

Baltic Institute of Social Sciences

Pētījums par Eiropas Sociālā fonda projekta

„Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos”

3. aktivitātē iesaistīto pedagogu izpratni par pedagogu profesionālās darbības novērtēšanas sistēmu un tās ietekmi uz pedagogu profesionālo darbību

Pētījuma ziņojums

Pētījuma pasūtītājs:
Izglītības un zinātnes ministrija

Pētījuma veicējs:
Nodibinājums „Baltic Institute of Social Sciences”

**Rīga,
2011. gada 28. aprīlis**

Baltic Institute of Social Sciences
Elizabetes iela 65-16,
Rīga, LV-1050, Latvija
T. (+371) 67217553
F. (+371) 67217560
e-pasts: biss@biss.soc.lv
www.biss.soc.lv

Saturs

PĒTĪJUMA APRAKSTS	3
1. PĒTĪJUMA MĒRĶIS UN UZDEVUMI	3
2. PĒTĪJUMA MĒRĶA GRUPA UN METODES	3
PĒTĪJUMA REZULTĀTI	5
1. INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBA UN KVALITĀTE	5
1.1. Informācijas pieejamība par PPKD sistēmu kopumā	5
1.2. Informācijas kvalitāte	7
1.3. Portfolio veidošanas vadlīnijas	8
1.4. Pašvērtējuma veidošanas vadlīnijas	10
2. PORTFOLIO VEIDOŠANA	13
2.1. Portfolio veidošanas pieredze	13
2.2. Portfolio veidošanas stiprās un vājās puses	15
2.3. Portfolio turpmākās izmantošanas nolūki	21
3. PAŠVĒRTĒJUMA VEIKŠANA	23
3.1. Pašvērtējuma veikšanas pieredze	23
3.2. Pašvērtējuma veikšanas stiprās un vājās puses	25
3.3. Pedagogu esošo un iegūto prasmju vērtējums	35
4. PEDAGOGU PROFESIONĀLĀS DARBĪBAS KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMAS IZPRATNE UN VĒRTĒJUMS: PEDAGOGU PERSPEKTĪVA	39
4.1. PPKD novērtēšanas sistēmas mērķa un ilgtspējas izpratne	39
4.2. PPKD novērtēšanas ietekme uz pedagogu profesionālo darbību	40
SECINĀJUMI	46
PIELIKUMI	49

PĒTĪJUMA APRAKSTS

1. Pētījuma mērķis un uzdevumi

Pētījuma par Eiropas Sociālā fonda projektā „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos” (turpmāk – projekts) 3. aktivitātē iesaistīto pedagogu izpratni par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes (turpmāk – PPDK) novērtēšanas sistēmu mērķis bija noskaidrot pedagogu pieredzi, vērtējot savu profesionālo darbību, un viedokli par PPDK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz pedagogu profesionālo darbību.

Pētījuma mērķa īstenošanai tika izvirzīti vairāki uzdevumi, atbilstoši kuriem tika izstrādāta pētījumā izmantotā metodika:

- noskaidrot nozīmīgākos problemātiskos aspektus pedagogu profesionālās darbības kvalitātes vērtēšanas procesā un noteikt identificēto problēmu izplatību pētījuma mērķa grupas vidū;
- iegūt zināšanas par PPDK novērtēšanas sistēmas ieguldījumu pedagogu profesionālajā darbībā un padziļināt izpratni par pedagogu motivāciju veikt savas darbības novērtējumu;
- noskaidrot, kādas ir konkrētās izmaiņas pedagogu ikdienas darbā pēc savas profesionālās darbības novērtēšanas, lai vērtētu PPDK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz izglītības kvalitāti;
- apkopot pedagogu viedokļus par PPDK novērtēšanas sistēmas institucionalizēšanu pēc projekta noslēguma un šīs sistēmas ilgtspēju.

2. Pētījuma mērķa grupa un metodes

Pētījuma mērķa grupa bija ESF projekta 3. aktivitātē, kas saistīta ar pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmas ieviešanu, iesaistītie pedagogi.

Pētījumā tika kombinētas **kvalitatīvās un kvantitatīvās datu ieguves un analīzes metodes** – fokusa grupu diskusijas un mērķa grupas elektroniskā aptauja. Atbilstoši izmantotajām metodēm tika ievēroti trīs secīgi pētījuma īstenošanas posmi.

Pirmais posms

Fokusa grupu diskusijas tika organizētas pirms un pēc pedagogu elektroniskās aptaujas īstenošanas. Pirmās grupu diskusijas uzdevums, kas notika 2011.gada 15.februārī Rīgā, bija noskaidrot aktuālos pedagogu viedokļus par PPDK novērtēšanas sistēmu un pedagogu pieredzi šīs sistēmas ieviešanā (fokusa grupu diskusijas jautājumu vadlīnijas sk. 2. pielikumā). Tajā piedalījās astoņi pedagogi ar dažādu specializāciju – vispārējās izglītības pedagogi (2), profesionālās izglītības pedagogs (1), pirmsskolas izglītības pedagogi (2), sociālais pedagogs (1), vispārējās izglītības speciālais pedagogs (1), logopēds (1), mūzikas un mākslas skolas pedagogs (1). Šāda pedagogu pārstāvniecība bija nepieciešama, ņemot vērā katras specializācijas specifiku savas profesionālās darbības novērtēšanā. Šīs grupu diskusijas rezultātā tika izstrādāta pedagogu elektroniskās aptaujas paš aizpildāmā anketa (sk. 1.pielikumu).

Otrais posms

Pedagogu elektroniskā aptauja tika īstenota laikā no 2011.gada 4.aprīļa līdz 13.aprīlim, nosūtot katram respondentam uz e-pastu unikālu saiti, lai internetā aizpildītu aptaujas anketu. Aptaujas dalībnieku e-pastu adreses tika iegūtas sadarbībā ar projekta novadu koordinatoriem. Lai iegūtos datus varētu analizēt dažādos griezumos (respondenta dalības reižu skaits projektā, iegūtā kvalitātes pakāpe, specializācija, skolas tips, reģions, vecums un darba stāžs), tika izvirzīts mērķis sasniegt 400 pedagogus. Aptaujas izlase tika veidota, ievērojot nejaušās sistemātiskās izlases metodes principus,

lai aptvertu visus Latvijas reģionus. Šādas metodes pielietojums ļauj iegūtos datus attiecināt uz visu pētījuma mērķa grupu. Kopumā tika izsūtītas 1096 anketas, no kurām datu apstrādei derīgas bija 495.

Aptaujas izlases reģionālais sadalījums ir šāds: 131 pedagogs no Rīgas, 86 – no Zemgales, 78 – no Kurzemes, 70 – no Rīgas reģiona, 68 – no Latgales un 62 – no Vidzemes. No aptaujātajiem pedagogiem astoņi ir ieguvuši 1. kvalitātes pakāpi, 85 – 2. pakāpi, 324 – 3. pakāpi, 72 – 4. pakāpi, seši – 5. pakāpi. Datu analīzē ir summēti 1. un 2. pakāpi, kā arī 4. un 5. pakāpi ieguvušie pedagogi.

No visiem aptaujātajiem pedagogiem 265 respondenti projektā ir piedalījušies vienu reizi, 156 – divas reizes un viņu dalība projektā otrajā reizē jau ir noslēgusies (aptaujas īstenošanas laikā), 74 – divas reizes un viņu dalība projektā otrajā reizē vēl nav noslēgusies (aptaujas īstenošanas laikā).

Izlases sadalījums pēc pedagogu specializācijas ir šāds: 348 vispārējās izglītības pedagogi, 30 profesionālās izglītības pedagogi (t.sk. vispārējās izglītības pedagogi, kas strādā profesionālās izglītības iestādē), 36 pirmskolas izglītības pedagogi, 52 mākslas vai mūzikas skolas pedagogi, 29 citas specializācijas pedagogi (vispārējās izglītības speciālie pedagogi, sporta skolas pedagogi, interešu izglītības pedagogi, sociālie pedagogi, logopēdi un psihologi).

Aptaujā tika iekļauti jautājumu bloki par šādiem aspektiem: informācijas pieejamība un kvalitāte par PPK novērtēšanas sistēmu un metodiku, *portfolio* un pašvērtējuma veidošanas pieredze, pedagogu esošo un iegūto pašanalīzes prasmju vērtējums, kā arī pedagogu viedoklis par PPK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz pedagogu ikdienas darbu un izglītības kvalitāti Latvijā kopumā.

Trešais posms

Pētījuma noslēgumā, 2011.gada 20.aprīlī, tika organizēta otra fokusa grupu diskusija, kurā piedalījās deviņi pedagogi, kas pārstāvēja vispārējās izglītības (t.sk. sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas pedagogi) un vispārējās profesionālās izglītības iestādes ar dažādu skolēnu skaitu. Šīs grupu diskusijas uzdevums bija iegūt padziļinātu izpratni par aptaujas rezultātiem un projekta ilgtspēju pedagogu skatījumā (fokusa grupas diskusijas jautājumu vadlīnijas sk. 3. pielikumā).

Pētījuma rezultātu izklāstā ir integrēti analizēti gan aptaujā, gan fokusa grupu diskusijās iegūtie dati. Kopējo pētījuma ziņojuma struktūru veido četras daļas:

- Informācijas pieejamība un kvalitāte par PPK novērtēšanas sistēmu: šajā daļā ir analizēta gan vispārējās informācijas pieejamība un tās izklāsta kvalitāte, gan *portfolio* veidošanas un pašvērtējuma veikšanas vadlīniju noderīgums.
- *Portfolio* veidošana: šajā daļā ir raksturota pedagogu līdzšinējā pieredze *portfolio* veidošanā, *portfolio* veidošanas grūtības un to izplatība, kā arī *portfolio* izmantošanas nolūki nākotnē.
- Pašvērtējuma veikšana: šajā daļā aplūkota pedagogu pieredze pašvērtējuma veikšanā pirms viņu dalības projektā, pašvērtējuma veikšanas stiprās un vājās puses un to izplatība, pedagogu esošās un iegūtās sava darba pašanalīzes prasmes.
- PPK novērtēšanas sistēmas izpratne un vērtējums pedagogu perspektīvā: šajā daļā ir analizēta pedagogu izpratne par PPK novērtēšanas sistēmas mērķiem, raksturota līdzšinējā PPK novērtēšanas sistēmas ietekme uz pedagogu profesionālo darbību un apkopotī pedagogu viedokļi par šīs sistēmas institucionalizēšanu.

Pētījuma rezultātu ziņojumā ir iekļauti izteikumi no fokusa grupu diskusijām. Respondentu izteikumi ir atspoguļoti *slīprakstā*, saglabājot runātāja izteiksmes formu. Atsevišķos gadījumos ir novērstas stilistiskās kļūdas, kas varētu apgrūtināt tā uztveri, vienlaikus ievērojot, lai netiktu mainīta izteikumā ietvertā nozīme.

Pētījuma darba grupas vadītāja: Dr.sc.soc. Evija Kļave, (+371) 29411649, evija.klave@biss.soc.lv.
Pētījuma rezultātu ziņojumu sagatavoja Evija Kļave un Lelde Vaivode.

PĒTĪJUMA REZULTĀTI

1. Informācijas pieejamība un kvalitāte

1.1. Informācijas pieejamība par PPKD sistēmu kopumā

1. zīmējumā redzams, kā aptaujātie pedagogi vērtē informācijas pieejamību par PPKD novērtēšanas metodiku, proti, par to, kā veikt savas profesionālās darbības vērtēšanu. Pozitīvu novērtējumu kopumā snieguši 81% aptaujāto pedagogu, no kuriem 25% uzskata, ka informācija ir *pilnībā pieejama* un 56% to vērtējuši kā *drīzāk pieejamu*. 12% aptaujas dalībnieku atzīst, ka informācija ir *drīzāk nepieejama*, bet tikai 1% - ka tā ir *pilnībā nepieejama*. Zemāk informācijas pieejamību ir vērtējuši profesionālo skolu, kā arī mākslas un mūzikas skolu pedagogi.

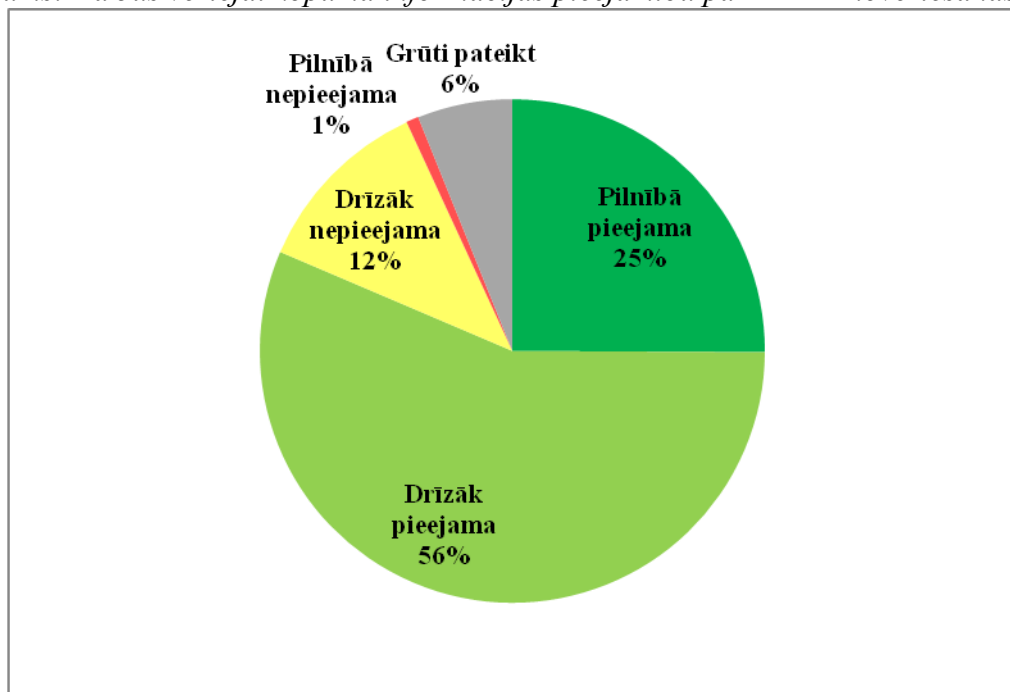
Aptaujas dati rāda, ka pedagogi, kuri ieguvuši 3., 4. un 5. pakāpi biežāk atzīst, ka informācija ir *pilnībā pieejama* nekā pedagogi, kuri saņēmuši 1. un 2. pakāpi. Šādu vērtējumu snieguši 31% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi, 27% pedagogu ar 3. pakāpi un tikai 13% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi. Turklāt uz jautājumu par informācijas pieejamību 1. un 2. pakāpi ieguvušie pedagogi biežāk izvēlējās atbildi *grūti pateikt* (12%).

Salīdzinot aptaujas dalībnieku atbildes citu pazīmju griezumos – dalības reižu skaits projektā, reģions, vecuma grupa un darba stāžs – nav vērojamas būtiskas atšķirības.

1. zīmējums

Informācijas pieejamības par PPKD novērtēšanas metodiku vērtējums

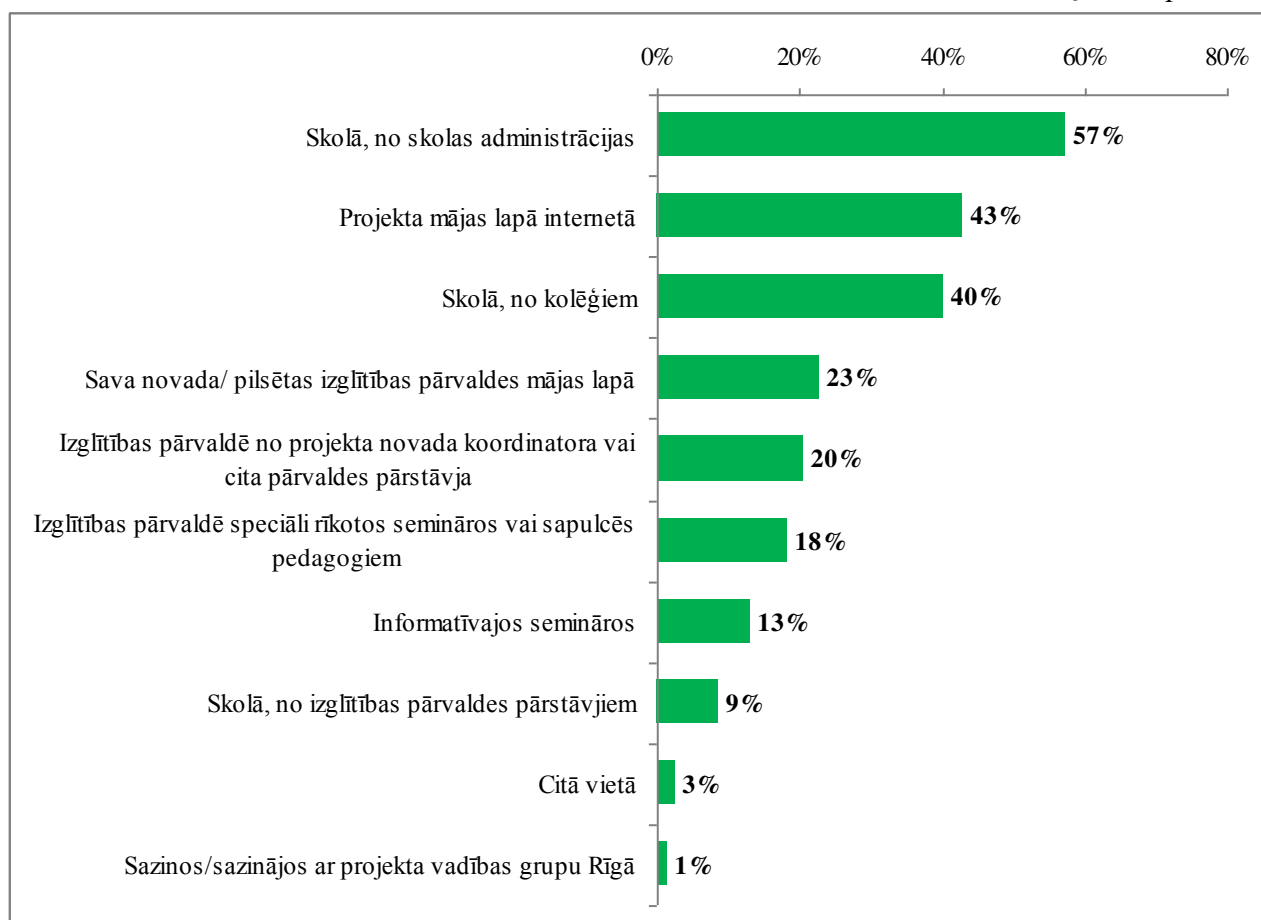
Jautājums: Kā Jūs vērtējat kopumā informācijas pieejamību par PPKD novērtēšanas metodiku?

$n = 495$

Informācijas par PPKD novērtēšanas metodiku vai tās atsevišķiem aspektiem ieguves avoti

Jautājums: Kur Jūs parasti ieguvāt/ iegūstat Jums nepieciešamo informāciju par PPKD novērtēšanas metodiku vai tās atsevišķiem aspektiem?

Vairāku atbilžu jautājums; n = 495, summa > 100%

2. zīmējumā ir apkopotas pedagogu atbildes par izmantotajiem informācijas avotiem. Tajā redzams, ka nedaudz vairāk nekā puse pedagogu (57%) nepieciešamo informāciju par PPKD novērtēšanas metodiku vai tās atsevišķiem aspektiem saņēmuši no skolas administrācijas. 43% pedagogu informāciju ieguvuši projekta mājas lapā internetā un 40% - skolā no kolēģiem. Šie trīs informācijas ieguves avoti ir vispopulārākie pedagogu vidū.

Retāk pedagogi kā informācijas ieguves avotus atzīmējuši sava novada/pilsētas izglītības pārvaldes mājas lapu (23%), projekta novada koordinators vai citus izglītības pārvaldes pārstāvjus (20%), izglītības pārvaldes speciāli rīkotos semināros vai sapulcēs (18%), informatīvos semināros (13%) un izglītības pārvaldes pārstāvjus skolās (9%).

Salīdzinot aptaujas dalībnieku atbildes pēc **pedagogu specializācijas**, informāciju no skolas administrācijas biežāk ieguvuši vispārējās (61%) un profesionālās (50%) izglītības pedagogi, kā arī mākslas vai mūzikas pedagogi (56%), taču retāk – pirmsskolas izglītības pedagogi (36%). Līdzīgi arī skolā no kolēģiem visbiežāk informāciju ieguvuši vispārējās izglītības pedagogi (42%) un mākslas vai mūzikas pedagogi (40%), retāk - pirmsskolas (36%) un profesionālās izglītības pedagogi (30%).

Vispārējās un profesionālās izglītības pedagogi biežāk informāciju ieguvuši no izglītības pārvaldes mājas lapas (24% vispārējās, 23% profesionālās un 17% pirmsskolas izglītības pedagogi) un projekta

mājas lapa internetā (45% vispārējās, 43% profesionālās un 28% pirmsskolas izglītības pedagogi). Visretāk informāciju izglītības pārvaldes mājas lapā ieguvuši mākslas vai mūzikas pedagogi (12%). Savukārt projekta mājas lapu viņi izmantojuši tikai nedaudz retāk kā vispārējās un profesionālās izglītības pedagogi (40%).

Informatīvajos semināros informāciju visbiežāk, salīdzinot ar citām pedagogu grupām, ir ieguvuši vispārējās izglītības pedagogi (15%), bet visretāk - profesionālās (3%) un pirmsskolas (6%) izglītības pedagogi. Kaut arī kopumā šis informācijas ieguves avots nav populārs, jāņem vērā, ka šajos semināros raksturīga bija viena vai divu skolas pārstāvju dalība, īpaši Rīgā. Tas attiecīgi izskaidro salīdzinoši augsto rādītāju tādām informācijas ieguves avotam kā skolā strādājošie kolēģi.

Apskatot pedagogu atbildes **reģionu griezumā**, redzams, ka Rīgas pilsētas pedagogi ievērojami mazāk nekā citu reģionu pārstāvji informāciju ieguvuši no pilsētas izglītības pārvaldes mājas lapas, tikai 10%. Visbiežāk šo kā informācijas avotu izmantojuši Rīgas (36%), Vidzemes (31%) un Latgales (29%) reģionu pedagogi. Projekta mājas lapu internetā kā informācijas ieguves avotu visbiežāk izmantojuši tieši rīdzinieki – 51%, nedaudz mazāk Rīgas (46%) un Zemgales (43%) reģionu pedagogi un vismazāk Vidzemes pārstāvji (29%). Līdzīgi kā ar izglītības pārvaldes mājas lapu, rīdzinieki vismazāk informāciju ieguvuši arī izglītības pārvaldē no projektu koordinatora vai citiem pārstāvjiem (8%). Visvairāk šo kā informācijas avotu izmantojuši Latgales (34%) un Vidzemes (32%) pedagogi.

No izglītības pārvalžu rīkotajiem semināriem informāciju visbiežāk saņēmuši zemgalieši (29%), bet visretāk – Rīgas reģiona (10%) un Kurzemes (12%) pedagogi, kā arī rīdzinieki (15%). Skolā no skolas administrācijas visbiežāk informāciju ieguvuši Rīgas (71%) un Zemgales (62%) reģionu pedagogi, bet visretāk - kurzemnieki (47%).

Skolā no kolēģiem informāciju visbiežāk ieguvuši Rīgas (47%) un Kurzemes (46%) reģionu pārstāvji, bet visretāk – latgalieši (22%). Turpinot salīdzināt pedagogu atbildes reģionu griezumā, informatīvos seminārus kā informācijas ieguves avotu visbiežāk norādījuši Rīgas pilsētas (19%) un Vidzemes reģiona (15%) pedagogi, visretāk - Kurzemes (8%) un Rīgas reģionu (7%) aptaujas dalībnieki.

1.2. Informācijas kvalitāte par PPKK novērtēšanas metodiku

Vērtējot informācijas par PPKK novērtēšanas metodiku kvalitāti, 73% pedagogu snieguši pozitīvu vērtējumu, proti, 13% uzskata, ka pieejamā informācija ir *skaidra un saprotama*, un 63% pedagogu atzīst, ka informācija ir *drīzāk skaidra un saprotama*. 18% norāda, ka tā ir *drīzāk neskaidra un nesaprotama*, un tikai 2% - ka tā ir *neskaidra un nesaprotama* (sk. 3. zīmējumu). Šajā jautājumā negatīvos vērtējumus vairāk snieguši mūzikas un mākslas skolas pedagogi, kā arī pirmsskolas izglītības iestādēs strādājošie pedagogi, lai gan jānorāda, ka kopumā būtisku atšķirību pēc pedagogu specializācijas vai skolas tipa pazīmēm nav.

Pedagogi, kuri projektā **piedalījušies divas reizes** un kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies, biežāk apgalvo, ka informācija ir *skaidra un saprotama*. Uz jautājumu par informācijas kvalitāti šādu atbildi izvēlējušies 19% pedagogi, kuri projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies, 14% pedagogu, kuri piedalījušies projektā divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, un 12% pedagogu, kuri projektā piedalījušies vienu reizi.

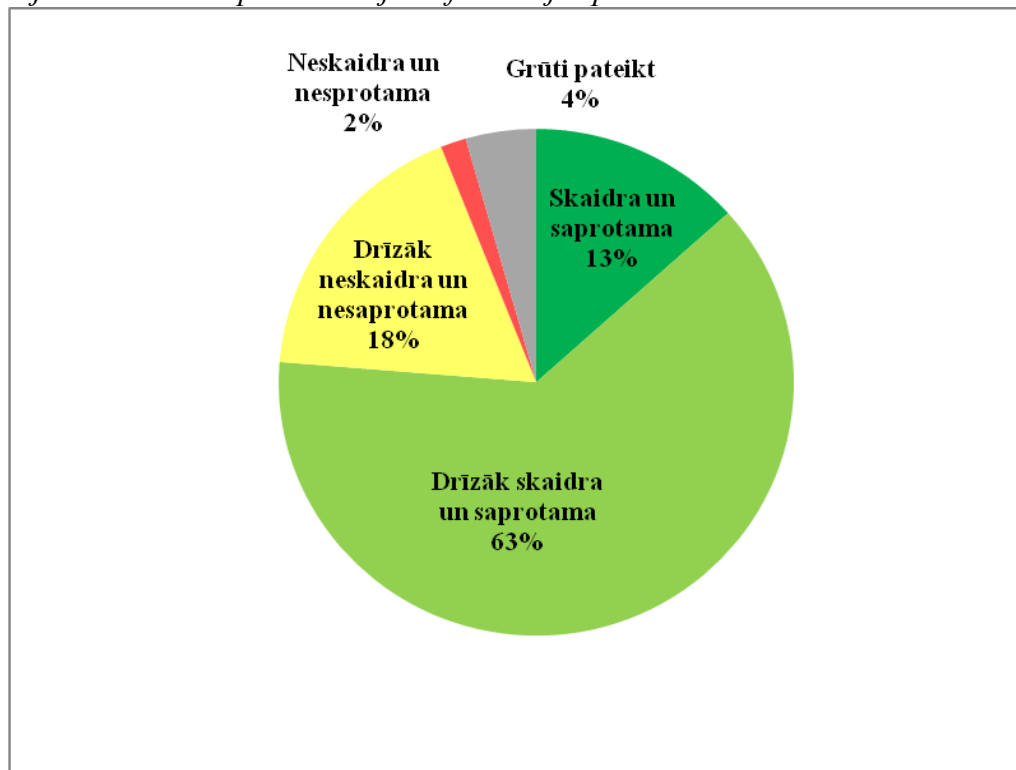
Salīdzinot aptaujas dalībnieku atbildes pēc iegūtās **kvalitātes pakāpes**, informāciju kā *skaidru un saprotamu* vērtē 15% pedagogu ar 4. un 5. kvalitātes pakāpi, 14% - ar 3. pakāpi un 9% - ar 1. un 2. pakāpi. Lielākas atšķirības novērojamas to pedagogu atbildēs, kuri uzskata, ka informācija ir *drīzāk*

skaidra un saprotama. Šo atbildi izvēlējušies 71% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi un 61% pedagogu, kas ieguvuši pārējās pakāpes.

3. zīmējums

Informācijas par PPK novērtēšanas metodiku kvalitātes vērtējums

Jautājums: Kā Jūs kopumā vērtējat informācijas par PPK novērtēšanas metodiku kvalitāti?

n = 495

1.3. Portfolio veidošanas vadlīnijas

No aptaujātajiem pedagogiem 87% respondentu pirms *portfolio* veidošanas iepazinās ar tā vadlīnijām. 8% pedagogu ar tām neiepazinās, jo nezināja, ka ir šādas vadlīnijas, 4% ar tām neiepazinās, jo tas viņiem nebija svarīgi, un 1% pedagogu ar tām neiepazinās, jo tas nebija viņiem nepieciešams (sk. 4. zīmējumu).

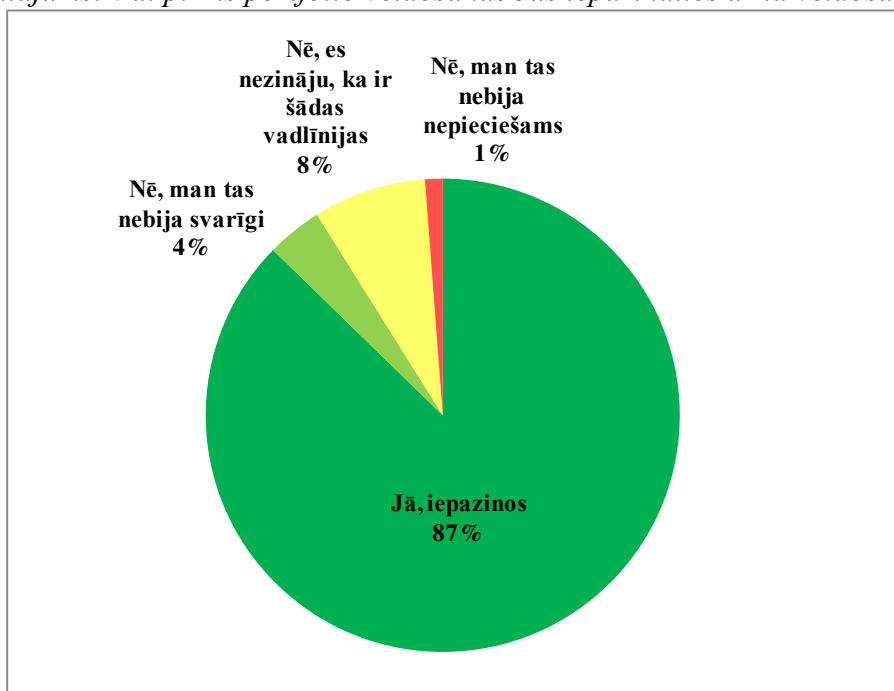
Nelielas atšķirības aptaujas dalībnieku atbildēs novērojamas pēc **pedagogu specializācijas** un **reģionālā sadalījuma** pazīmēm. Biežāk ar *portfolio* veidošanas vadlīnijām iepazinās mākslas vai mūzikas pedagogi, bet retāk to darījuši pirmsskolas izglītības pedagogi un profesionālās izglītības pedagogi. Pirmsskolas un profesionālās izglītības pedagogi biežāk norādījuši, ka nezināja par šādām vadlīnijām. Savukārt visinformētākie par *portfolio* veidošanas vadlīnijām ir bijuši vispārējās izglītības pedagogi.

Reģionu griezumā ar *portfolio* veidošanas vadlīnijām biežāk iepazinās Vidzemes reģiona pedagogi (97%), bet retāk rīdzinieki (84%). Aptaujas dalībnieki no Zemgales (12%) un Rīgas reģiona (11%) biežāk atzīmējuši, ka ar vadlīnijām neiepazinās, jo par tām nezināja.

Portfolio veidošanas vadlīniju izmantošanas prakse

Jautājums: *Vai pirms portfolio veidošanas Jūs iepazināties ar tā veidošanas vadlīnijām?*

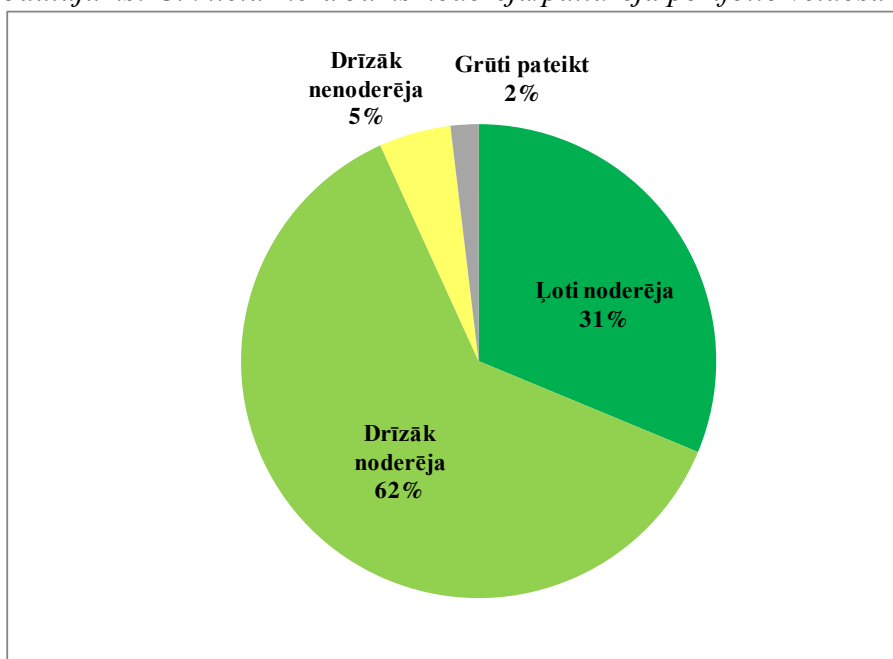

$n = 495$

Vērtējot, cik lielā mērā šīs vadlīnijas noderēja vai palīdzēja, veidojot *portfolio*, 62% pedagogu, kas iepazinās ar *portfolio* veidošanas vadlīnijām, atzīst, ka tās *drīzāk noderēja*, 31% - ka tās *ļoti noderēja* un 5% - ka tās *drīzāk nenoderēja* (sk. 5.zīmējumu). Tātad kopumā pozitīvus vērtējumus ir snieguši 94% respondenti.

Portfolio veidošanas vadlīniju noderīgums

Jautājums: *Cik lielā mērā Jums noderēja/palīdzēja portfolio veidošanas vadlīnijas?*

$n = 432$, tie respondenti, kas iepazinās ar *portfolio* veidošanas vadlīnijām

Apskatot pedagogus pēc iegūtās **kvalitātes pakāpes**, redzams, ka salīdzinot 1.,2. pakāpi un 4.,5. pakāpi ieguvušos pedagogus, aptaujas dalībnieki ar 4. un 5. pakāpi biežāk uzskata, ka *portfolio* veidošanas vadlīnijas viņiem ļoti noderēja. Šādu viedokli pauduši 36% pedagogi, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, un 24% pedagogi ar 1. un 2. pakāpi.

Pedagogu atbildēs novērojamas zināmas atšķirības arī pēc **pedagogu specializācijas, skolas tipa, reģionālā sadalījuma** un pēc kopējā pedagoģiskā **darba stāža**. Vadlīnijas par *ļoti noderīgām* biežāk atzīst pedagogi ar specializāciju mākslā vai mūzikā nekā, piemēram, vispārējās izglītības pedagogi (attiecīgi 38% un 29%). Pēc skolas tipa tās par *ļoti noderīgām* biežāk atzīst pirmsskolas izglītības iestāžu pārstāvji (36%) un profesionālo skolu pedagogi (35%), bet retāk sākumskolas skolotāji (21%), Rīgas reģiona un Rīgas pilsētas pedagogi nekā aptaujas dalībnieki no Latgales (attiecīgi 37%, 36% un 21%), kā arī pedagogi ar darba stāžu līdz 15 gadiem nekā respondenti ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un vairāk kā 26 gadiem (attiecīgi 37%, 28% un 30%).

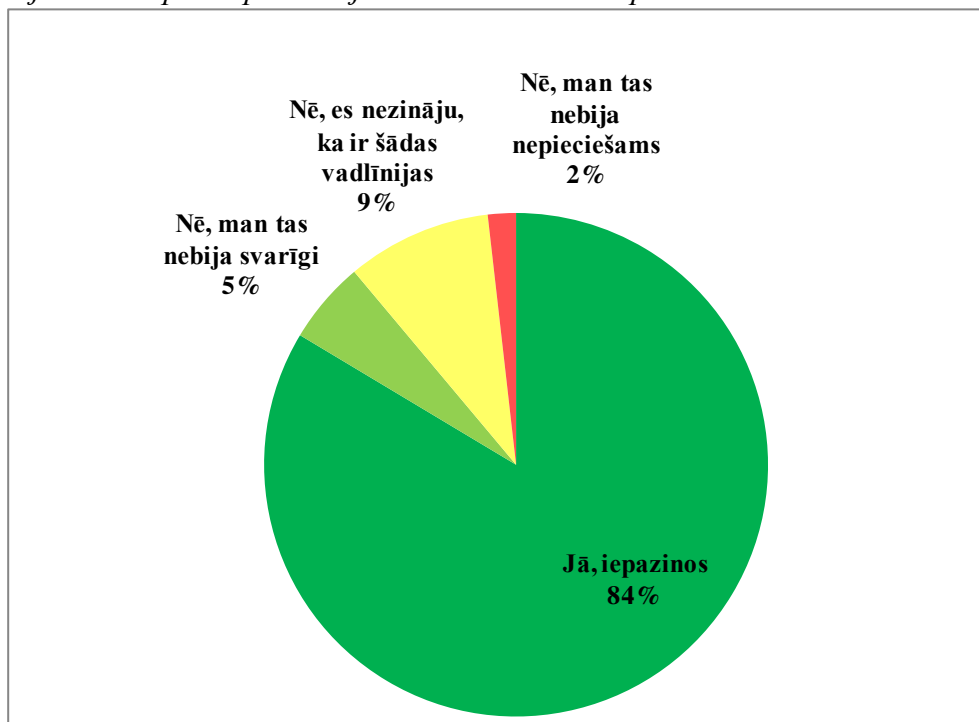
1.4. Pašvērtējuma veikšanas vadlīnijas

84% aptaujāto pedagogu pirms pašvērtējuma veikšanas iepazinās ar tā veidošanas vadlīnijām, 9% pedagogu ar tām neiepazinās, jo nezināja, ka ir šādas vadlīnijas, un 5% ar tām neiepazinās, jo tas viņiem nebija svarīgi (sk. 6. zīmējumu).

6. zīmējums

Pašvērtējuma veikšanas vadlīniju izmantošanas prakse

Jautājums: *Vai pirms pašvērtējuma veikšanas Jūs iepazināties ar tā veidošanas vadlīnijām?*

$n = 495$

Salīdzinot pedagogu atbildes šajā jautājumā pēc iegūtās **kvalitātes pakāpes** pazīmes, redzams, ka biežāk ar vadlīnijām pirms pašvērtējuma veikšanas iepazinās 4. un 5. pakāpi ieguvušie pedagogi (90%), no kuriem tikai 3% norādīja, ka nezināja, ka ir šādas vadlīnijas. No pārējās pakāpes ieguvušajiem pedagogiem vidēji 83% ir iepazinušies ar pašvērtējuma veidošanas vadlīnijām, bet 11% atzīmējuši, ka to nav darījuši, nezinādami par šādu vadlīniju pieejamību.

Līdzīgas atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas sadalījumā pēc **pedagogu specializācijas** un **skolas tipa** pazīmēm. Abos gadījumos redzams, ka retāk ar vadlīnijām iepazīnās pirmsskolas un profesionālās izglītības pedagogi, kas attiecīgi biežāk norādīja, ka nezināja par šādām vadlīnijām. 67% pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi un 76% profesionālo skolu pedagogi ar šīm vadlīnijām iepazīnās, salīdzinājumam - 22% pirmsskolas pedagogi un 11% profesionālo skolu pedagogi nezināja, ka ir šādas vadlīnijas.

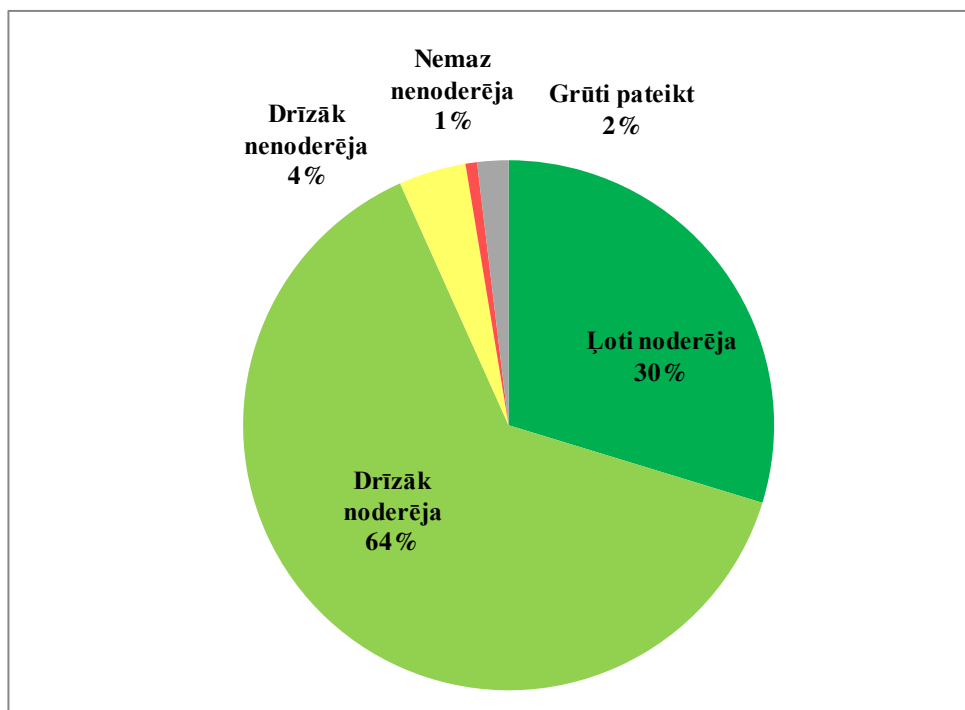
Aplūkojot šos datus **reģionālā griezumā**, secināms, ka ar pašvērtējuma veidošanas vadlīnijām retāk iepazīnās Kurzemes reģiona pedagogi, kas biežāk norādīja, ka nav zinājuši par šādu vadlīniju pieejamību - attiecīgi 78% kurzemnieku ar vadlīnijām iepazīnās un 14% par tām nezināja. Biežāk ar pašvērtējuma veidošanas vadlīnijām iepazīnās Rīgas pilsētas un Vidzemes reģiona pārstāvji, abos gadījumos 87%. Šajos reģionos par tām nezināja vidēji tikai 6% pedagogu.

Salīdzinot pedagogu atbildes sadalījumā pēc **vecuma grupām** un kopējā pedagoģiskā **darba stāža** pazīmēm, novērojams, ka vecāka gada gājuma pedagogi un pedagogi ar lielāku darba stāžu biežāk iepazīnās ar vadlīnijām un attiecīgi retāk atbildēja, ka par tām nezināja. Procentuāli redzams, ka pirms pašvērtējuma veikšanas ar vadlīnijām iepazīnās 77% pedagogu vecuma grupā no 24 līdz 40 gadiem, 84% pedagogu vecuma grupā no 41 līdz 50 gadiem un 91% pedagogu vecuma grupā no 51 līdz 74 gadiem. 15% pedagogu vecumā no 24 līdz 40 gadiem, 9% vecumā no 41 līdz 50 gadiem un 3% vecumā no 51 līdz 74 gadiem nezināja, ka ir šādas vadlīnijas. Līdzīgi pēc pedagoģiskā darba stāža pazīmes – ar vadlīnijām iepazīnās 79% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 82% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 89% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi, bet 15% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 9% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 4% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi nezināja par šādām vadlīnijām.

7. zīmējums

Pašvērtējuma veikšanas vadlīniju noderīgums

Jautājums: Cik lielā mērā Jums noderēja/ palīdzēja pašvērtējuma veikšanas vadlīnijas, veicot savu pašvērtējumu?

n = 414, tie respondenti, kas iepazīnās ar pašvērtējuma veidošanas vadlīnijām

No pedagogiem, kas pirms pašvērtējuma veikšanas iepazinās ar tā veidošanas vadlīnijām, gandrīz visi (94%) atzīst, ka tās viņiem *ļoti noderēja* vai *drīzāk noderēja*. 7. zīmējumā redzams, ka 30% pedagogu šīs vadlīnijas *ļoti noderēja*, bet 64% - ka *drīzāk noderēja*, veicot savus pašvērtējumus. Tikai 5% pedagogu snieguši negatīvos vērtējumus, atzīmējot atbildes *drīzāk nenoderēja* un *nemaz nenoderēja*.

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc tā, cik reizes un kurā projekta posmā viņi piedalījušies, redzams, ka pedagogi, kuri projektā piedalījušies vienu reizi un pedagogi, kuri piedalījušies 1.posmā, biežāk atzīmējuši, ka vadlīnijas viņiem noderēja. Atbildes *ļoti noderēja* un *drīzāk noderēja* izvēlējušies 96% pedagogu, kuri projektā piedalījušies vienu reizi, 92% pedagogu, kuri piedalījušies divas reizes un kuru dalība projekta otrajā reizē ir noslēgusies, un 87% pedagogu, kuri projektā piedalījās divas reizes, bet kuru dalība projekta otrajā reizē vēl nav noslēgusies. Atbildes *ļoti noderēja* un *drīzāk noderēja* izvēlējušies 96% 1.posma dalībnieku, 94% 3.posma dalībnieku, 93% 1.posma papildus uzņemšanas dalībnieku un 89% 2.posma dalībnieku.

Atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas pēc **pedagogu specializācijas, skolas tipa un reģionālās piederības** pazīmēm. Atbildes *ļoti noderēja* un *drīzāk noderēja* izvēlējušies visi (100%) pirmsskolas izglītības pedagogu un 96% profesionālās izglītības pedagogu. Nedaudz retāk tās atzīmējuši vispārējās izglītības pedagogi un mākslas vai mūzikas pedagogi, attiecīgi 93% un 89%. Savukārt pēc skolas tipa atbildes *ļoti noderēja* un *drīzāk noderēja* atzīmējuši 97% pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu, 93% mākslas vai mūzikas skolu, pamatskolu un vidusskolu pedagogu. Nedaudz retāk tās izvēlējušies sākumskolu (91%) un mākslas vai mūzikas skolu skolotāji (90%). Reģionu griezumā biežāk pozitīvās atbildes ir snieguši Latgales (98%) un Rīgas reģiona (95%) pedagogi, savukārt salīdzinoši retāk – Rīgas pilsētas pārstāvji.

2. Portfolio veidošana

2.1. Portfolio veidošanas pieredze

Portfolio veidošana, kā liecina pētījuma rezultāti, ir bijusi samērā izplatīta prakse Latvijas skolās. Līdzšinējā pieredze, no vienas puses, pedagogiem bija noderīga, iesaistoties projektā, no otras puses, radīja zināmas grūtības izprast *portfolio* veidošanas principus savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas kontekstā.

Mums tas nebija nekāds jaunums, jo mums skolā jau vismaz astoņus gadus pedagogi veidoja savu portfolio, tāpēc tas nebija tāds pārsteigums.

(..) skolā nolēmām, ka varbūt vajag vienkārši sakārtot dokumentāciju tā, lai tu vari gan palīdzēt kādam kolēģim, ja vajag, vai ja nāk studenti, pašiem sastimatizēt savu darbu un lai vairāk varētu pierādīt, ka nāk šīs akreditācijas, tas arī ļoti svarīgs moments.

Diskusiju dalībnieki atzina, ka kopumā *portfolio* forma un saturs būtiski nav atšķirušies no tās, kāda tā ir, veidojot *portfolio* projekta ietvaros.

(..) ļoti līdzīgi vispār tie portfolio. Portfolio bija tādi, kādi šeit bija prasīti: dokumentācija, kursu apliecības, visādi apbalvojumi un tad, ko katrs skolotājs [uzskata par vajadzīgu ielikt].

Nozīmīgākā atšķirība ir tā, ka līdz šim pedagogi nav uztvēruši *portfolio* kā savu darbu atspoguļojošu materiālu kopumu kompaktā formā, bet gan kā visu savu darba materiālu apkopojumu. Līdz ar to būtiski atšķiras *portfolio* apjoms, kas iepriekš aptvēra vairākas mapes, bet projekta ietvaros atlasītie materiāli un dokumenti iekļaujami vienā mapē.

Interesanti, ka pedagogi atzīst, ka iepriekš savus *portfolio* veidojuši radoši, sekojot savām individuālajām profesionālajām vajadzībām un darba specifikai. Savukārt, iesaistoties projektā, tieši radošās pieejas trūkums ir viens no iemesliem, kas ir radījis grūtības pedagogiem, veidojot *portfolio* saturu. Ir novērojama zināma normatīvā domāšana, ko raksturo vēlme pēc skaidriem, nemainīgiem un konkrētiem norādījumiem par *portfolio* veidošanu, neraugoties uz to, ka vispārējās *portfolio* veidošanas vadlīnijas ir izstrādātas un pieejamas katram interesentam.

(..) nav nekad projekta vadība devusi konkrētas nostādnes (..). (..) tagad arī tikko bija tās nostādnes, es zinu, ka konkrēti teica, ka pedagogam nevajadzētu uzskaitīt, cik viņam ir olimpiāžu uzvarētāji, bet drīzāk parādīt portfolio kā viņš ir nonācis līdz tam. Ik pa brīdim mainās tās prasības, bet nekur nav bijis atrunāts pilnīgi precīzi.

(..) tas trakais kopēšanas jonijs un papīra iznīcināšana sākumā lielā daļā skolu bija saistīts tieši ar to, ka nebija konkrētas informācijas. (..) ja seminārs būtu bijis pirms tam, tad būtu skaidri un gaiši pateikts, ka dokumenti, kas ir jau pieejami tikai mācību pārziņiem vai vēl kaut kur, ka tie nav jākopē.

Tajā pašā laikā gan fokusa grupu diskusijās, gan aptaujā daļa pedagogu puda viedokli, ka pieejamās *portfolio* pamatstruktūru veidošanas vadlīnijas viņiem ir bijušas noderīgas (sk. 1.3. sadaļu). Pozitīvi ir novērtēts arī pats princips – visiem vienota *portfolio* pamatstruktūra ar radoši piepildītu tās saturu. Turklāt, kā atzina pedagogi, vienotai pamatstruktūrai ir jābūt, ņemot vērā, ka projekts tiek īstenots visas valsts mērogā – tāpat ir iesaistīts liels pedagogu skaits.

(..) vislielākās grūtības ir skolotājiem saprast, kas ir jāliek šajā portfolio. Labi, ka viņš [portfolio] ir uz brīvprātības principa, katrs, ko vēlas, to viņš ieliek, bet otra lieta, ka tomēr, es sapratu, ko mēs logopēdiem ielikām, ka mums ir pamatnostādnes. Portfolio bija sagatavots un tad brīvprātīgi, ko tu ieliec no šiem dokumentiem tur iekšā, bet pamata skelets mums bija gatavs.

(..) *par portfolio es tā saprotu, ka pilnīgi un galīgi atbild pats pedagogs, tātad dabīgi, ka viņi būs ļoti, ļoti atšķirīgi. Kas vienam ir ļoti mazsvarīgs, tas man ir ļoti svarīgs. Pats galvenais, lai pats pedagogs saprot un var pamatot, kāpēc viņš ir ielicis to un to, ko viņš ar to grib pateikt par savu darbu.*

(..) *pedagogam jābūt bišķīt radošam, kā mēs viņam uzliksim robežas, viņš pa tām robežām arī dzīvosies.*

(..) *jo lielāks skaits [cilvēku to dara], jo lielāka kārtība vajadzīga. Protams, ja tur ir 10 cilvēki, var vienkārši. Ja ir attiecīgi 10 000 cilvēku, nezinu, cik tur daudz piedalās skolotāju, bet tad kaut kāda neliela struktūra ir vajadzīga, bet ar tām brīvajām sadaļām. Lai ir liels nosaukums, bet ko tu apakšā liec, tā ir tava izvēle.*

Pedagogu aptaujas rezultāti rāda, ka **70% pedagogu laikā pirms iesaistīšanās projektā bija veidojuši savu portfolio**. Attiecīgi 30% pedagogu to līdz šim nebija darījuši.

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc dažādām pedagogus raksturojošām pazīmēm, redzams, ka apstipriņošu atbildi uz jautājumu par pedagoga *portfolio* veidošanu pirms iesaistīšanās projektā biežāk atzīmējuši pedagogi, kuri projektā iesaistījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies (78%), un pedagogi, kuri ieguvuši 4. un 5. kvalitātes pakāpi (85%). No tiem pedagogiem, kas projektā piedalījušies vienu reizi, *portfolio* bija veidojuši 67%, un 66% tie pedagogi, kas piedalījušies divas reizes, bet kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies.

Portfolio pirms iesaistīšanās projektā bija veidojuši 70% 3. **kvalitātes pakāpi** ieguvušie un 60% 1. un 2. pakāpi ieguvušie pedagogi. Aplūkojot aptaujas dalībnieku atbildes pēc **skolas tipa** pazīmes, redzams, ka 89% sākumskolas skolotāju, 85% pamatskolas un 79% vidusskolas skolotāju bija līdz šim veidojuši savus *portfolio*, taču no mākslas vai mūzikas skolām tos bija veidojuši tikai 18% pedagogu, no pirmsskolām - 38% un no profesionālajām skolām - 47% pedagogu.

Reģionu griezumā šajā jautājumā aina ir šāda: 81% Vidzemes un 79% Latgales **reģionu** pedagogu apstiprināja, ka bija līdz šim ir veidojuši *portfolio*. Procentuāli vismazāk pedagogu *portfolio* bija veidojuši Zemgalē (59%) strādājošie skolotāji.

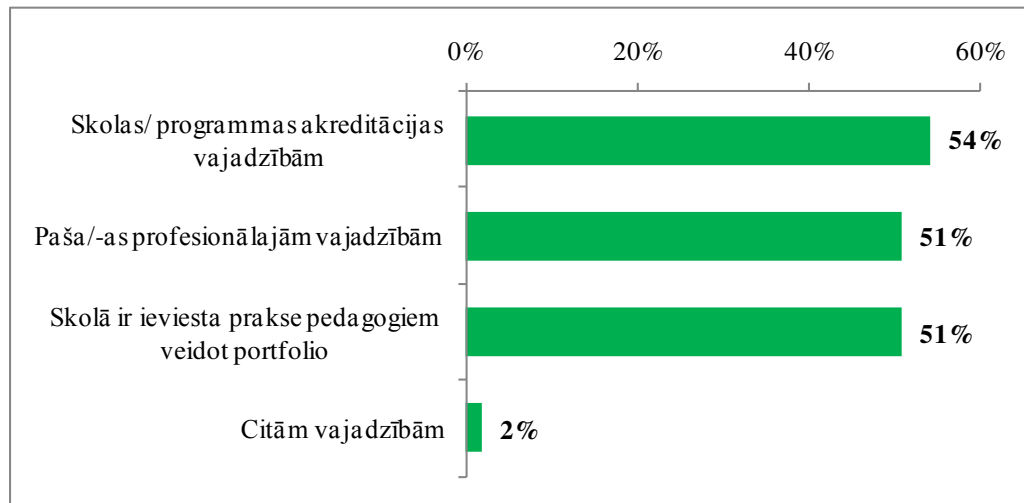
Savukārt **vecuma** un pedagogiskā **darba stāža** griezumā vairāk pedagogu *portfolio* pirms projekta bija veidojuši respondenti vecumā virs 40 gadiem (77% pedagogu vecumā no 41 līdz 50 gadiem un 73% pedagogu vecumā no 51 līdz 74 gadiem) un pedagogi ar vairāk kā 26 gadu darba stāžu (76%). Attiecīgi retāk *portfolio* līdz šim bija veidojuši gados jaunāki pedagogi, vecuma grupā no 24 līdz 40 gadiem (60%), un respondenti ar darba stāžu līdz 15 gadiem (58%).

8. zīmējumā redzams atbilžu sadalījums jautājumā par to, kādām vajadzībām pedagogi līdz šim ir veidojuši savu *portfolio*. Gandrīz vienādā apmērā aptaujas dalībnieki norādījuši, ka tās ir skolas vai programmas akreditācijas (54%), paša profesionālās (51%) vajadzības, kā arī gadījumi, kad skolā ir ieviesta prakse pedagogiem veidot *portfolio* (51%). Tikai 2% pedagogu norādījuši, ka *portfolio* veidojuši citām vajadzībām.

No pedagogiem, kas pirms projekta veidojuši savu *portfolio*, 3. un 4., 5. **pakāpi** ieguvušie pedagogi biežāk (attiecīgi 56% un 58%) nekā 1., 2. pakāpi ieguvušie (43%) norādīja, ka *portfolio* veidojuši skolas vai programmas akreditācijas vajadzībām. 3. pakāpi ieguvušie pedagogi (54%) biežāk nekā 1., 2. pakāpi (41%) un 4., 5. pakāpi (47%) ieguvušie *portfolio* veidojuši pašu profesionālajām vajadzībām, bet 1., 2. pakāpi ieguvušie (61%) biežāk norādījuši, ka viņu pārstāvētajā skolās ir ieviesta prakse pedagogiem veidot savu *portfolio*.

8. zīmējums

Portfolio veidošanas nolūki – iepriekšējā pieredze
Jautājums: Kādām vajadzībām Jūs līdz šim bijāt veidojis/-usi savu portfolio ?

*n=348, tie pedagogi, kuriem ir bijusi iepriekšēja pieredze portfolio veidošanā
 Vairāku atbilžu jautājums, summa > 100%*

Vērtējot pedagogu atbildes pēc **skolas tipa** pazīmes, redzams, ka visi aptaujātie mākslas vai mūzikas skolu pedagogi (100%), 68% profesionālo skolu pedagogu un 62% vidusskolās strādājošo pedagogu ir iepriekš veidojuši *portfolio* skolas vai programmas akreditācijas vajadzībām. Savām profesionālajām vajadzībām *portfolio* biežāk veidojuši profesionālo skolu pedagogi (67%) un sākumskolu pedagogi (58%), retāk - pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi (47%).

Reģionu griezumā skolas vai programmas akreditācijas vajadzībām *portfolio* biežāk veidojuši Latgales **reģiona** pedagogi (63%), bet retāk – Zemgales reģiona pārstāvji (45%). Rīgas reģiona pārstāvji biežāk norādījuši (64%), ka skolā ieviesta prakse pedagogiem veidot *portfolio*. Visretāk šāda prakse sastopama pedagogu pārstāvētajās skolās Vidzemē (40%) un Zemgalē (41%).

Analizējot datus pēc pedagogu **vecuma grupām**, secināms, ka biežāk paša profesionālajām vajadzībām *portfolio* veidojuši gados jaunākie pedagogi vecuma grupā no 24 līdz 40 gadiem (60%), pārējās vecuma grupās to darījuši vidēji 48% pedagogu. Šāda tendence bija vērojama arī fokusa grupu diskusijās - gados jaunākie pedagogi uzsvēra, ka *portfolio* veido savām vajadzībām, savukārt vidējās un vecākās paaudzes pedagogu vidū raksturīgāk, ka *portfolio* tika veidots pamatā projekta prasību izpildes vajadzībām.

(..) loģiski es veidoju pats sev, ne jau kaut kādam mistiskam cilvēkam, kurš pēc tam atvērs ...

(..) Es to veidoju priekš sevis un tā to arī uztvēru. Man bija vienalga, ko saka citi.

Es tikai priekš ķeksīša [veidoju portfolio].

2.2. Portfolio veidošanas stiprās un vājās puses

Lai novērtētu pedagogu *portfolio* veidošanas stiprās un vājās puses, vienlaikus nosakot iespējamo grūtību izplatību, aptaujas dalībnieki par katru no piedāvātajiem aspektiem, kas varētu radīt grūtības, pirmkārt, norādīja, vai konkrētais aspekts ir vai nav radījis grūtības; otrkārt, novērtēja radīto grūtību apmēru skalā *maza, vidēja vai liela problēma*.

Apkopojot pedagogu viedokli par grūtībām, ar kurām tie saskārās, veidojot savu *portfolio*, var secināt, ka **vismazākās grūtības** pedagogiem sagādāja (i) materiālu vākšana par noteiktu laika periodu (tā nav bijusi problēma 58% respondentu un *maza* problēma tā bijusi 30% aptaujāto

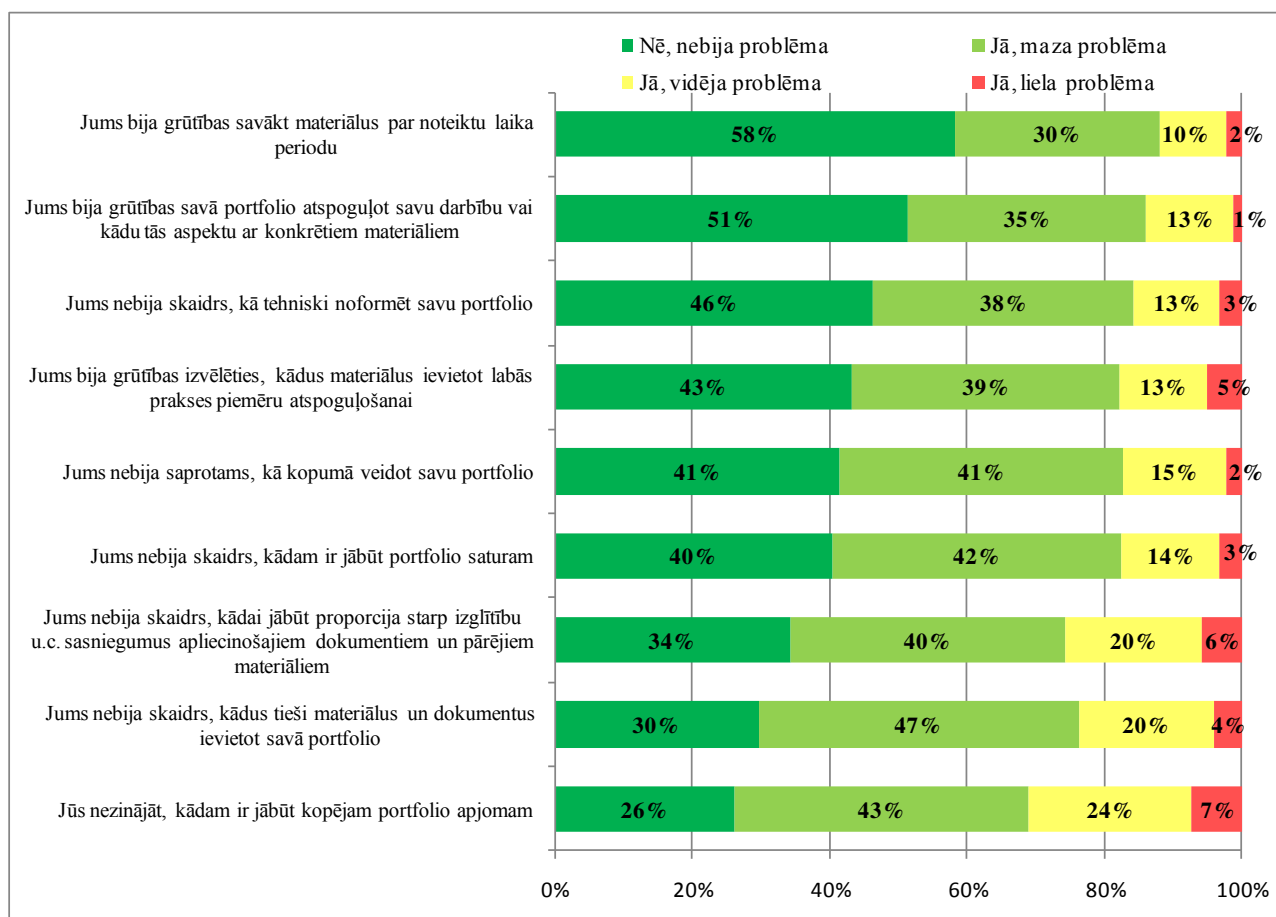
pedagogu) un (ii) savas darbības vai kāda tās aspekta atspoguļošana ar konkrētiem materiāliem (attiecīgi 51% tas nav sagādājis nekādas problēmas un 35% šis aspekts ir radījis *mazas* problēmas) (sk. 9. zīmējumu).

Summējot abus jau minētos atbilžu variantus – *nebija problēma* un *maza problēma*, redzams, ka 84% aptaujas dalībnieku tikpat kā nebija grūtību tehniski noformēt savu *portfolio*, 82% - izvēlēties, kādus materiālus ievietot labās prakses piemēru atspoguļošanai, 82% - saprast, kā kopumā veidot savu *portfolio* un kādam ir jābūt *portfolio* saturam. 74% pedagogu nebija problēmu vai bija *mazas* problēmas saprast, kādai jābūt proporcijai starp izglītību, tālākizglītību un profesionālos sasniegumus apliecinošajiem dokumentiem un pārējiem materiāliem. 77% aptaujas dalībnieku nebija grūtības vai bija *mazas* grūtības saprast, kādus tieši materiālus un dokumentus ievietot savā *portfolio*. 69% pedagogu neskaidrību par kopējo *portfolio* apjomu neuzskata par problēmu vai uzskata par *mazu* problēmu.

9. zīmējums

Portfolio veidošanas grūtības

Jautājums: Vai Jūs esat saskāries/-usies ar zemāk minētajām grūtībām, veidojot savu portfolio? Ja esat saskāries/-usies, lūdzu, atzīmējiet, vai tās Jums radīja mazu, vidēju vai lielu problēmu?

n = 495

Kopumā secināms, ka neviens no *portfolio* veidošanas aspektiem nav sagādājis lielas grūtības nozīmīgam pedagogu daudzumam. Proti, atbilžu variants *liela problēma* ir sniegts ļoti reti (1% - 7%). Summējot atbilžu variantus *vidēja problēma* un *liela problēma*, secināms, ka salīdzinoši **vislielākās grūtības** pedagogiem sagādājuši šādi aspekti: (i) izpratnes trūkums par *portfolio* kopējo apjomu, (ii) izpratnes trūkums par vēlamo proporciju starp izglītību, tālākizglītību un profesionālos sasniegumus

apliecinošajiem dokumentiem un pārējiem materiāliem, (iii) neskaidrība par *portfolio* iekļaujamajiem materiāliem un dokumentiem.

Atbildēs par katru no anketā iekļautajiem aspektiem būtiskākās atšķirības novērojamas pēc pedagoga specializācijas, skolas tipa un reģiona pazīmēm. Citu pazīmju griezumā atšķirības ir novērojamas retāk un tās nav nozīmīgas.

Neskaidrības, kā kopumā veidot savu portfolio – tā saturu un apjomu

Pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi biežāk norādījuši, ka izpratne par to, kā kopumā veidot savu *portfolio*, viņiem sagādājusi *vidējas* un *lielas* problēmas (27%). Retāk ar šīm grūtībām saskārušies vidusskolas un pamatskolas pedagogi, no kuriem attiecīgi 15% un 17% to norādījuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu.

Reģionu griezumā šo problēmu kā *vidēju* un *lielu* biežāk atzinuši Kurzemes reģiona pārstāvji (23%), bet retāk - Latgales (10%) un Rīgas pilsētas (12%) pedagogi.

Ar grūtībām saprast, kādam ir jābūt *portfolio* saturam biežāk ir saskārušies mākslas vai mūzikas skolu pedagogi, no kuriem 27% to norādīja kā *vidēju* un *lielu* problēmu, taču vismazākās grūtības tas ir sagādājis vidusskolas un pirmsskolas skolotājiem, no kuriem to kā *vidēju* un *lielu* problēmu atzīmējuši attiecīgi 15% un 18% aptaujāto. Tāpat kā iepriekš, sniegto atbilžu reģionālā analīze atklāj, ka šo problēmu kā *vidēju* un *lielu* biežāk atzinuši Kurzemes pedagogi (27%), bet retāk - Latgales (10%) un Rīgas pilsētas (15%) pedagogi.

Aplūkojot šo grūtību aspektu pēc pedagogu specializācijas pazīmes, redzams, ka grūtības saprast, kādam ir jābūt kopējam *portfolio* apjomam, biežāk ir bijušas vispārējās izglītības pedagogiem, no kuriem 33% šo ir atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu, un retāk - profesionālās izglītības pedagogiem, no kuriem šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu atzīmēja 23% aptaujāto. Analizējot šo aspektu pēc skolas tipa pazīmes, atklājas, ka ar šo problēmu biežāk saskārušies sākumskolas skolotāji, no kuriem to kā *vidēju* un *lielu* problēmu novērtējuši 37%, savukārt retāk - mākslas vai mūzikas skolu pedagogi, no kuriem 27% to atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu.

Salīdzinot pedagogu atbildes reģionu griezumā, neskaidrības par *portfolio* saturu un apjomu kā *vidēju* un *lielu* problēmu biežāk norādījuši Rīgas reģiona pārstāvji (44%), bet retāk - Latgales (24%) un Kurzemes (26%) pedagogi. Šajā jautājumā iezīmējas atšķirības pedagogu atbildēs arī pēc tā, cik reizes tie piedalījušies projektā. No pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies, 39% šo atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu, bet no tiem, kas piedalījušies projektā vienu reizi vai divas reizes un kuru dalība projektā ir noslēgusies, attiecīgi 31% un 28% aptaujāto.

Portfolio saturs un apjoms kā viena no lielākajām pedagogu grūtībām, īpaši projekta pirmajos posmos, tika minēta arī fokusa grupu diskusijās. Analizējot grupu diskusiju dalībnieku izteikumus, iespējams noteikt vairākus šīs problēmas cēloņus. Pirmkārt, pedagogu iepriekšējā pieredze *portfolio* veidošanā – ir pedagogi, kas apkopo visus sava darba materiālus dažādās jomās (piemēram, audzināšanas darbs, skolēnu rezultātu dinamika utt.) vairākās mapēs. Tāpēc izveidot kompakto un pārskatāmu savu darbu atspoguļojošu labāko materiālu apkopojumu *portfolio* formā sākotnēji daļai pedagogu bija grūtības.

(..) redzot to, kā pedagogi to darīja un ka viņiem tie materiāli bija tik daudz, un kad viņi vilka ārā no skapjiem, un kāda bagātīga pieredze skolā, un kad man nācās teikt, ka jums ir jāveido tas viens portfolio, septiņus neveidojam, tad pedagogi teica, ka tas ir tas grūtākais atlasīt to labāko no vislabākā.

Es tikai domāju, ka man tā [portfolio] mape īstenībā nav vajadzīga. Jo es visu savu darbu tur nevaru ielikt, un mēs tā kā tādu portfolio neveidojam, jo ir personīgā lieta. Ir vairākas mapes kontroldarbiem 6. klasei, 7., 12. Es nevaru visus kontroldarbus ielikt mapē. Man ir audzināšanas darbs vairākas mapes. Man ir scenāriji, man ir audzināšanas kaut kādi vecākiem darbi. Un to visu ielikt vienā mapē nav reāli, līdz ar to tā portfolio mape ... es nezinu.

(..) man būtībā tagad portfolio izveidojies daudz nepraktiskāks, nekā, ja, piemēram, kaut vai mūsu skolā ir klašu vecāku sapulce katru mēnesi un noteikums bija, ka tagad man no trīs gadiem jāieliek divi protokoli. Kur es likšu tos pārējos? Protams, ja es agrāk vecajā savā portfolio glabāju visus [materiālus], kur man bija darbs ar vecākiem, bet tagad man jātaisa otra mape, kur man tagad ir darbs ar vecākiem, jo tur es it kā visu salikt nevaru.

Otrkārt, daļa projekta dalībnieku uzskatīja, ka ir nepieciešams stingri sekot *portfolio* veidošanas vadlīnijām. Līdz ar to veidojās situācijas, kad skolotāji nezināja, kurā *portfolio* mapes sadaļā ievietot atsevišķus sava darba labās prakses piemērus. Tas, savukārt, liecina par zināmu šo pedagogu kūtrumu vai bailēm pašiem rast radošus risinājumus un uzņemties atbildību par sava *portfolio* veidošanu.

Treškārt, vairākās skolās projektā iesaistītie dalībnieki paši kopīgi vienojās par *portfolio* veidošanas principiem vai arī sekoja administrācijas ieteikumiem, tādējādi, no vienas puses, atvieglojot sev darbu, no otras puses, radot sev ierobežojumus un līdz ar to arī noteiktas grūtības atspoguļot tieši savu darbu.

(..) administrācija jau bija drusku salikusi tādas ieskicējumus, ko vajadzētu, kas palīdzēja, kam vajadzēja it kā būt. Katrs pats skatījās, ko mēs liekam, vai mums tā daļa ir vai nav, jo tiem, kas nav audzinātāji, tiem vispār viena daļa nebija. Tas man atviegloja drusku, jo zināju, ka tur vajadzēja būt secībai vai arī tur nekopēt visus tos n-tos diplomus. Mums bija savi ieteikumi. (..) Tas bija tas, kas ļoti palīdzēja, patiesībā.

Fokusa grupu diskusijās pedagogi salīdzināja dažādu skolu pieejas attiecībā uz *portfolio* veidošanu un vienlaikus – pašvērtējuma veikšanu. Zemāk citētie pedagogu izteikumi labi raksturo viņu pašu attieksmi pret *portfolio* veidošanas principu – veikt to radoši atbilstoši savām vajadzībām un interesēm vai arī sekot no ārpusē noteiktiem norādījumiem.

(..) [vienā] skolā uzsvēra to, ka tā ir tava mape, tu veido priekš sevis, tu veido tā kā savu pasaulīti. [Otrā skolā] atkal bija tas, ka konkrētāk, vienkāršāk veido arī pats savu mapi un savu pasauli, bet tomēr ar noteiktu struktūru, noteiktu kārtību.

Tur jau it kā visi tie punkti, kam bija jāpievērš uzmanību un radošu arī varēju pieiet, jo katrs jau mapi veidoja pēc saviem ieskatiem. Tā nebija tā, ka tagad sarunājām. Katrs, kas tos papildina, materiālus lika iekšā, to jau pats varēja izvēlēties. Tikai galvenais tie pieturas punkti.

Neskaidrības, kā tehniski noformēt portfolio

Apskatot pedagogu atbildes atbilstoši viņu specializācijai, redzams, ka ar problēmām tehniski noformēt savu *portfolio* biežāk saskārušies pirmsskolas izglītības pedagogi, kas šo aspektu kā problemātisku ir novērtējuši biežāk nekā caurmērā, bet retāk - vispārējās izglītības pedagogi. Attiecīgi šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu atzīmējuši 22% pirmsskolas izglītības pedagogu un 14% vispārējās izglītības pedagogu.

Savukārt, raugoties pēc skolas tipa pazīmes, ar šo problēmu biežāk saskārušies mākslas vai mūzikas skolu pedagogi, no kuriem to kā *vidēju* un *lielu* problēmu norādījuši 24%, bet retāk - vidusskolas un pamatskolas pedagogi, no kuriem 14% to uzskatījuši par *vidēju* un *lielu* problēmu.

Reģionu griezumā ar šo problēmu biežāk saskārušies Rīgas reģiona pedagogi, no kuriem 26% to atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu, bet visretāk Zemgales un Latgales pārstāvji, no kuriem attiecīgi 12% un 13% to uzskatīja par *vidēju* un *lielu* problēmu.

Neskaidrības par portfolio iekļaujamajiem materiāliem

Salīdzinot pedagogu sniegtās atbildes pēc skolas tipa pazīmes, redzams, ka grūtības, kādus tieši materiālus un dokumentus ievietot savā *portfolio*, biežāk izjutuši profesionālo un pamatskolu pedagogi, no kuriem attiecīgi 29% un 28% to atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu. Retāk ar šo problēmu saskārušies sākumskolas skolotāji, no kuriem 19% to uzskata par *vidēju* un *lielu* problēmu.

Reģionālā skatījumā šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu biežāk atzīmējuši Rīgas reģiona (29%) un Kurzemes reģiona (27%) pārstāvji, savukārt visretāk to par *vidēju* un *lielu* problēmu uzskatījuši Latgales pedagogi (16%).

Šajā jautājumā novērojamas atšķirības arī pēc tā, kuru kvalitātes pakāpi pedagogi ieguvuši, proti, 30% 1. un 2. pakāpi ieguvušo to atzinuši par *vidēju* un *lielu* problēmu, bet no 4. un 5. pakāpi ieguvušajiem pedagogiem tā domā gandrīz uz pusi mazāk - 17%.

Papildinot šo analīzi ar fokusa grupu diskusijās iegūtajiem datiem, jānorāda, ka pedagogu vidū ir raksturīga normatīva pieeja *portfolio* veidošanā. Tas nozīmē, ka, pirmkārt, pedagogi uzsver nepieciešamību stingri ievērot noteiktās prasības, piemēram, par pedagogu profesionālos sasniegumus apliecinājošu dokumentu iekļaušanu *portfolio*, kas veido vienu trešo daļu no kopējā apjoma. Otrkārt, ir vērojama prakse vienā skolā strādājošiem pedagogiem veidot struktūras ziņā vienādus *portfolio*. Ir gadījumi, kad šāda pieeja ir nevis pašu pedagogu, bet skolas administrācijas iniciatīvas rezultāts. Šāda pieeja raksturo arī skolotāju vidū iesakņojušos t.s. unifikācijas principu un izvairīšanos no atklātas savstarpējas konkurences, kas ir viens no būtiskiem šķēršļiem diferencētu kvalitātes pakāpju un atalgojuma ieviešanai. Turklāt tas liecina arī par padziļinātas izpratnes trūkumu par PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešanas mērķiem.

(..) mēs visi nolēmām, ka mums tas saturs būs tāds, tāds, tāds un noformējums arī, tā mēs arī likām, lai visiem saturiski, lai satura rādītājs, tie punkti būtu vienādi.

(..) katra izglītības iestāde nosaka savas prasības. (..) ir ļoti daudzas lietas, ko šis Eiropas projekts vispār neparedz un neprasa, bet to prasa skolas vadība, jo mums tūlīt būs akreditācija un mums ir vajadzīgi vēl tādi, tādi un tādi dokumenti klāt. Tātad mēs varam teikt, ka tas ir brīvs portfolio, mans, bet tanī pat laikā es saskaros ar tādiem absurdiem, ko es nespēju atspēkot. Es skaidroju to, ka šajā Eiropas projektā tādas prasības nav, bet šīs prasības uzliek vienai daļai Izglītības pārvaldes, vienai daļai tās ir skolas. Tādas absurdas lietas, kas pilnīgi nav vajadzīgas.

Noteikumos ir pateikts, [kā jāveido portfolio], mēs nevaram diskutēt!

Fokusa grupu diskusijās atklājās arī pieredze, ka sākotnēji pedagogiem nav bijusi izpratne par to, ka *portfolio* un pašvērtējums ir savstarpēji saistīti, proti, ka *portfolio* atspoguļo pašvērtējumā izklāstīto pedagoga darba analīzi un raksturojumu ar konkrētiem piemēriem un pamatojošiem dokumentiem.

Grūtības savākt materiālus par noteiktu laika periodu

Grūtības savākt materiālus par noteiktu laika periodu pēc pedagogu specializācijas pazīmes biežāk izjutuši vispārējās izglītības pedagogi (14%), bet retāk – pirmsskolas izglītības pedagogi (6%), kas to novērtējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu. Līdzīga aina ir arī, analizējot datus pēc skolas tipa pazīmes - biežāk šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu atzīmējuši pamatskolas (14%) un vidusskolas skolotāji (14%), bet retāk - mākslas vai mūzikas skolas skolotāji (3%). Vērtējot pedagogu atbildes pa reģioniem, redzams, ka biežāk šis aspekts ir sagādājis grūtības Kurzemes reģiona (15%) pārstāvjiem, retāk - Zemgales pedagogiem (8%).

Neskaidrības, kādai jābūt proporcijai starp dažādiem materiāliem un dokumentiem

Neskaidrības, kādai jābūt proporcijai starp izglītību, tālākizglītību un profesionālos sasniegumus apliecinošajiem dokumentiem un pārējiem materiāliem, biežāk kā *vidēju* un *lielu* problēmu izjutuši mākslas vai mūzikas skolu (29%) un profesionālo skolu (29%) pedagogi, taču gandrīz uz pusi mazāk (15%) šādas neskaidrības kā problemātiskas norādījuši sākumskolas skolotāji.

Apskatot pedagogu atbildes pēc tā, cik reizes viņi piedalījušies projektā un kuru kvalitātes pakāpi ieguvuši, redzams, ka biežāk šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu minējuši pedagogi, kas projektā piedalījušies vienu reizi (29%) un divas reizes, bet kuru daļība projektā vēl nav noslēgusies (28%). Savukārt no pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru daļība jau ir noslēgusies, 19% šo atzīmējuši kā *vidēju* un *lielu* problēmu. No 3.pakāpi ieguvušo pedagogu vidus 27% aptaujāto neskaidrības par vēlamā *portfolio* iekļaujamo materiālu proporciju uzskata par *vidēju* un *lielu* problēmu, bet no 4. un 5. pakāpi ieguvušajiem pedagogiem – 19%.

Neskaidrības par labās prakses piemērus atspoguļošiem materiāliem

Gan pēc pedagogu specializācijas, gan skolas tipa pazīmēm visretāk ar problēmām izvēlēties, kādus materiālus ievietot labās prakses piemēru atspoguļošanai, saskārušies pirmsskolas pedagogi – tikai 8%. Mākslas vai mūzikas pedagogu un vispārējās izglītības skolotāju vidū šis rādītājs ir 19%. Turklāt, raugoties jau pēc skolas tipa pazīmes, secināms, ka tieši sākumskolās un pamatskolās strādājošiem pedagogiem šis *portfolio* veidošanas aspekts ir radījis lielākās grūtības (attiecīgi 22% un 21%).

Vērtējot pedagogu pieredzi pa reģioniem, redzams, ka šo kā *vidēju* un *lielu* problēmu biežāk izjutuši Kurzemes reģiona pārstāvji (26%), bet retāk - Latgales (12%) un Zemgales (12%) pedagogi. Atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas arī pēc tā, kuru kvalitātes pakāpi pedagogi ieguvuši, proti, 14% no pedagogiem, kas ieguvuši 4 un 5. pakāpi, šo uzskata par *vidēju* un *lielu* problēmu, bet no pedagogiem ar 1. un 2. pakāpi tā domā 24%.

Grūtības atspoguļot savu darbību vai kādu tās aspektu

Grūtības savā *portfolio* atspoguļot savu darbību vai kādu tās aspektu ar konkrētiem materiāliem *portfolio* formāta dēļ biežāk izjutuši sākumskolas skolotāji, no kuriem 22% to atzīmēja kā *vidēju* problēmu, retāk šis aspekts ir sagādājis problēmas profesionālo un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem, no kuriem attiecīgi 5% un 9% to ir atzīmējuši kā *vidēju* problēmu. Skatoties reģionālā griezumā, ar šo problēmu biežāk ir saskārušies Rīgas pilsētas un Vidzemes reģiona pedagogi, 18% pedagogu norādot to kā *vidēju* un *lielu* problēmu, bet no Zemgales reģiona pedagogiem tikai 7% sniedza šādu vērtējumu.

No fokusa grupu diskusiju dalībniekiem ar šādu problēmu bija saskārušies tikai atsevišķi pedagogi:

Man kā mājturības skolotājam bija tā, ka sarežģīti parādīt to ieguldīto darbu. Bērns sākumā atnāk, viņš neko nemāk un pēc tam, pēc kaut kāda gada, viņš māc un dara citā kvalitātē. Tad es sāku domāt, man attēlu retrospekcijas jātaisa vai kā.

Man bija tāda aktivitāte, ka mēs vadām ar skolas psihologu skolas treniņu 10. klasēm un man nebija, kur to ielikt un nebija, kur ierakstīt. Šāda veida pasākums tur nebija paredzēts. (...) par cik to vērtēja skolas komisija, vienkārši iebakstīju kaut kur.

Kopumā diskusijās pedagogi demonstrēja izpratni, ka viņiem ir dota iespēja atspoguļot visus savas darbības aspektus, bet tajos gadījumos, kad konkrētais darbības piemērs neiekļaujas *portfolio* pamatstruktūrā, nepieciešams rast individuālus risinājumus. Tāpēc viedoklis, ka *portfolio* forma ierobežo pedagogus, neesot pamatots.

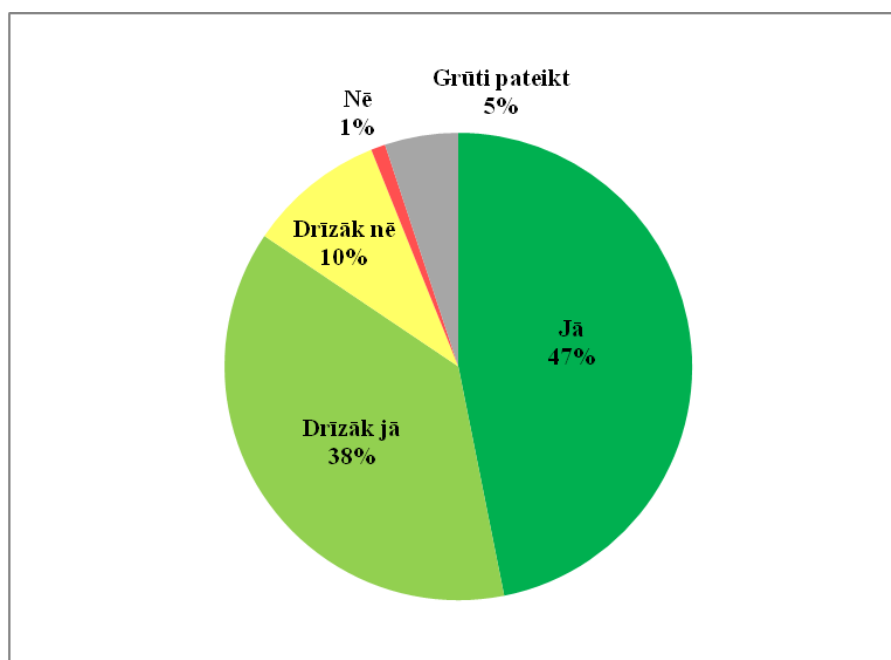
2.3. *Portfolio* turpmākās izmantošanas nolūki

Aptaujas dati rāda, ka **47% pedagogu plāno, 38% drīzāk plāno, 10% drīzāk neplāno un tikai 1% noteikti neplāno turpmāk papildināt un izmantot savu *portfolio*** (sk. 10. zīmējumu). Ja salīdzina šos datus ar atbildēm par līdzšinējo *portfolio* veidošanas pieredzi, tad var secināt, ka daļība projektā ir sekmējusi šādas prakses attīstību. Proti, pirms projekta *portfolio* veidošanas pieredze bijusi 70% aptaujāto pedagogu, pēc projekta *portfolio* plāno izmantot jau 85% pedagogu.

10. zīmējums.

Portfolio turpmākās izmantošanas nolūki

Jautājums: *Vai Jūs plānojat turpmāk papildināt un izmantot savu portfolio?*

$n = 495$

Atšķirības pedagogu atildēs par *portfolio* izmantošanas nolūkiem vērojamas pēc **projekta posma**, kurā tie piedalījušies, **skolas tipa** un **reģiona**.

Pēc projekta posma pazīmes galvenās atšķirības iezīmējas atbildēs starp pirmā posma dalībniekiem. 86% pedagogu, kas piedalījās projekta pirmajā posmā, plāno vai drīzāk plāno turpmāk papildināt un izmantot savu *portfolio*, bet no pedagogiem, kas piedalījās pirmā posmā papildus uzņemšanā, tā domā 73%. Pirmsskolas un mākslas vai mūzikas skolu pedagogi biežāk atbildējuši, ka plāno vai

drīzāk plāno turpmāk izmantot savu *portfolio* (91% un 88%), bet retāk šādu atbildi snieguši sākumskolas un pamatskolas skolotāji (74% un 82%). Atbilžu sadalījums pa reģioniem atklāj, ka 91% Rīgas reģiona un 88% Latgales reģiona pārstāvju plāno vai drīzāk plāno turpmāk izmantot savu *portfolio*, retāk šādu atbildi devuši Zemgales reģiona pedagogi (76%), kas biežāk nekā citu reģionu pedagogi nav varējuši dot skaidru atbildi par saviem plāniem (13%).

Fokusa grupu diskusijās pedagogiem uzdeva jautājumu, kā tieši *portfolio* ir palīdzējis ikdienas darbā. Pedagogi atzina, ka tas ir bijis labs veids, kā sakārtot savus darba materiālus, pavērot savu izaugsmi vai arī atvieglot sava dzīves gājuma (CV) aktualizēšanu.

3. Pašvērtējuma veikšana

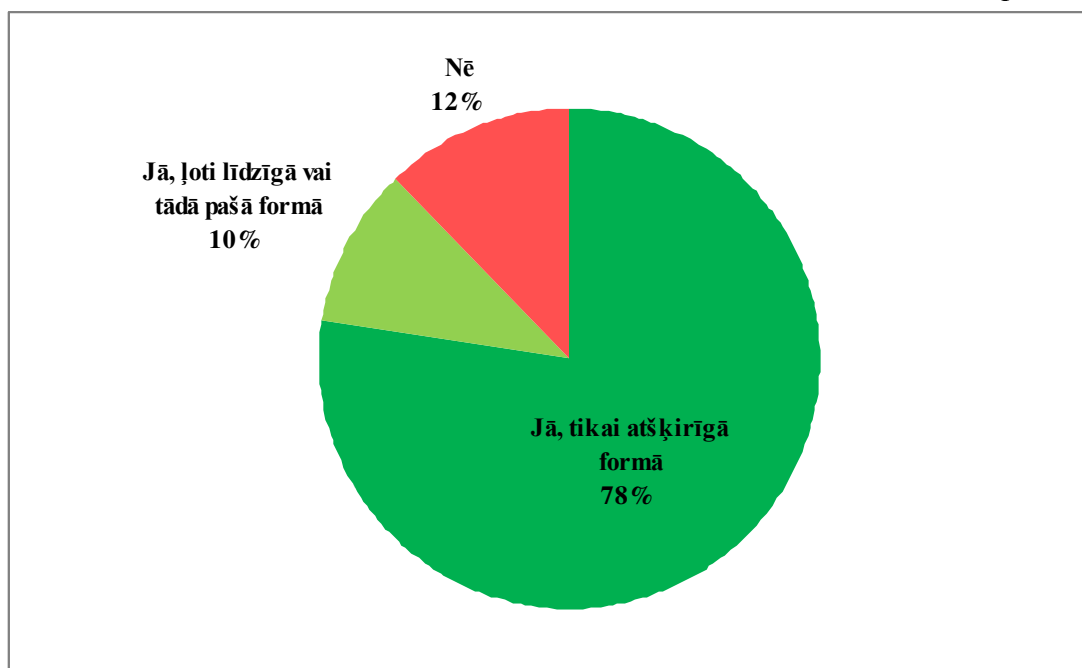
3.1. Pašvērtējuma veikšanas pieredze

Apkopojot pedagogu atbildes par viņu iepriekšējo pieredzi pašvērtējuma veikšanā, redzams, ka vairums pedagogu iepriekš – laikā pirms iesaistīšanās projektā - bija veikuši savu darba pašvērtējumu. **78% respondentu to bija veikuši atšķirīgā formā nekā projektā, 10% ļoti līdzīgā vai tādā pašā formā**, bet 12% pedagogu pirms iesaistīšanās projektā nebija veikuši savu pašvērtējumu (sk. 11. zīmējumu).

11. zīmējums.

Pašvērtējuma veikšanas pieredze pirms iesaistīšanās projektā

Jautājums: *Vai iepriekš – laikā pirms iesaistīšanās projektā – Jūs bijāt veicis/-kusi savu pašvērtējumu?*

$n = 495$

Apskatot pedagogu atbildes pēc dažādām pedagogus raksturojošām pazīmēm, var konstatēt, ka pedagogi, kas ieguvuši 4. un 5. **kvalitātes pakāpi** biežāk (95%) nekā pedagogi ar 1. un 2. pakāpi (81%) norādījuši, ka pirms iesaistīšanās projektā bija veikuši savu pašvērtējumu. Līdzīgi arī pedagogiem **vecuma grupā** no 41 līdz 50 gadiem (92%) un no 51 līdz 74 gadiem (89%), kuriem biežāk bijusi pieredze veikt pašvērtējumu nekā pedagogiem vecumā no 24 līdz 40 gadiem (82%). Tāda pati sakarība vērojama arī attiecībā uz **darba stāža lomu** – jo lielāks darba stāžs, jo izplatītāka ir pedagogu vidū iepriekšējā pieredze pašvērtējuma veikšanā. Proti, pedagogi ar kopējo pedagoģiskā darba stāžu vairāk par 26 gadiem (94%) un no 16 līdz 25 gadiem (90%) ir biežāk veikuši pašvērtējumu nekā pedagogi ar darba stāžu līdz 15 gadiem (79%).

Pedagogu pieredze pašvērtējuma veikšanā atšķiras arī pēc **pedagogu specializācijas un skolas tipa** pazīmēm. Pēc abiem šiem parametriem novērojams, ka biežāk pašvērtējumu pirms iesaistīšanās projektā bija veikuši vispārējās izglītības pedagogi (93%), bet retāk mākslas vai mūzikas pedagogi (71%) un pirmsskolas izglītības pedagogi (75%).

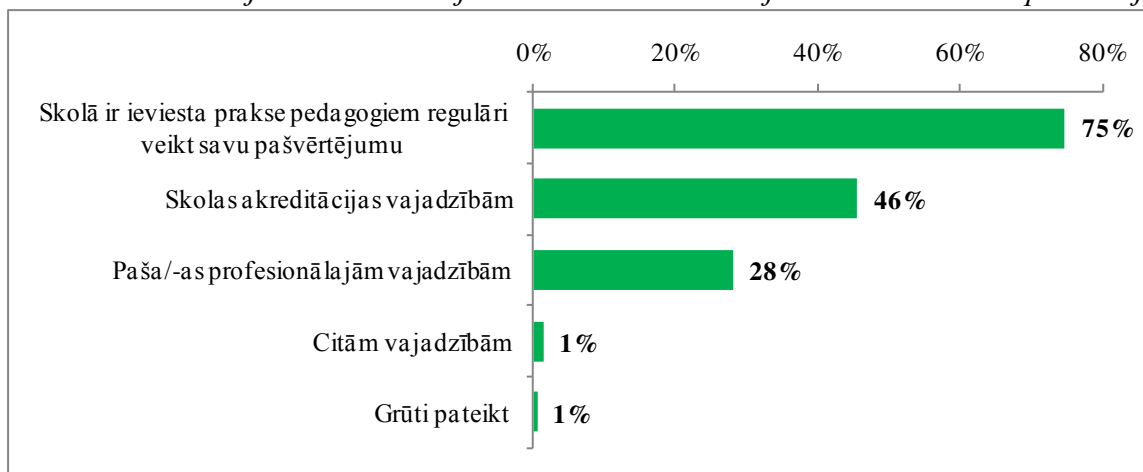
12.zīmējumā redzams, kādām vajadzībām pedagogi līdz šim bija veikuši savu pašvērtējumu. Lielākā daļa pedagogu (75%), kas pirms iesaistīšanās projektā bija veikuši savu pašvērtējumu, atbildējuši,

ka skolā ir ieviesta prakse pedagogiem regulāri vērtēt savu darbu, nedaudz mazāk par pusi pedagogu (46%) to darījuši skolas akreditācijas vajadzībām, 28% - paša profesionālajām vajadzībām, bet 1% - citām vajadzībām.

12. zīmējums

Pašvērtējuma veikšanas nolūki – iepriekšējā pieredze

Jautājums: Kādām vajadzībām Jūs līdz šim bijāt veicis/-kusi savu pašvērtējumu?

n = 435 (tie pedagogi, kas pirms iesaistīšanās projektā bija veikuši savu pašvērtējumu)

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc to iegūtās **kvalitātes pakāpes**, redzams, ka pedagogi ar 4. un 5. pakāpi biežāk nekā pedagogi ar 1. un 2. pakāpi norādījuši, ka pašvērtējumu veikuši skolas akreditācijas vajadzībām, kā arī paša vajadzībām. Attiecīgi 47% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi un 40% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi pašvērtējumu veikuši skolas akreditācijas vajadzībām un 35% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi un 24% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi to darījuši paša vajadzībām.

Atšķirības iezīmējas arī pedagogu atbildēs pēc tā, kurā **projekta posmā** tie piedalījušies. Pedagogi, kas piedalījās 1.posmā biežāk nekā pedagogi, kas piedalījās 1.posma papildus uzņemšanā veikuši pašvērtējumu gan skolas akreditācijas vajadzībām (attiecīgi 50% un 40%), gan paša vajadzībām (attiecīgi 31% un 21%).

Pēc **pedagogu specializācijas** pašvērtējumu skolas akreditācijas vajadzībām biežāk veikuši profesionālās (54%) un vispārējās izglītības (49%) pedagogi, bet retāk – mākslas vai mūzikas (32%) un pirmsskolas izglītības (22%) pedagogi. Savukārt mākslas vai mūzikas pedagogi, salīdzinot ar pirmsskolas izglītības pedagogiem, biežāk vērtējuši savu darbu paša vajadzībām, attiecīgi 35% un 22% aptaujāto. Biežāk par citu specializāciju pedagogiem vispārējās izglītības pedagogi norādījuši, ka skolā ir ieviesta prakse pedagogiem regulāri veikt savu pašvērtējumu. Šo atbildi atzīmējuši 78% vispārējās izglītības pedagogi un vidēji 59% pārējo specializāciju pedagogi.

Pēc **skolas tipa** būtiskas atšķirības iezīmējas, salīdzinot pirmsskolas izglītības iestāžu un pamatskolas un vidusskolas pedagogu atbildes. Tikai 15% pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi norādījuši, ka veikuši pašvērtējumu akreditācijas vajadzībām, bet no pamatskolas un vidusskolas skolotājiem to darījuši 51%. Sākumskolas un vidusskolas skolotāji ievērojami biežāk nekā mākslas vai mūzikas skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi atbildējuši, ka skolā ir ieviesta prakse pedagogiem regulāri veikt savu pašvērtējumu. Šo atbildi snieguši 85% sākumskolas un 80% vidusskolas skolotāji, bet 62% pirmsskolas un 58% mākslas vai mūzikas skolu pedagogi.

Reģionu griezumā skolas akreditācijas vajadzībām pašvērtējumus biežāk veikuši Rīgas reģiona un Vidzemes pedagogi, no kuriem šo atbildi atzīmējuši 50%, bet retāk – Rīgas pilsētas pedagogi (41%). Savukārt Rīgas pilsētas un Latgales pedagogi pašvērtējumus biežāk veikuši pašu profesionālajām vajadzībām (attiecīgi 30% un 33%), retāk to darījuši zemgalieši – 23%. Rīgas reģiona pārstāvji

biežāk nekā citu reģionu, īpaši Zemgales pārstāvji, atbildējuši, ka skolā ir ieviesta prakse pedagogiem regulāri veikt savu pašvērtējumu (attiecīgi 83% un 71%).

Pēc pedagogu **vecuma** pazīmes vērojamas atšķirības pedagogu atbildēs par pašvērtējuma veikšanu akreditācijas vajadzībām un par skolā ieviestu praksi veikt pašvērtējumu. 50% pedagogu vecuma grupā no 41 līdz 50 gadiem veikuši pašvērtējumu skolas akreditācijas vajadzībām, bet pārējās vecuma grupās to darījuši vidēji 43% pedagogu. Pašvērtējuma veikšanu kā skolā ieviestu praksi biežāk norādījuši pedagogi vecuma grupā no 51 līdz 74 gadiem (81%), bet retāk pedagogi vecuma grupā no 41 līdz 50 gadiem (69%).

3.2. Pašvērtējuma veikšanas stiprās un vājās puses

Lai novērtētu pašvērtējuma veikšanas vājās un stiprās puses, pedagogiem par katru no savas profesionālās darbības pamatjomu kvalitātes rādītājiem bija jāsniedz vērtējums – pirmkārt, vai konkrētais rādītājs ir vai nav sagādājis grūtības; otrkārt, cik nozīmīgas ir bijušas šīs grūtības, vērtējot skalā *maza, vidēja vai liela problēma*.

Visus profesionālās darbības pamatjomu kvalitātes rādītājus atkarībā no tā, cik nozīmīgas vai nenozīmīgas grūtības pedagogiem ir radījuši to novērtēšana, iespējams sadalīt vairākās grupās. Tomēr jāpiebilst, ka atšķirības šo grupu starpā ir nelielas.

Apkopojot aptaujas dalībnieku viedokli, redzams, ka **vismazākās grūtības** pedagogiem ir sagādājuši pieci rādītāji: (i) profesionālās ētikas normu ievērošana, (ii) izglītības iestādes normatīvo dokumentu ievērošana pedagoģiskajā darbā, (iii) mācību procesa organizēšana mācību stundās/ nodarbībās un pedagoga darbības rezultātu vērtēšana, (iv) individuālais darbs ar skolēniem (t.sk. konsultāciju un atbalsta sniegšana) un (v) pedagoga profesionālā pilnveide (t.sk. tālākizglītības kursu ietekme uz pedagoga profesionālo izaugsmi). Ar šiem rādītājiem vidēji **98% pedagogu nebija radušās problēmas** vai bija *mazas* problēmas (sk. 13.zīmējumu).

Nākamā rādītāju grupa ir tā, kuru novērtēšanā vidēji **95% pedagogu nebija problēmu vai bija mazas problēmas**. Tie ir šādi rādītāji: (i) līdzdalību pedagoģiskās padomes un mācību priekšmeta/izglītošanās jomas metodiskās komisijas darbā, (ii) audzināšanas darbības organizēšanu izglītības iestādē un ārpus tās, rezultātu izvērtēšanu, (iv) skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanu, rezultātu apkopošanu un analīzi, (v) pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamās dokumentācijas aizpildi.

Nedaudz lielākas problēmas pedagogiem sagādāja tādu rādītāju novērtēšana kā (i) sadarbība ar skolēna ģimeni, (ii) darba vides pilnveide, (iii) komandas darba prasmes (t.sk. līdzdalība izglītības iestādes ikgadējās darbības plānošanas un pašvērtēšanas procesā) un (iv) informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana. Ar šiem rādītājiem **vidēji 90% pedagogu nebija vai bija mazas problēmas**.

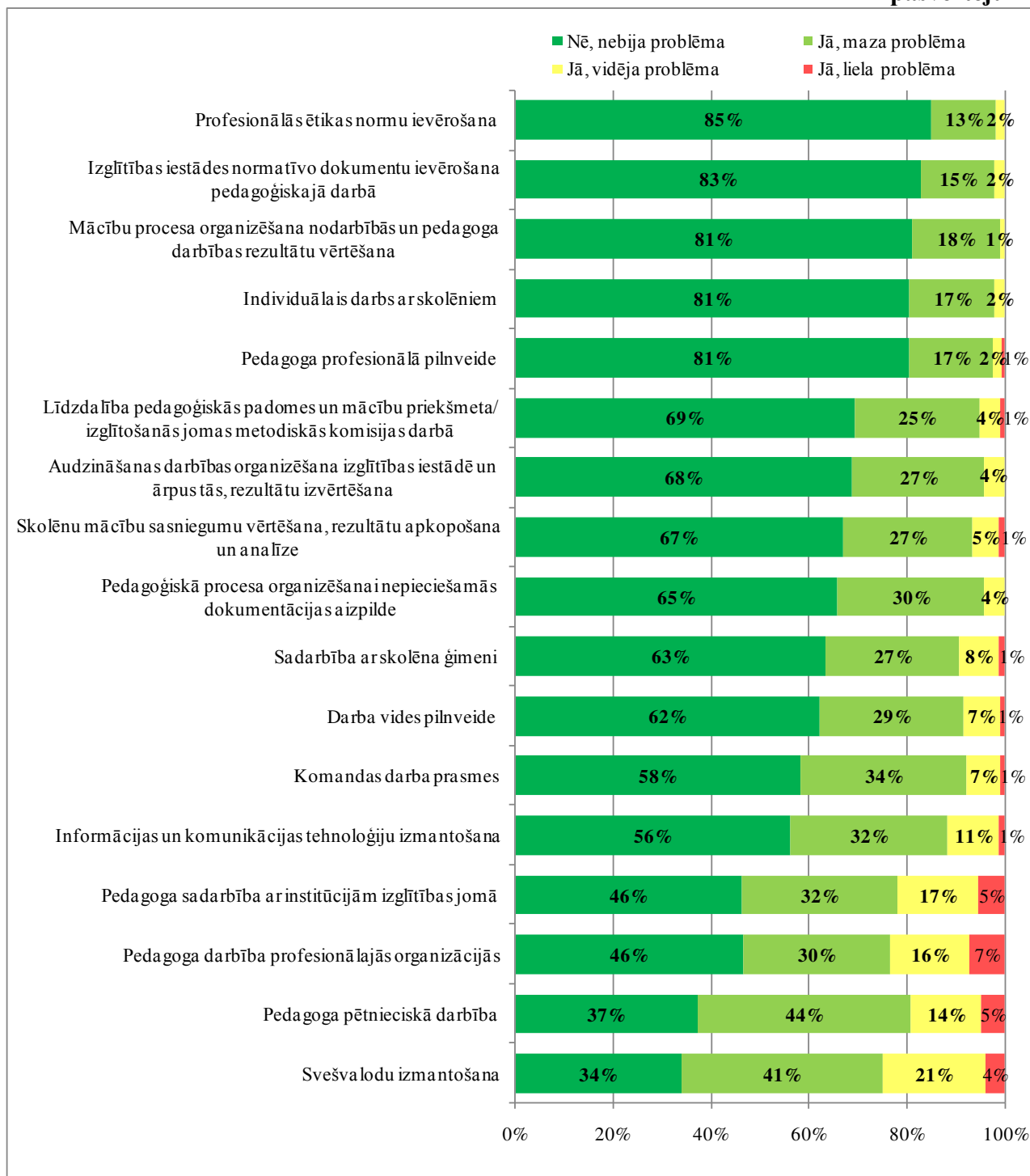
Jau lielākas grūtības pedagogiem ir bijušas ar rādītājiem kas raksturo (i) pedagoga sadarbību ar institūcijām izglītības jomā, (ii) pedagoga darbību profesionālajās organizācijās, (iii) pedagoga pētniecisko darbību un (iv) svešvalodu izmantošanu, jo šo rādītāju novērtēšana **vidēji 63% pedagogu nebija radījuši nekādas problēmas vai bija radījuši mazas problēmas**.

Salīdzinoši **vislielākās grūtības** pedagogiem ir radījuši šādi rādītāji: (i) svešvalodu izmantošana, (ii) pedagoga sadarbība ar institūcijām izglītības jomā, (iii) pedagoga darbība profesionālajās organizācijās un (iv) pedagoga pētnieciskā darbība, attiecīgi 21%, 17%, 16% un 14% pedagogu atzīmējuši, ka šie rādītāji viņiem sagādāja *vidēji lielas* problēmas. Aptaujas dati rāda, ka tikai

nelielam skaitam pedagogu (vidēji 5%) kāds no rādītājiem sagādāja *lielas* problēmas. Biežāk minētie šajā kategorijā ir jau šajā grupā uzskaitītie rādītāji.

13. zīmējums

Profesionālās darbības pamatjomu kvalitātes rādītāju novērtēšanas grūtības, veicot pašvērtējumu

n = 495

Apkopojot pedagogu sniegtās atbildes atklātajā jautājumā (bez atbilžu variantiem), kurus savas profesionālās darbības aspektus viņiem ir bijis visgrūtāk atspoguļot pašvērtējumā un *portfolio*, atklājās vairāki aspekti. Pirmkārt, visbiežāk minētās jomas ir svešvalodu izmantošana, informācijas

un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana un profesionālās ētikas ievērošana. Otrkārt, lielai daļai pedagogu ir bijušas grūtības to jomu atspoguļošanā, kas nav tieši saistītas ar pedagoģisko darbību, proti, darba vides pilnveide, ieguldījums izglītības iestādes attīstībā, skolas darbības plānošana un pētnieciskā darbība. Treškārt, atsevišķas jomas, piemēram, darbs ar vecākiem, individuālais darbs ar skolēniem vai darba vides pilnveide, ir radījušas grūtības, jo darbs šajās jomās tiek tikai daļēji dokumentēts vai vispār netiek dokumentēts. Attiecīgi pedagogiem trūkst dokumentālo pierādījumu savam darbam šajās jomās.

Vairāki pedagogi ir norādījuši, ka zināmas grūtības viņiem ir sagādājis tas, ka PPKK novērtēšanas metodika ir pamatā piemērota vispārējās izglītības pedagogiem, mazāk – citu specializāciju pedagogiem, piemēram, mūzikas un mākslas pedagogiem, pirmsskolas izglītības pedagogiem u.c.

Vēl viena no jomām, ko minējusi salīdzinoši liela daļa pedagogu, ir audzināšanas darbs. Savas darbības atspoguļošana šajā jomā ir radījusi grūtības tiem pedagogiem, kuriem nav savas audzināmās klases un kuri audzināšanas darbu veic klasēs, kurām pasniedz savu priekšmetu. Taču šis darbs netiek īpaši dokumentēts, lai to varētu uzskatāmi parādīt.

Bez jau minētajiem aspektiem pedagogi ir norādījuši arī grūtības nošķirt pašvērtējumā savu kā pedagoga un administrācijas pārstāvja darbu, norādīt konkrētu dalībnieku skaitu dažādos pasākumos, ilustrēt ar konkrētiem piemēriem savu līdzdalību pedagoģiskajās sēdēs un metodiskajās komisijās, kā arī iekļaut pašvērtējumā informāciju par iepriekšējiem gadiem. Visbeidzot vairāki pedagogi ir minējuši, ka viņiem grūtības sagādāja nepieciešamība vērtēt pašiem sevi – daļa respondentu pauda šaubas par šādas rīcības ētiku, daļa atzina, ka viņiem ir bijušas grūtības sniegt sev pozitīvus vērtējumus.

Apskatot pedagogu atbildes par profesionālās darbības pamatjomu kvalitātes rādītāju novērtēšanas grūtībām pēc dažādām respondentus raksturojošām pazīmēm, atšķirības novērojamas par lielāko daļu profesionālās darbības pamatjomu kvalitātes rādītājiem. Rezultātu analīzē ir veikts salīdzinājums starp vidējo rādītāju katrā atbilžu variantā, kas attēloti 13. zīmējumā, un konkrētās pazīmes rādītāju. Piemēram, svešvalodu izmantošana vidēji radījusi *lielas* problēmas 4% pedagogu, bet profesionālo skolu pedagogu vidū šis rādītājs ir būtiski atšķirīgs – 10%. Turpinājumā tiks raksturotas katrā rādītājā novērojamās nozīmīgākās atšķirības dažādos griezumos.

Individuālais darbs ar skolēniem (t.sk. konsultāciju un atbalsta sniegšana)

Pedagogu atbildes par šo rādītāju būtiskāk atšķiras pēc pedagogu specializācijas un skolas tipa pazīmēm. Abos gadījumos visiem pirmsskolas pedagogiem šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, bet 10% profesionālās izglītības pedagogu un 12% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu šis rādītājs sagādāja *vidēji lielas* problēmas.

Audzināšanas darbības organizēšana izglītības iestādē un ārpus tās, rezultātu izvērtēšana

Par šī rādītāja novērtēšanu atšķirīgs viedoklis ir pedagogiem pēc to iegūtās kvalitātes pakāpes. Visi 4. un 5. pakāpi ieguvušie pedagogi (100%) norādījuši, ka šis rādītājs viņiem nav sagādājis nekādas problēmas vai sagādājis *mazas* problēmas. Savukārt no 1. un 2. pakāpi ieguvušajiem pedagogiem 91% tas nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas un attiecīgi 9% sagādāja *vidēji lielas* problēmas.

Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana, rezultātu apkopošana un analīze

Šo rādītāju atšķirīgi vērtē pedagogi atkarībā no projekta posma, pedagogu specializācijas un skolas tipa. Salīdzinot pedagogus, kuri piedalījušies otrajā posmā un kuru dalība projektā ir noslēgusies, un pedagogus, kuri piedalījušies otrajā posmā un kuru dalība vēl nav noslēgusies, redzams, ka pirmajā gadījumā 96% pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, bet otrajā gadījumā – 89% aptaujāto.

Biežāk šis rādītājs sagādāja problēmas profesionālās izglītības pedagogiem, bet retāk - vispārējās izglītības pedagogiem, no kuriem attiecīgi 17% profesionālās izglītības pedagogu un 5% vispārējās izglītības pedagogu atzīmējuši, ka šis rādītājs viņiem sagādāja *vidēji lielas* un *lielas* problēmas. Savukārt 18% mākslas vai mūzikas skolu pedagogi un tikai 4% vidusskolu un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogi atzīmējuši, ka šis rādītājs viņiem sagādāja *vidēji lielas* un *lielas* problēmas.

Pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamās dokumentācijas aizpilde

Par šo rādītāju atšķirīgas atbildes pauž pedagogi atkarībā no skolas tipa un reģiona. Visiem sākumskolas skolotājiem (100%) šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, bet no profesionālajām skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm attiecīgi 92% un 93% pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Reģionu griezumā visiem Rīgas reģiona pedagogiem šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, bet no Rīgas pilsētas un Latgales reģiona pedagogu vidus tas nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas 92% un 93% aptaujāto.

Sadarbība ar skolēna ģimeni

Atkarībā no pedagogu iegūtās kvalitātes pakāpes, specializācijas un skolas tipa pazīmēm atšķirīgi novērtēts rādītājs „Sadarbība ar skolēna ģimeni”. 18% 1., 2. pakāpi ieguvušajiem pedagogiem šis rādītājs sagādāja *vidējas* problēmas, bet no 3. pakāpi un 4., 5. pakāpi ieguvušajiem pedagogiem tikai vidēji 6% pedagogu tas sagādāja *vidēji lielas* problēmas.

Pēc pedagogu specializācijas šis rādītājs biežāk problēmas sagādāja profesionālās izglītības pedagogiem, no kuriem 10% tas sagādāja *vidēji lielas* problēmas un 7% - *lielas* problēmas. Savukārt no pirmsskolas izglītības pedagogiem tikai 3% tas sagādāja *vidējas* problēmas un nevienam – *lielas*. Līdzīga aina atklājas arī pēc skolas tipa pazīmes - biežāk šis rādītājs problēmas sagādāja profesionālo skolu pedagogiem, bet retāk pedagogiem no pirmsskolas izglītības iestādēm un sākumskolām. Attiecīgi *vidējas* problēmas tas sagādāja 18% profesionālo skolu pedagogu, bet tikai 4% pirmsskolas izglītības iestāžu un sākumskolu pedagogiem.

Darba vides pilnveide

Par šo rādītāju atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas tikai pēc skolas tipa pazīmes, proti, būtiskākās tās ir starp pamatskolas un profesionālo skolu pedagogiem. Visiem pamatskolas skolotājiem (100%) šis kritērijs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, bet no profesionālajām skolām tas nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas tikai 84% pedagogu. Problēmas šis kritērijs biežāk sagādāja arī vidusskolas un mākslas vai mūzikas skolu pedagogiem, no kuriem 88% tas nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Komandas darba prasmes (t.sk. līdzdalība izglītības iestādes ikgadējās darbības plānošanas un pašvērtēšanas procesā)

Atšķirības atbildēs par šo rādītāju novērojamas pēc pedagogu specializācijas pazīmes un reģionālā sadalījuma. Šis rādītājs *vidēji lielas* problēmas sagādājis 13% profesionālās izglītības pedagogu un tikai 3% pirmsskolas izglītības pedagogu, un 4% mākslas vai mūzikas pedagogu.

Reģionu griezumā tas biežāk problēmas sagādājis Kurzemes pedagogiem, no kuriem 9% *vidējas* problēmas un 3% *lielas* problēmas. Savukārt retāk problēmas tas radījis Rīgas reģiona pedagogiem, no kuriem tikai 1% *vidējas* problēmas un nevienam – *lielas*.

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana

Šo rādītāju atšķirīgi novērtējuši pedagogi atkarībā no tā, cik reizes piedalījušies projektā un kuru pakāpi ieguvuši, kāda ir pedagoga specializācija un kāda tipa skolā strādā. Pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies, biežāk nekā pedagogiem, kas projektā piedalījušies vienu reizi, šis rādītājs nav sagādājis problēmas vai sagādājis *mazas* problēmas. Šis atbildes atzīmējuši attiecīgi 95% un 86% pedagogu.

Biežāk šis rādītājs nav sagādājis problēmas vai sagādājis *mazas* problēmas pedagogiem ar 4. un 5. pakāpi nekā pedagogiem ar 1. un 2. pakāpi, attiecīgi 95% un 83% pedagogu.

Analizējot datus pēc pedagogu specializācijas pazīmes, šis kritērijs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas 92% pirmsskolas izglītības pedagogu, 89% vispārējās izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogu un 83% profesionālās izglītības pedagogu. Savukārt pēc skolas tipa pazīmes raugoties, redzams, ka 96% pirmsskolas izglītības iestāžu, 89% sākumskolas un pamatskolas, 87% vidusskolas, 84% profesionālo skolu un tikai 79% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu.

Pedagoga sadarbība ar institūcijām izglītības jomā

Par šo pašvērtējuma rādītāju atšķirīgs viedoklis novērojams pedagogu atbildēs pēc iegūtās kvalitātes pakāpes, projekta posma, pedagoga specializācijas, skolas tipa un reģiona. 90% pedagogu, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, un vidēji 76% pedagogu, kas ieguvuši pārējās pakāpes, ar šo kritēriju nebija problēmu.

Vidēji 81% pedagogu, kas piedalījās projekta 1.posmā, 1.posma papildus uzņemšanā un 3.posmā, un 72% 2.posma dalībnieku šis kritērijs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Vidēji 78% vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogu un vidēji 71% profesionālās izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogu ar šo kritēriju nebija problēmas vai bija *mazas* problēmas. Savukārt pēc skolas tipa pazīmes būtiskākās atšķirības atbilžu sadalījumā novērojamas sākumskolas un profesionālās skolas pedagogu atbildēs, attiecīgi 85% sākumskolas pedagogu un 66% profesionālo skolu pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Atšķirības novērojamas arī citu skolas tipu pārstāvju atbildēs. 80% pirmsskolas izglītības iestāžu un vidusskolas, 76% pamatskolas un 71% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Latgales reģiona pedagogi biežāk nekā Rīgas pilsētas un Rīgas reģiona pedagogi norādījuši, ka šis rādītājs viņiem nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Attiecīgi šādas atbildes snieguši 84% Latgales, 75% Rīgas pilsētas un 74% Rīgas reģiona pedagogi.

Pedagoga darbība profesionālajās organizācijās

Šī rādītāja vērtējumā atšķirības novērojamas pedagogu atbildēs atkarībā no dalības reižu skaita projektā, kvalitātes pakāpes, projekta posma, kā arī pedagogu specializācijas un skolas tipa pazīmēm. Salīdzinot pedagogu, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē vēl nav noslēgusies, atbildes ar to pedagogu atbildēm, kas projektā piedalījušies vienu reizi, redzams, ka pirmajā gadījumā 82%, bet otrajā gadījumā 74% pedagogu šis kritērijs nav sagādājis problēmas vai sagādājis *mazas* problēmas.

89% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi un vidēji 75% pedagogu ar 1., 2. un 3. pakāpi šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Izvērtējot sniegtās atbildes pēc projekta posmu pazīmes, var konstatēt, ka 81% 3.posma dalībnieku, 77% 1.posma papildus uzņemšanas dalībnieku, vidēji 73% 1. un 2. posma dalībnieku šis kritērijs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Pēc pedagogu specializācijas pazīmes redzams, ka 77% vispārējās izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogu un vidēji 70% profesionālās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Savukārt, veicot datu analīzi pēc skolas tipa pazīmes, atklājas, ka sākumskolas pedagogi biežāk norādījuši, ka šis rādītājs viņiem nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas (82%), turpretim retāk šādu atbildi snieguši profesionālo skolu pedagogi (71%).

Pedagoga pētnieciskā darbība

Šajā rādītājā būtiskākās atšķirības pedagogu atbildēs parādās atkarībā no iegūtās kvalitātes pakāpes, pedagogu specializācijas, skolas tipa un reģiona. Pedagogi ar 4. un 5. pakāpi biežāk norādījuši, ka šis rādītājs viņiem nesagādā problēmas vai sagādā *mazas* problēmas. Šādu atbildi snieguši 90% pedagogu. No 1. un 2. pakāpi ieguvušo pedagogu vidus šādu viedokli pauduši 80%, bet no pedagogiem ar 3.pakāpi - 79%.

Analizējot par šo rādītāju sniegtās atbildes pēc pedagogu specializācijas pazīmes, redzams, ka 89% pirmsskolas izglītības pedagogu un 87% mākslas vai mūzikas pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas, savukārt no profesionālās izglītības pedagogiem tas nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas tikai 63% aptaujas dalībnieku, attiecīgi 30% šīs grupas pedagogu tas sagādāja *vidēji lielas* un 7% *lielas* problēmas. Arī pēc skolas tipa pazīmes veidojas līdzīga aina - profesionālo skolu pedagogiem šis rādītājs sagādāja lielākas problēmas, proti, 29% *vidēji lielas* un 5% *lielas* problēmas, bet 66% nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. No sākumskolas, vidusskolas un mākslas vai mūzikas skolu pedagogiem šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas vidēji 79%, bet no pirmsskolas un pamatskolas pedagogiem – 89%.

Reģionu griezumā biežāk šis kritērijs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas Latgales reģiona pedagogiem, no kuriem šis atbildes atzīmējuši 90% aptaujāto. Lielākas problēmas šis rādītājs sagādāja Kurzemes (73%) un Zemgales reģiona pedagogiem (79%).

Svešvalodu izmantošana

Atšķirības atbildēs par šo rādītāju novērojamas pēc tādām pazīmēm kā pedagoga iegūtā kvalitātes pakāpe, specializācija, skolas tips un kopējais pedagoģiskā darba stāžs. Pedagogi, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, salīdzinot ar pedagogiem, kas ieguvuši citas pakāpes, biežāk norādījuši, ka šis rādītājs viņiem nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Šo viedokli pauduši 86% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi, 74% pedagogu ar 3. pakāpi un 71% 1. un 2. pakāpi ieguvušo pedagogu.

Vērtējot aptaujas datus pēc pedagogu specializācijas pazīmes, atklājas, ka 81% mākslas vai mūzikas pedagogu norādījuši, ka svešvalodu izmantošanas novērtēšana viņiem nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas. Šādu viedokli pauduši vidēji 74% vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogu, bet no profesionālās izglītības pedagogiem tikai 60% respondentu. Savukārt, raugoties pēc skolas tipa pazīmes, 80% pamatskolas pedagogu un 78% pirmsskolas pedagogu, vidēji 74% sākumskolas, vidusskolas un mākslas vai mūzikas skolu un tikai 61% profesionālo skolu pedagogu šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Aplūkojot iegūtos datus svešvalodu izmantošanas rādītājā pēc kopējā pedagoģiskā darba stāža pazīmes, redzams, ka 79% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 77% ar stāžu vairāk par 26 gadiem un 70% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem šis rādītājs nesagādāja problēmas vai sagādāja *mazas* problēmas.

Viena no problēmām, ar kuru saskārušies pedagogi, ir svešvalodu zināšanu apliecinājums un to pielietojuma atspoguļošana. Fokusa grupu diskusijās pedagogi apsprieda iespējamo neatbilstību starp pedagoga svešvalodu zināšanām un tās apliecināšana dokumenta pieejamību:

(..) man jau var nebūt sertifikāts, bet es varu brīvi runāt angļiski un lietot viņu ikdienas darbā, un tik pat labi man var būt tas sertifikāts un nedaru neko. Bet tagad, lai dabūtu 3 punktus, ir jābūt tam sertifikātam.

Piemēram, pirmsskolā ir tā, ka mums ļoti bieži sanāk izmantot svešvalodas kā papildus valodu, bet tajā pat laikā, protams, ka nevienai no mums nav sertifikātu, un tas novērtējums arī mums tiek prasīts, un līdz ar to mēs zaudējam punktus, kaut gan darbs mums reāli notiek varbūt divās valodās.

Aktuāls ir arī jautājums par krievu valodu – pedagogiem nav vienota viedokļa un attiecīgi arī prakses, vai krievu valodu var uzskatīt par svešvalodu pedagogi, kuri strādā skolās vai klasēs ar latviešu mācību valodu. Lielā mērā šī uztveres problēma sakņojas vēsturiski nostiprinātās sociālajās pārlicībās par krievu valodas lomu ikdienas saskarsmē un joprojām plašajām krievu valodas sociolingvistiskajām funkcijām publiskajā telpā. Ietekmējošs faktors ir arī tas, ka krievu valoda Latvijā ir plaši izplatīta mācību valoda. Tāpēc skolotājiem rodas jautājums, vai pedagogiem, kuri strādā mazākumtautību vispārīgizglītojošajās skolās un mācību procesā izmanto gan latviešu, gan krievu valodu, viena no šīm valodām būtu vērtējama kā svešvaloda. Ņemot vērā šos faktorus, ieteicams par svešvalodu definēt tās valodas, kas nav pamata mācību valoda vai valodas.

Bet ar svešvalodām ir problēma, vai krievu valoda arī tiek uzskatīta par svešvalodu, jo vidusskolām ir ļoti daudz ar krievu valodu, ko strādāt. Es domāju, ka tas ir jāuzskaita, ka krievu valoda ir svešvaloda.

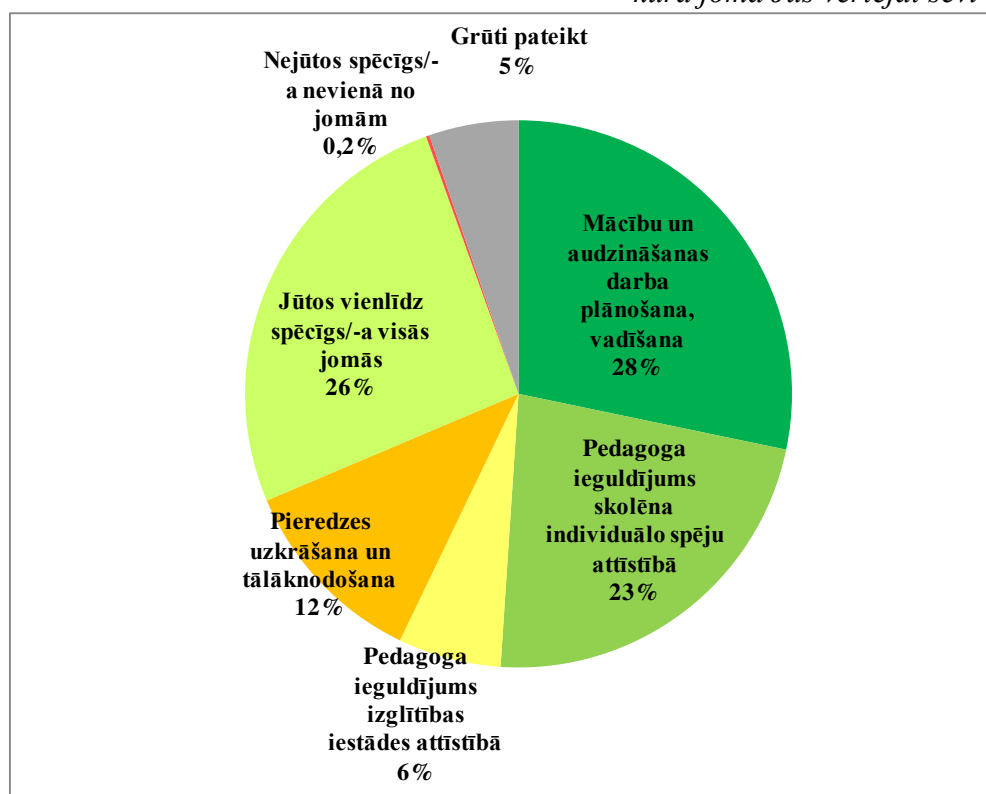
Bet citi tanī pat laikā uzskata, ka krievu valoda nav svešvaloda, tikai angļu, franču, vācu utt.

Tas nav atrunāts, vai krievu valoda ir svešvaloda, jo krievi latviešu valoda nav svešvaloda, viņiem tas neskaitās, valsts valoda.

14.zīmējumā ir apkopots pedagogu viedoklis par četrām pašvērtējuma pamatjomām, par kurām pedagogiem bija jānorāda, kurā no tām tie jūtas visspēcīgāk. Aptaujas dati rāda, ka jomas, kurās pedagogi sevi vērtē visaugstāk, ir „Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums” un „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā”, attiecīgi 28% pedagogu norādījuši pirmo jomu un 23% - otro. Savukārt 26% pedagogu atzīst, ka jūtas vienlīdz spēcīgi visās jomās. Retāk minētās jomas ir „Pieredzes uzkrāšana un tālāknodošana” un „Pedagoga ieguldījums izglītības iestādes attīstībā”. Šajās jomās sevi visaugstāk vērtē attiecīgi 12% un 6% pedagogu. Tikai nepilns procents (0.2%) pedagogu atzīst, ka nejūtas spēcīgi nevienā no jomām.

Pašvērtējuma pamatjomas, kurās pedagogi sevi vērtē visaugstāk

Jautājums: Sakiet, lūdzu, kurā no četrām pašvērtējuma pamatjomām Jūs jūtaties visspēcīgāk, proti, kurā jomā Jūs vērtējat sevi visaugstāk?

$n = 495$

Apskatot pedagogu atbildes pēc dažādām pedagogus raksturojošām pazīmēm par atsevišķām pašvērtējuma pamatjomām, novērojamas būtiskas atšķirības. Piemēram, pēc **dalības reižu skaita projektā** atšķiras pedagogu atbildes par jomām „Pedagoga ieguldījumu skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošanu skolēna vajadzību nodrošināšanā” un „Pieredzes uzkrāšana un tālāk nodošana”. Pirmo no minētajām jomām biežāk atzīmējuši pedagogi, kas projektā piedalījušies vienu reizi, un pedagogi, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, vidēji 24% pedagogu. Savukārt no pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē nav noslēgusies, to atzīmējuši 15% aptaujāto. Otrā minēto jomu biežāk atzīmējuši pedagogi, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē nav noslēgusies, – 18%. No pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, šo jomu kā to, kurā jūtas visspēcīgāk, atzīmējuši 15%, kā arī 8% pedagogu, kas projektā piedalījušies vienu reizi.

Pēc iegūtās **kvalitātes pakāpes** pazīmes pedagogu viedoklis atšķiras gandrīz par visām pašvērtējuma pamatjomām. Jomās „Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums” un „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošanā skolēna vajadzību nodrošināšanā” spēcīgāk jūtas pedagogi ar 1. un 2. pakāpi, no kuriem šīs jomas izvēlējušies attiecīgi 32% un 28% respondentu. No pedagogiem ar 3. pakāpi šīs jomas atzīmējuši attiecīgi 30% un 24%, bet no pedagogiem, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, attiecīgi - 18% un 13%. Savukārt jomā „Pieredzes uzkrāšana un tālāk nodošana” spēcīgāk jūtas 4. un 5. pakāpi ieguvušie pedagogi, no kuriem šo jomu atzīmējuši 24%, bet no pedagogiem ar 1., 2. un 3. pakāpi vidēji tikai 9%.

Pedagogi ar 4. un 5. pakāpi ievērojami biežāk uzskata, ka jūtas vienlīdz spēcīgi visās jomās. Šādu viedokli pauduši 40% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi, 24% pedagogu ar 3. pakāpi un 19% pedagogu, kas ieguvuši 1. un 2. pakāpi.

Atkarībā no **pedagogu specializācijas** pazīmes atšķirīgs viedoklis novērojams pedagogu atbildēs par visām pašvērtējuma pamatjomām. Divās no tām spēcīgāk jūtas mākslas vai mūzikas pedagogi, vienā - profesionālās izglītības pedagogi un vienā - vispārējās izglītības pedagogi. Mākslas vai mūzikas pedagogi arī biežāk norādījuši, ka jūtas vienlīdz spēcīgi visās jomās. Šo atbildi izvēlējušies 31% mākslas vai mūzikas pedagogi, 26% vispārējās izglītības, 22% pirmsskolas izglītības un 20% profesionālās izglītības pedagogu.

Jomā „Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums” visspēcīgāk jūtas 40% profesionālās izglītības, 31% vispārējās izglītības, 25% pirmsskolas un tikai 6% mākslas vai mūzikas pedagogu.

Jomā „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā” visspēcīgāk jūtas 42% mākslas vai mūzikas pedagogi, 33% pirmsskolas izglītības, 20% profesionālās izglītības un 18% vispārējās izglītības pedagogu.

Tāpat arī jomā „Pedagoga ieguldījums izglītības iestādes attīstībā” spēcīgāk jūtas mākslas vai mūzikas pedagogi – 12%. Nedaudz retāk šo jomu izvēlējušies profesionālās izglītības pedagogi, no kuriem tajā visspēcīgāk jūtas 10%, bet no vispārējās izglītības un pirmsskolas izglītības pedagogiem - tikai attiecīgi 6% un 3%.

14% vispārējās izglītības, 10% profesionālās izglītības un 6% pirmsskolas izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogu jūtas visspēcīgāk jomā „Pieredzes uzrāšana un tālāk nodošana”.

Arī pēc **skolas tipa** pazīmes atšķirīgas atbildes novērojamas par visām pašvērtējuma pamatjomām. Vidēji 35% pamatskolu un profesionālo skolu, vidēji 30% vidusskolu un sākumskolu, 17% pirmsskolas izglītības iestāžu un tikai 12% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu jūtas visspēcīgāk jomā „Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums”.

Jomā „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā” spēcīgāk jūtas mākslas vai mūzikas skolu pedagogi, no kuriem šo jomu atzīmējuši 38%. No pārējos skolu tipus pārstāvošajiem pedagogiem visspēcīgāk šajā jomā jūtas 36% pirmsskolas izglītības iestāžu, 33% sākumskolu, 21% profesionālo skolu un 18% vidusskolu un pamatskolu pedagogu.

Jomā „Pedagoga ieguldījums izglītības iestādes attīstībā” visspēcīgāk jūtas profesionālo un mākslas vai mūzikas skolu (vidēji 15%), 7% sākumskolu un pamatskolu un vidēji 3% vidusskolu un pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogu.

15% vidusskolu, 11% pamatskolu un profesionālo skolu, 9% pirmsskolas izglītības iestāžu, 6% mākslas vai mūzikas skolu un 4% sākumskolu pedagogi visspēcīgāk jūtas jomā „Pieredzes uzrāšana un tālāk nodošana”.

Reģionālā griezumā jomā „Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums” spēcīgāk jūtas Rīgas reģiona pedagogi – 37% aptaujāto. No pārējiem reģioniem šajā jomā visspēcīgāk jūtas 30% Zemgales un Kurzemes, vidēji 26% Rīgas pilsētas un Vidzemes un 21% Latgales reģiona pedagogu.

Vidēji 29% Zemgales un Kurzemes, 25% Rīgas pilsētas, 18% Vidzemes un Latgales un 14% Rīgas reģiona pedagogu visspēcīgāk jūtas jomā „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā”.

18% Vidzemes, vidēji 14% Latgales un Zemgales, 13% Rīgas reģiona, 8% Rīgas pilsētas un tikai 6% Zemgales reģiona pedagogu jūtas visspēcīgāk jomā „Pieredzes uzrāšana un tālāknodošana”. Vienlīdz spēcīgi visās jomās jūtas 31% Rīgas reģiona, 29% Latgales, 27% Vidzemes, 24% Rīgas pilsētas un Zemgales un 21% Kurzemes reģiona pārstāvju.

Pēc **vecuma grupām** būtiskas atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas par jomu „Pieredzes uzrāšana un tālāknodošana”. Tajā visspēcīgāk jūtas 16% pedagogu vecuma grupā no 41 līdz 50 gadiem un 9% pedagogu pārējās vecuma grupās. Vienlīdz spēcīgi visās jomās biežāk jūtas vecāka gada gājuma pedagogi. Šo atbildes variantu izvēlējušies 32% pedagogu vecuma grupā no 52 līdz 74 gadiem, 25% pedagogu vecuma grupā no 24 līdz 40 gadiem un 22% pedagogu vecuma grupā no 41 līdz 50 gadiem.

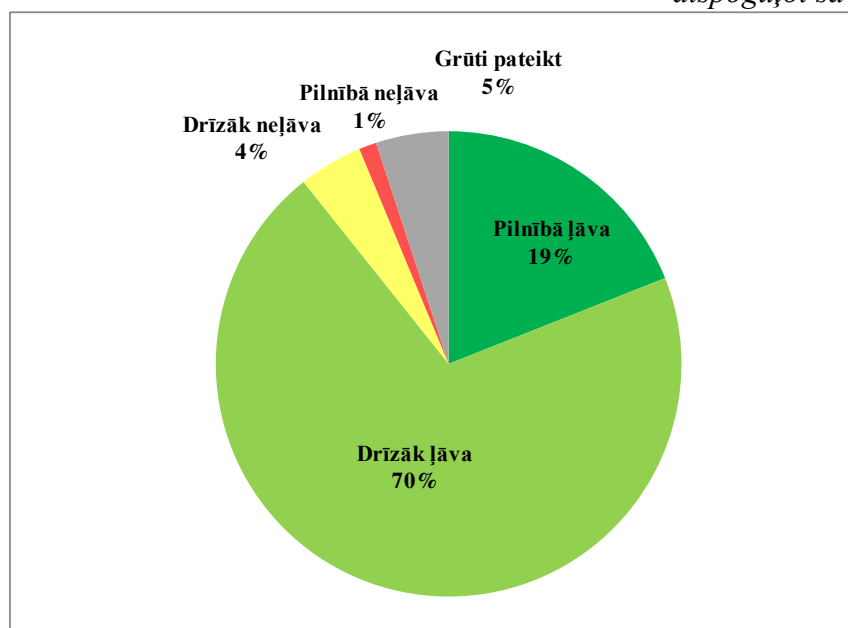
Līdzīgs atbilžu sadalījums novērojams arī pēc kopējā pedagogiskā **darba stāža**, attiecīgi vienlīdz spēcīgi visās jomās biežāk jūtas pedagogi ar lielāku stāžu. No pedagogiem ar stāžu vairāk kā 26 gadi šo atbildes variantu izvēlējušies 32%, no pedagogiem ar stāžu līdz 15 gadiem - 24%, bet no pedagogiem ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem - 22%. Pēc pedagogiskā darba stāža pazīmes atšķirīgs pedagogu vērtējums novērojams arī par jomu „Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā”. Šajā jomā visspēcīgāk jūtas 26% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem un no 16 līdz 25 gadiem un 16% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi.

Apkopojot aptaujas dalībnieku atbildes uz jautājumu par to, cik lielā mērā pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas metodika - pašvērtējums un *portfolio* - ļāva atspoguļot sava darba kvalitāti, redzams, ka gandrīz 90% respondentu uzskata, ka metodika ļāva atspoguļot pedagogu darba kvalitāti - 19% pedagogu uzskata, ka metodika *pilnībā ļāva*, 70% - ka *drīzāk ļāva*, 4% - ka *drīzāk neļāva*, un tikai 1% - ka *pilnībā neļāva* atspoguļot sava darba kvalitāti (sk. 15. zīmējumu).

15. zīmējums

PPDK novērtēšanas metodikas atbilstība pedagogu profesionālās darbības novērtēšanas mērķiem

Jautājums: Cik lielā mērā PPDK novērtēšanas metodika – pašvērtējums un *portfolio* – ļāva Jums atspoguļot sava darba kvalitāti?

n = 495

Kopumā šajā jautājumā nav vērojamas būtiskas atšķirības pēc pedagogus raksturojošajām pazīmēm. Taču var minēt, ka, salīdzinot pedagogu atbildes pēc iegūtās kvalitātes pakāpes, redzams, ka 96% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi, 89% pedagogu ar 3. pakāpi un 85% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi uzskata, ka PPK novērtēšanas metodika *pilnībā ļāva* vai *drīzāk ļāva* atspoguļot pedagogu profesionālās darbības kvalitāti. Tātad – jo augstāka pedagoga iegūtā kvalitātes pakāpe, jo pilnvērtīgāk PPK novērtēšanas metodika ļauj atspoguļot pedagoga darbību, kas ir likumsakarīgi, jo augstākas pakāpes pedagogi savā darbībā aptver plašāku pašvērtējumā iekļauto jomu loku.

Fokusa grupu diskusijās respondenti atzina, ka lielākas grūtības atspoguļot savu profesionālo darbību ir dažādu specializāciju pedagogiem, kas nav vispārējās izglītības pedagogi, piemēram, pirmsskolas izglītības pedagogi, mākslas un mūzikas skolu pedagogi, sporta treneri, kuru darbs vairākās jomās atšķiras no vispārējās izglītības pedagogu darba. No vienas puses, pedagogi runāja par esošās PPK novērtēšanas metodika ierobežojumiem, no otras puses, projekta dalībnieku pieredze rāda, ka ir iespējams izmantot radošu pieeju, lai mazinātu šos ierobežojumus, vienlaikus izmantojot kopējo vienoto pamatstruktūru. Tādu specializāciju pedagogi kā sociālie darbinieki, logopēdi un psihologi ir iesaistījušies PPK novērtēšanas metodikas pilnveidošanā, lai piemērotu metodiku savām vajadzībām.

Es domāju, ka nepilnīgi ļauj izvērtēt gan labās lietas, ko jau es teicu, bet ir tiešām daudzas lietas netveramas. Es tiešām domāju, ka pirmsskolā ir tik daudz netveramas lietas, par kurām mēs nevaram uzrakstīt, kā viņam otu iemācīt turēt. Tās ir lietas, ko ir grūti pierakstīt un atspoguļot, un atzīmes jau tur arī neliel. Tā kā ir lietas, ko mēs mākam smuki sarakstīt, un lielais vairums mēs mākam smuki visu kaut ko sarakstīt, bet realitātē bieži kaut kas paslīd garām. Bet, kā izveidot reālo un tādu ideālo sistēmu, es domāju, ka tas arī nav viegli atbildams jautājums. Ja mēs visi to zinātu, gan jau mēs būtu to ieviesuši, jo mēs te daži esam no tiem, kas ir savas sistēmas izstrādājuši. Nebūt negribu apgalvot, ka mums viņa ir ideāla, nebūt nē, mums ir arī neatbildami daži jautājumi. Tā kā es teiktu, ka nē, viņa [metodika] nav pilnīga, bet atbilde, kā dabūt pilnīgu, nav. Varbūt kādam ir.

(..) šī visa programma ir vairāk tendēta tieši uz skolotājiem, bet uz pirmsskolu, ja grib ilgtermiņā to darīt, tad būtu ļoti, ļoti jāizvērtē un jāpadomā par pirmsskolu, jo diemžēl pirmsskolnieki ļoti atšķiras no parasta skolas skolotāja. Mums ir cita specifika un tur daži jautājumi, protams, uzrakstīt mēs varam, pievilkt mēs varam, izdomāt mēs varam, sasāistīt varam, bet īsti godīgi tas nav. Ja tas notiek ilgtermiņā, tad būtu vairāk jāpiedomā pie pirmsskolas skolotājiem.

3.3. Pedagogu esošo un iegūto prasmju vērtējums

16.zīmējumā redzams, kā pedagogi vērtē savas prasmes veikt pedagoģiskās, mācību un audzināšanas darbības pašanalīzi. 8% pedagogu tās vērtē kā *augstas* un 62% kā *drīzāk augstas*, 27% pedagogu tās uzskata par *vidējām* un tikai nepilns procents (0.2%) pedagogu tās novērtējuši kā *drīzāk zemas*. Atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas gandrīz pēc visām aptaujā iekļautajām pedagogus raksturojošām pazīmēm.

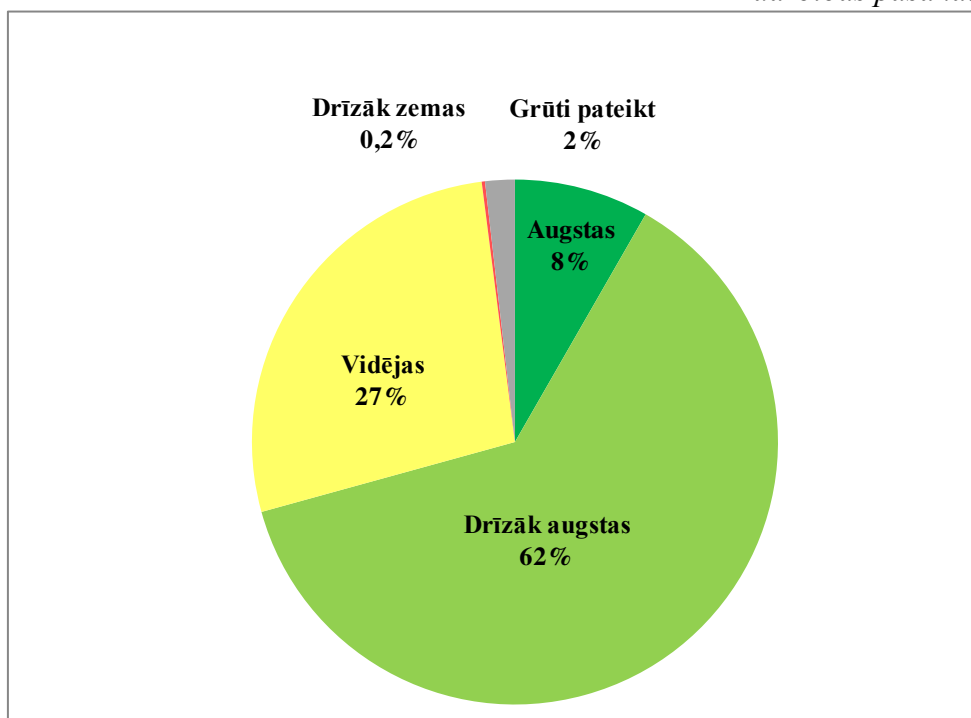
Salīdzinot pedagogu atbildes pēc **dalības reizu skaita projektā** un iegūtās **kvalitātes pakāpes** pazīmes, redzams, ka pedagogi, kas projektā piedalījušies divas reizes un ieguvuši augstāku kvalitātes pakāpi, biežāk savas prasmes vērtējuši kā *augstas* vai *drīzāk augstas*. Šīs atbildes atzīmējuši 84% pedagogu, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē nav noslēgusies, 76% pedagogu, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, un tikai 64% pedagogu, kas projektā piedalījušies vienu reizi. No pedagogiem, kas

ieguvuši 4. un 5. pakāpi, savas prasmes kā *augstas* un *drīzāk augstas* vērtē 87%, no pedagogiem ar 3. pakāpi - 71% un tikai 55% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi.

Pēc **pedagogu specializācijas** pazīmes savas prasmes kā *augstas* un *drīzāk augstas* vērtē 72% vispārējās izglītības pedagogu, 67% mākslas vai mūzikas pedagogu un vidēji 64% profesionālās un pirmsskolas izglītības pedagogu.

16. zīmējums

Prasmju veikt pedagoģiskās, mācību un audzināšanas darbības pašanalīzi vērtējums
Jautājums: Kā Jūs kopumā vērtējat savas prasmes veikt pedagoģiskās, mācību un audzināšanas darbības pašanalīzi? Tās ir ...

$n = 495$

Lielākas atšķirības novērojamas pedagogu atbildēs pēc **skolas tipa** pazīmes, proti, savas prasmes kā *augstas* un *drīzāk augstas* vērtē 93% sākumskolas pedagogu, vidēji 71% pamatskolas, vidusskolas un mākslas vai mūzikas skolu pedagogu, 69% pirmsskolas izglītības iestāžu un 66% profesionālo skolu pedagogu.

Reģionālā griezumā biežāk savas prasmes kā *augstas* vērtējuši Latgales un Rīgas reģiona pedagogi, bet retāk - Zemgales un Vidzemes reģionu pārstāvji. Attiecīgi 78% Latgales reģiona, 76% Rīgas reģiona, 72% Kurzemes reģiona, 70% Rīgas pilsētas un vidēji 66% Vidzemes un Zemgales pedagogu savas prasmes novērtējuši kā *augstas* un *drīzāk augstas*.

Aptaujas dati rāda, ka jo lielāks pedagogu kopējais pedagoģiskā **darba stāžs**, jo biežāk pedagogi snieguši augstu savu pašanalīzes prasmju vērtējumu. Par *augstām* un *drīzāk augstām* sava darba analīzes prasmes atzinuši 74% pedagogu ar stāžu virs 26 gadiem, 72% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 66% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem.

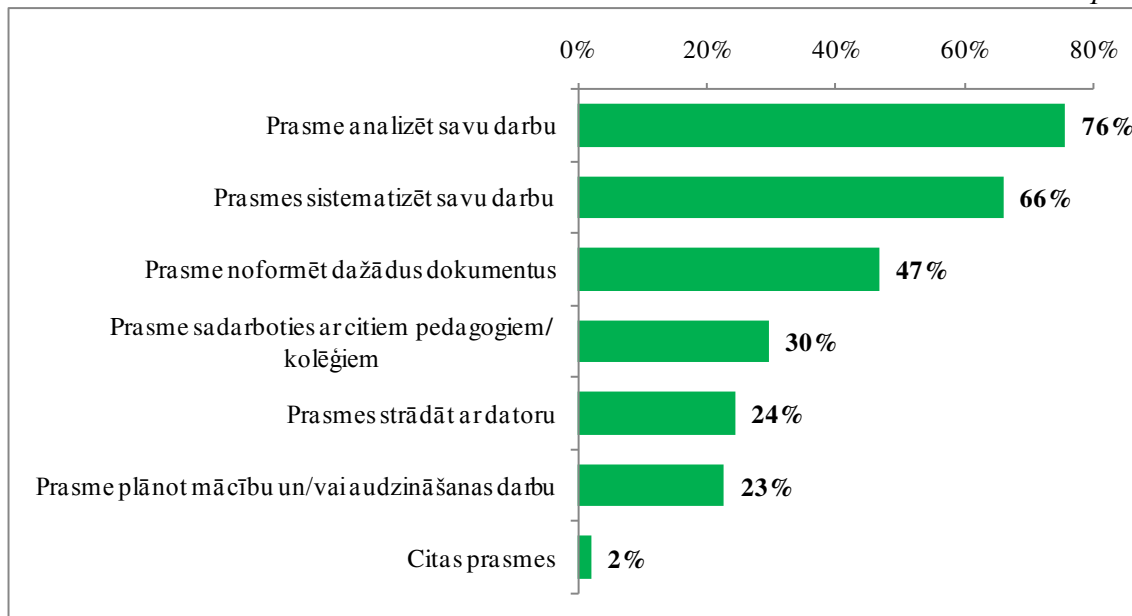
17. zīmējumā redzams, kuras prasmes pedagogi attīstīja savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā. Šajā jautājumā pedagogi varēja atzīmēt vairākas atbildes. 76% pedagogu attīstīja prasmi analizēt savu darbu, 66% attīstīja prasmi sistematizēt savu darbu, 47% attīstīja prasmi noformēt dažādus dokumentus, 30% - prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/kolēģiem, 24% - prasmes strādāt ar datoru, 23% - prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu un 2%

pedagogu attīstīja citas prasmes. Atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas pēc visām pedagogus raksturojošām pazīmēm.

17. zīmējums

Profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā attīstītās prasmes

Jautājums: Kuras prasmes Jūs attīstījāt savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā?

Vairāku atbilžu jautājums; n = 495, summa > 100%

Pēc **dalības reīzu skaita projektā** atšķirības novērojamas atbildēs par prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/kolēģiem un atbildēs par prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu. No pedagogiem, kas projektā piedalījušies vienu reizi un divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, 32% ir atzīmējuši, ka ir attīstījuši prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/kolēģiem un vidēji 25% - prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu. Savukārt no pedagogiem, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība projekta otrajā reizē nav noslēgusies, šīs prasmes attīstīja attiecīgi 18% un 12% aptaujāto.

Arī fokusa grupu diskusijās pedagogi, kuri ir piedalījušies divas reizes projektā, atzina, ka viņu prasmes veikt sava darba pašvērtējumu un veidot *portfolio* ir uzlabojušās – ir izveidojusies izpratne gan par PDK novērtēšanas metodiku kopumā, gan tās atsevišķiem aspektiem.

Apskatot pedagogu atbildes pēc iegūtās **kvalitātes pakāpes**, redzams, ka gandrīz visas prasmes biežāk attīstījuši pedagogi, kas ieguvuši 1. un 2. pakāpi. Prasmi analizēt savu darbu attīstījuši 77% pedagogu ar 1., 2. un 3. pakāpi un 69% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi. Prasmes strādāt ar datoru attīstījuši 33% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 24% pedagogu ar 3. pakāpi un 17% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi. Prasmi noformēt dažādus dokumentus attīstījuši 56% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 46% pedagogu ar 3. pakāpi un 39% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi. Prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/kolēģiem attīstījuši 37% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 29% ar 3. pakāpi un 24% ar 4. un 5. pakāpi. Prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu attīstījuši 31% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 20% pedagogu ar 3. pakāpi un 23% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi.

Analizējot šajā jautājumā sniegtās atbildes pēc **pedagogu specializācijas** pazīmes, secināms, ka gandrīz visas prasmes biežāk attīstījuši pirmsskolas izglītības pedagogi. Prasmi analizēt savu darbu attīstījuši 86% pirmsskolas izglītības pedagogu, vidēji 76% vispārējās un profesionālās izglītības pedagogu un 69% mākslas vai mūzikas pedagogu. Prasmi strādāt ar datoru attīstījuši 39% pirmsskolas izglītības pedagogu, 35% mākslas vai mūzikas pedagogu, 30% profesionālās izglītības un tikai 21% vispārējās izglītības pedagogu. Prasmi noformēt dažādus dokumentus attīstījuši 56%

pirmsskolas izglītības, 52% mākslas vai mūzikas un vidēji 46% vispārējās un profesionālās izglītības pedagogu. Prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/ kolēģiem attīstījuši 44% pirmsskolas izglītības pedagogu, vidēji 30% vispārējās un profesionālās izglītības pedagogu un tikai 21% mākslas vai mūzikas pedagogu. Prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu attīstījuši 42% pirmsskolas izglītības, 30% profesionālās izglītības, 22% vispārējās izglītības un tikai 14% mākslas vai mūzikas pedagogu. Savukārt prasmes sistematizēt savu darbu biežāk attīstījuši vispārējās un profesionālās izglītības pedagogi, attiecīgi 70% un 63%, 58% mākslas vai mūzikas pedagogu un tikai 47% pirmsskolas izglītības pedagogu.

Līdzīga aina atklājas, raugoties uz aptaujas datiem par pilnveidotajām pedagogu prasmēm atbilstoši **skolas tipa** pazīmei. Proti, biežāk savas prasmes attīstījuši pirmsskolas izglītības pedagogi. Prasmi strādāt ar datoru pilnveidojuši 42% pirmsskolas izglītības iestāžu, 32% mākslas vai mūzikas skolu un vidēji 21% pārējo skolu pedagogu. Prasmi noformēt dažādus dokumentus attīstījuši 58% pirmsskolas izglītības iestāžu, 56% sākumskolu, 48% vidusskolu, 44% pamatskolu un mākslas vai mūzikas skolu un 40% profesionālo skolu pedagogu. Prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/kolēģiem attīstījuši 40% pirmsskolas izglītības iestāžu, 35% pamatskolu, 31% vidusskolu, 26% profesionālo skolu, 22% sākumskolu un tikai 9% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu. Prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu pilnveidojuši 42% pirmsskolas izglītības iestāžu, vidēji 27% pamatskolu un profesionālo skolu, 20% vidusskolu un tikai vidēji 7% sākumskolu un mākslas vai mūzikas skolu pedagogu. Savukārt prasmes analizēt savu darbu nedaudz biežāk par pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem attīstījuši sākumskolas pedagogi, attiecīgi 82% un 80%. Tāpat 80% pamatskolas pedagogu attīstījuši šīs prasmes, bet retāk pārējo skolu pedagogi - vidēji 73% aptaujāto. Prasmes sistematizēt savu darbu biežāk pilnveidojuši pamatskolas (73%) un sākumskolas (70%) pedagogi. Nedaudz retāk tās attīstījuši vidusskolās (68%) un profesionālajās skolās (66%) strādājošie pedagogi, bet vēl retāk - pirmsskolas izglītības iestāžu (53%) un mākslas vai mūzikas skolu pedagogi (41%).

Analizējot pilnveidoto prasmju rādītāju dažādās pedagogu **vecuma grupās**, atšķirības aptaujas dalībnieku atbildēs novērojamas par prasmi analizēt savu darbu, strādāt ar datoru un sistematizēt savu darbu. 80% pedagogu vecumā no 24 līdz 40 gadiem, 75% pedagogu vecumā no 51 līdz 74 gadiem un 73% pedagogu vecumā no 41 līdz 50 gadiem uzskata, ka savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā ir attīstījuši prasmi analizēt savu darbu.

Savukārt prasmes strādāt ar datoru un sistematizēt savu darbu biežāk attīstījuši gados vecāki pedagogi - vecumā no 51 līdz 74 gadiem. 36% pedagogu vecumā no 51 līdz 74 gadiem, 23% pedagogu vecumā no 41 līdz 50 gadiem un tikai 16% pedgogu vecumā no 24 līdz 40 gadiem norādījuši, ka savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā ir pilnveidojuši prasmes strādāt ar datoru. 71% pedagogu vecumā no 51 līdz 74 gadiem, 67% pedagogu vecumā no 41 līdz 50 gadiem un 61% pedagogu vecumā no 24 līdz 40 gadiem attīstījuši prasmes sistematizēt savu darbu.

Visbeidzot atšķirības pedagogu atbildēs novērojamas arī pēc kopējā pedagoģiskā **darba stāža**. Prasmi analizēt savu darbu attīstījuši 79% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem un no 16 līdz 25 gadiem un 69% pedagogu ar stāžu vairāk par 26 gadiem. Tāpat kā pēc vecuma grupām arī prasmes strādāt ar datoru un sistematizēt savu darbu biežāk attīstījuši pedagogi ar lielāku darba stāžu. Prasmes strādāt ar datoru attīstījuši 29% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi, 25% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 20% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem. Prasmes sistematizēt savu darbu attīstījuši 69% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi, 67% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 62% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem. Savukārt prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu biežāk attīstījuši pedagogi ar stāžu līdz 15 gadiem – 28%. Pedagogi ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem šīs prasmes attīstījuši 23% gadījumu un pedagogi ar stāžu vairāk kā 26 gadi - 18% gadījumu.

4. Pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmas izpratne un vērtējums: pedagogu perspektīva

4.1. PPK novērtēšanas sistēmas mērķa un ilgtspējas izpratne

Viens no fokusa grupu diskusiju uzdevumiem bija noskaidrot aktuālos pedagogu viedokļus par PPK novērtēšanas sistēmas ieviešanas mērķiem un ilgtspēju. Detalizēti šīs sistēmas mērķu izpratne tika analizēta 2010.gada pavasarī veiktajā pētījumā¹. Salīdzinot abu pētījumu ietvaros iegūtos datus, secināms, ka būtiskas izmaiņas pedagogu viedokļos nav notikušas, taču arvien pieaug projekta pēctecības jautājuma aktualitāte, proti, pedagogu vidū arvien vairāk aktualizējas jautājums par PPK novērtēšanas sistēmas pastāvēšanu pēc projekta noslēguma.

Apkopojot pedagogu viedokļus, var apgalvot, ka daļa pedagogu atzīst PPK novērtēšanas sistēmas un attiecīgi arī diferencēta atalgojuma noteikšanas principu nepieciešamību. Pamatojot šo viedokli, ir pedagogi, kuri atsaucas uz kaimiņu valstu pozitīvo pieredzi, piemēram, Lietuvu. Daļa pedagogu atsaucas uz informāciju par diferencētā atalgojuma sistēmas ieviešanas plāniem, nekonkretizējot informācijas avotu. Pedagogi sagaida, ka „*attaisnosies visi solījumi*” par diferencētu atalgojumu atbilstoši iegūtajām profesionālās darbības kvalitātes pakāpēm.

Vienlaikus pedagogi apzinās, ka esošās sarežģītās ekonomiskās situācijas kontekstā būs pamatotas grūtības rast finansējumu šādas atalgojuma sistēmas ieviešanai. Līdz ar to, kā to parādīja fokusa grupu diskusijas, skolotājiem ir neatbildēts jautājums par to, kas notiks pēc projekta noslēguma, kā turpmāk notiks pedagogu profesionālās darbības vērtēšana un vai vispār notiks. Par šiem jautājumiem pedagogi lielāko tiesu gadījumos runā atstāstījuma izteiksmē, kas liecina par viņu šaubām un neticību no dažādiem avotiem saņemtajai informācijai.

(..) tomēr mēs strādājam ļoti dažādi un saņemam vienādu atalgojumu.

Viens mērķis ir, ka tas darbs tiešām nav vienāds un ka varētu tos cilvēkus izvērtēt un novērtēt, ka tas viena ieguldījums ir atbalstāmāks.

(..) pieredze veidojas, un ja valstī būs kaut kāda vienota sistēma, ka pedagogi sapratīs to, ko viņi pašlaik dara, jo uz doto brīdi ir tā neticība, īpaši, ja valstī ir šis modelis nauda seko bērnam. Mazās skolas saprot, ka to [diferencēto atalgojumu] būs grūti realizēt, maksāt atbilstoši pakāpei, jo nauda ir tik, cik ir.

Ir tikai jautājums, kas notiks, kad tas [projekts] beigsies?

Tad turpināšoties skolotāju vērtēšana bez 100 latiem, tādu atbildi esam mēs saņēmuši.

Jēga [dalībai projektā] jau ir 100 latu, ko nopelnījām. (..) bet kas sekos tālāk? Mums ir jāzina, kas tālāk sekos. (..) Šim projektam vajadzētu būt turpinājumam, lai zinātu, kas tālāk sekos. Labi, es iegūstu to 3. vai 4. pakāpi – kas tālāk sekos? (..) galvenā doma un mērķis, kāpēc šis projekts tiek veidots? Es neticu, ka tas tikai tāpēc, ka skolotājs iegūst šos 100 latus četrus mēnešus. Tad tomēr runa ir par algām, bet tas jau nekur neparādās! Bet vismaz ar perspektīvām nākotnē, lai tomēr parādās kā saulesstariņš tumsas valstī, lai redzam, ka varbūt pēc 10 gadiem būs kaut kas.

Tomēr fokusa grupu diskusiju dalībnieku pieredze rāda, ka piešķirtās kvalitātes pakāpes jau šobrīd atsevišķās skolās tiek izmantotas kā kritērijs pedagogu atalgojuma noteikšanā.

¹ Pētījums par Eiropas Sociālā fonda projektā „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos” iesaistīto pedagogu motivāciju, pieredzi un apmierinātību (ESF, IZM, BISS 2010).

Es zinu, ka vairākas skolas, īpaši mums Pierīgā, tiem, kuriem ir lielais bērnu skaits un pietiekoši daudz naudiņas, jau šinī septembrī mēģināja maksāt atbilstoši pakāpēm.

Analizējot PPKK novērtēšanas sistēmas mērķus, pedagogi diskusijās pievērsās jautājumam par šīs sistēmas radītajiem ieguvumiem. Paustie viedokļi kopumā sakrīt ar 2010.gada pavasarī veiktā pētījuma rezultātiem. Kā galvenie ieguvumi tiek minēti iespēja sistematizēt profesionālo darbību atspoguļojošos materiālus, iegūt ārēju savas profesionālās darbības vērtējumu un veicināt pedagogu sadarbību. Šī pētījuma ietvaros organizētajās grupu diskusijās izskanēja arī viedoklis, ka pedagogu profesionālās darbības kvalitātes pakāpes ir nepieciešamas, lai skolotājam tiktu radītas personīgās izaugsmes un attiecīgi arī karjeras iespējas.

Pedagogu PPKK novērtēšanas sistēmas ilgtspējas diskursu raksturo saikne starp trīs elementiem – pedagoga profesionālās darbības vērtējums, izglītības kvalitāte un diferencēts atalgojums. Šobrīd raksturīgi savstarpēji saistīt darbības vērtējumu (attiecīgi noteiktas kvalitātes pakāpes iegūšanu) un diferencētu atalgojumu. Tieši šo divu elementu saiknes nodrošinājumā pedagogi saskata PPKK novērtēšanas sistēmas ilgtspēju. Tāpēc pedagogu motivāciju veikt savas darbības pašvērtējumu lielā mērā nosaka viņu pārlicība par tādas sistēmas ieviešanu, kas saistīs darba kvalitāti ar atbilstošu atalgojumu. Attiecīgi ir saprotams, kāpēc pedagogiem ir tik svarīgi gūt skaidrību par plānotajiem politiskajiem lēmumiem šajā jautājumā.

Raksturīgi, ka, sniedzot atbildes uz jautājumu par PPKK novērtēšanas sistēmas ieviešanas nepieciešamību, fokusa grupu diskusijās pedagogi mainīja apspriežamo tematu un pievērsās pašas metodikas un tās piemērotības analīzei. Tādējādi ir vērojama zināma izvairīšanās no atbildes, kas liecina par nedrošību un informācijas trūkumu par PPKK novērtēšanas sistēmas nākotni un tās nozīmi katra pedagoga profesionālajā ikdienā. Pētījums sniedz pamatu secinājuma, ka viens no PPKK novērtēšanas sistēmas ieviešanas šķēršļiem ir pedagogu nevienprātīgā attieksme par vienotas vērtēšanas sistēmas piemērotību visiem pedagogiem. Fokusa grupu diskusijās, no vienas puses, tika pausti viedokļi, ka nav iespējama vienota metodika visiem pedagogiem, pat vienas specializācijas pedagogiem. No otras puses, tieši šis aspekts – vienota metodika visiem – daļas pedagogu vērtējumā ir PPKK novērtēšanas sistēmas stiprā puse. Šādu nostāju šī viedokļa aizstāvji pamatoja, atsaucoties uz līdzšinējo pieredzi katrai skolai izstrādāt savus iekšējos pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas kritērijus.

4.2. PPKK novērtēšanas ietekme uz pedagogu profesionālo darbību un izglītības kvalitāti

Nozīmīgs PPKK novērtēšanas sistēmas ietekmes rādītājs uz pedagogu profesionālo darbību ir notikušās izmaiņas pedagogu ikdienas darbā. 18.zīmējumā atspoguļotas pedagogu atbildes par izmaiņām un to nozīmīgumu piecos viņu profesionālās darbības aspektos.

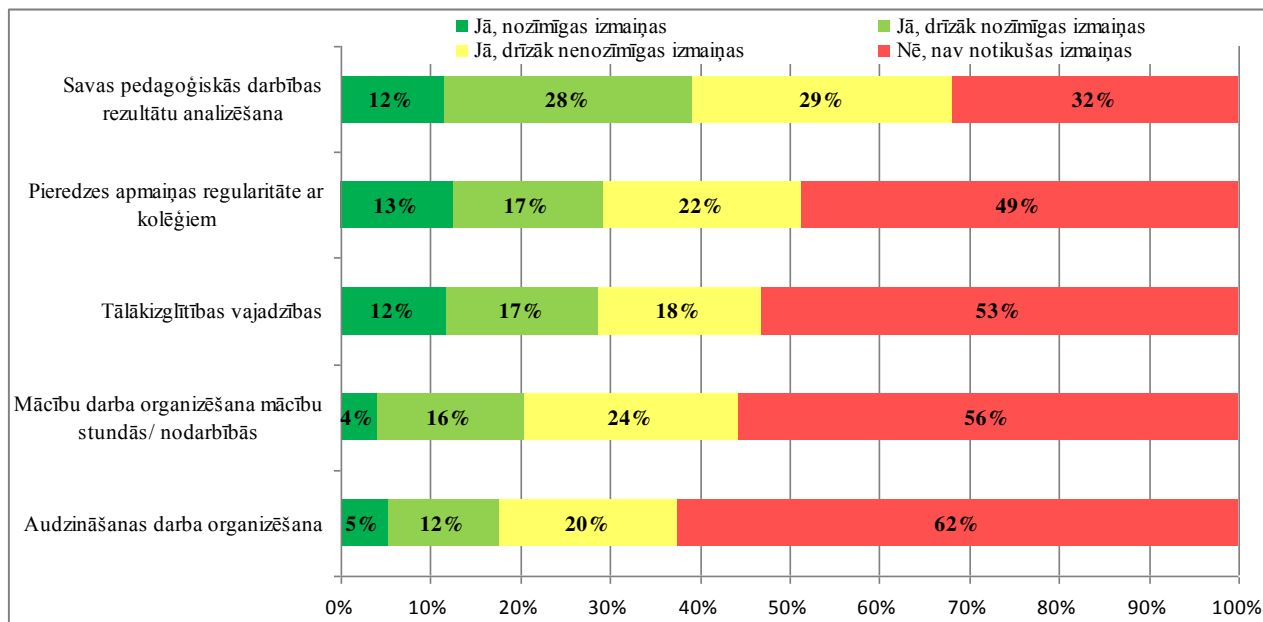
Aptaujas dati rāda, ka visnozīmīgākās izmaiņas ir notikušas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšanas jomā (40% pedagogu norādījuši, ka šajā aspektā notikušas *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas). Apmēram viena trešā daļa (30%, summējot atbildes *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas izmaiņas*) pedagogu ir atzinuši, ka ir notikušas izmaiņas attiecībā uz pieredzes apmaiņas regularitāti ar kolēģiem un tālākizglītības vajadzību apzināšanu.

Pārējos aspektos izmaiņas ir novērojusi būtiski mazāka daļa pedagogu - 20% pedagogu atzīmējuši, ka *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas notikušas mācību darba organizēšanā mācību stundās/nodarbībās. Savukārt audzināšanas darba organizēšanā 17% pedagogu novērojuši *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas.

Izmaiņas pedagogu darbā pēc profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas

Jautājums: Lūdzu, norādiet, vai pēc savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas Jūsu darbā ir notikušas izmaiņas sekojošos aspektos? Ja ir notikušas izmaiņas, lūdzu, atzīmējiet, vai tās ir bijušas nozīmīgas, drīzāk nozīmīgas vai drīzāk nenozīmīgas?

$n = 495$

Apskatot pedagogu atbildes pēc dažādām pedagogus raksturojošām pazīmēm, novērojamas zināmas kopsakarības. Tajos aspektos, kuros pedagogu atbildes atšķiras pēc iegūtās kvalitātes pakāpes un kopējā pedagoģiskā darba stāža, iezīmējas tendence, ka pedagogi ar mazāku pakāpi un mazāku stāžu biežāk atzinuši, ka izmaiņas attiecīgajā aspektā bijušas *nozīmīgas* vai *drīzāk nozīmīgas*. Savukārt pēc pedagogu specializācijas un skolas tipa pazīmēm gandrīz visos aspektos biežāk *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas novērojuši profesionālās izglītības un profesionālo skolu pedagogi. Turpinājumā ir raksturotas atšķirības pedagogu atbildēs par katru no iepriekš minētajiem aspektiem.

Savas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšana

Raksturojot izmaiņas aspektā „Savas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšana” novērojama atšķirīga pedagogu pieredze atkarībā no iegūtās kvalitātes pakāpes, pedagoga specializācijas, skolas tipa, reģiona un kopējā pedagoģiskā darba stāža.

44% pedagogu, kas ieguvuši 1. un 2. kvalitātes pakāpi, 39% pedagogu, kas ieguvuši 3. pakāpi, un 36% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi uzskata, ka šajā aspektā notikušas *nozīmīgas* vai *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas. Atbilžu sadalījumā pēc pedagogu specializācijas un skolas tipa pazīmēm šādas izmaiņas atzinuši 57% profesionālās izglītības pedagogu un 61% profesionālo skolu pedagogu. Attiecīgi retāk izmaiņas pedagoģiskās darbības rezultātu analizē notikušas citu specializāciju pedagogu vidū (47% pirmsskolas izglītības pedagogu, vidēji 38% vispārējās izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogu darbā) un citu skolas tipu pedagogu darbā (46% pamatskolas, 42% pirmsskolas, vidēji 36% sākumskolas un vidusskolas un tikai 26% mākslas vai mūzikas skolu pedagogu ir norādījuši, ka ir notikušas izmaiņas viņu darbā saistībā ar savas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšanu).

Reģionālā griezumā 45% Kurzemes un Vidzemes, vidēji 41% Latgales un Rīgas reģiona, kā arī vidēji 35% Zemgales un Rīgas pilsētas pedagogu uzskata, ka šajā aspektā viņu darbā bijušas

nozīmīgas un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas. Šādu viedokli pauduši 48% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 37% - ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 34% - ar stāžu vairāk kā 26 gadi.

Pieredzes apmaiņas regularitāte ar kolēģiem

Par izmaiņām pedagogu darba aspektā „Pieredzes apmaiņas regularitāte ar kolēģiem” atšķirīgs pedagogu viedoklis novērojams pēc viņu specializācijas, reģiona un kopējā pedagoģiskā darba stāža.

Atšķirībā no pārējiem aspektiem pēc pedagogu specializācijas pazīmes *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas šajā aspektā biežāk identificējuši pirmsskolas izglītības pedagogi (44%). No pārējo specializāciju pedagogiem šādas izmaiņas novērojuši vidēji 29% respondentu.

Reģionālā griezumā biežāk *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas novērojuši Vidzemes un Latgales pedagogi, attiecīgi 37% un 35%, retāk Zemgales un Kurzemes pedagogi, attiecīgi 33% un 28%, un vidēji 24% Rīgas pilsētas un Rīgas reģiona pedagogi.

Aplūkojot sniegtās atbildes pēc pedagoģiskā darba stāža pazīmes, redzams, ka 34% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 28% - ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 26% - ar stāžu vairāk kā 26 gadi uzskata, ka šajā aspektā viņu darbā pēc savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas bijušas *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas.

Tālākizglītības vajadzības

Izmaiņas pedagogu darba aspektā „Tālākizglītības vajadzības” atšķirīgi vērtētas gandrīz pēc visām aptaujā iekļautajām pedagogus raksturojošām pazīmēm.

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc dalības reižu skaita projektā, redzams, ka 36% pedagogi, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē nav noslēgusies, 29% pedagogu, kas projektā piedalījušies vienu reizi, un 25% pedagogu, kas projektā piedalījušies divas reizes un kuru dalība otrajā reizē ir noslēgusies, uzskata, ka šajā viņu darba aspektā bijušas *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas.

Izmaiņas attiecībā uz savām tālākizglītības vajadzībām konstatējuši 39% pedagogu ar 1. un 2. kvalitātes pakāpi, 27% pedagogu ar 3. pakāpi un 22% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi.

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc tā, kurā projekta posmā pedagogi piedalījušies, redzams, ka 33% 1. posma, 1. posma papildus uzņemšanas un 2. posma dalībnieki atzinuši izmaiņas šajā aspektā, savukārt 3. posma dalībnieku vidū šis rādītājs ir 23%.

Analizējot izmaiņas pedagogu tālākizglītības vajadzībās pēc specializācijas pazīmes, secināms, ka visbiežāk izmaiņas notikušas tieši profesionālās izglītības (47%) un pirmsskolas izglītības (44%) pedagogu vidū. Jau retāk šajā aspektā izmaiņas novērojuši mākslas vai mūzikas un vispārējās izglītības pedagogi, attiecīgi 29% un 26%.

Reģionālā griezumā izmaiņas tālākizglītības vajadzībās ir notikušas vidēji 32% Kurzemes, Zemgales un Rīgas pilsētas pedagogu vidū, 26% Latgales un 23% Rīgas un Vidzemes reģionu pārstāvjiem.

Pēc darba stāža pazīmes redzams, ka pedagogiem, kas skolā strādājuši īsāku laika posmu, izmaiņas ir notikušas biežāk, proti, 36% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 27% - ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 23% - ar stāžu vairāk kā 26 gadi atzinuši, ka šajā aspektā viņu darbā bijušas *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas.

Mācību darba organizēšana mācību stundās/ nodarbībās

Pedagogu atbildēs par izmaiņām aspektā „Mācību darba organizēšana mācību stundās/ nodarbībās” novērojamas atšķirības pēc pedagogu iegūtās kvalitātes pakāpes, specializācijas un reģiona. Šajā aspektā 25% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 20% pedagogu ar 3. pakāpi un 18% pedagogu, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, bijušas *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas.

Pēc specializācijas un skolas tipa pazīmēm *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas šajā aspektā daudz biežāk nekā citu specializāciju pedagogi novērojuši profesionālās izglītības pedagogi (50%). Šādas izmaiņas novērojuši vidēji 17% pārējo specializāciju pedagogi. Visretāk izmaiņas notikušas mākslas vai mūzikas pedagogu mācību darba organizēšanā (13%). Reģionu griezumā šādas izmaiņas biežāk novērojuši Rīgas reģiona pedagogi, bet retāk Rīgas pilsētas un Kurzemes reģiona pedagogi, attiecīgi 26% un 18% aptaujāto.

Audzināšanas darba organizēšana

Par izmaiņām aspektā „Audzināšanas darba organizēšana” pedagogu viedokļi atšķiras pēc iegūtās kvalitātes pakāpes, pedagogu specializācijas, reģiona un kopējā pedagogiskā darba stāža.

22% pedagogu ar 1. un 2. pakāpi, 18% pedagogu ar 3. pakāpi un tikai 10% pedagogu ar 4. un 5. pakāpi šajā aspektā novērojuši *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas. Arī šajā aspektā, līdzīgi kā iepriekšējā, biežāk *nozīmīgas* un *drīzāk nozīmīgas* izmaiņas savā darbā novērojuši profesionālās izglītības pedagogi (37%). Retāk izmaiņas ir notikušas pirmsskolas izglītības pedagogu organizētajā audzināšanas darbā (25%), vēl retāk - vispārējās izglītības un mākslas vai mūzikas pedagogi (attiecīgi 16% un 15%).

Analizējot atbilžu sadalījumu reģionālā griezumā izmaiņas audzināšanas darba organizēšanā novērojuši 21% Kurzemes, 19% Rīgas pilsētas un Zemgales reģiona, 16% Latgales un Vidzemes reģiona un tikai 13% Rīgas reģiona pedagogu. Šādas izmaiņas biežāk novērojuši pedagogi ar darba stāžu līdz 15 gadiem, bet retāk pedagogi ar lielāku stāžu, attiecīgi 24% pedagogu ar stāžu līdz 15 gadiem, 19% pedagogu ar stāžu no 16 līdz 25 gadiem un 10% pedagogu ar stāžu vairāk kā 26 gadi.

Fokusa grupu diskusiju dalībnieku izteikumi izsmeloši ilustrē aptaujas datus par izmaiņām pedagogu darbā. Zemāk citētajos fragmentos atspoguļojas, no vienas puses, tas, kāpēc izmaiņas vairākos aspektos nenotiek; no otras puses, konkrēti piemēri par izmaiņām pedagogu ikdienas darbā. Kopumā pedagogi atzīst, ka pašvērtējums ir būtiska viņu darba sastāvdaļa, neraugoties uz to, ka pagaidām liela daļa nesaskata, kā konkrēti dalība projektā ir izmainījusi viņu ikdienas darbu.

Tagad ir stingri jādomā, kādas [izmaiņas], bet to, ka, jā, noteikti. Varbūt tāda sava darba sastimatizēšana, novērtēšana un, man liekas, ka es savādāk stundā runāju ar tiem audzēkņiem. (..) varbūt, ka es vairāk pievērsu uzmanību tieši tiem nosacījumiem vai prasībām, kas bija stundu vērošanas lapā, lai vairāk dabūtu atpakaļ no viņiem to atgriezenisko saiti.

Pagaidām tas ir vairāk papīra darbs. Tas ietekmētu manu darbu, ja tas būtu pakārtots pirmsskolai, bet ieguvums ir tas, ka tu esi iekļāvies, pārdomājis, sistematizējis savu darbu.

Vairāk es esmu sākusi izanalizēt, kāpēc es to daru, kāpēc es to materiālu veidoju, jau tādā ilgtermiņā domāt uz priekšu, tiešām, ko tas dos tiem bērniem, lai tā dinamika būtu pēc iespējas pozitīvāka, ātrāka. Tāds ir mans ieguvums.

(..) visi nevar būt ideāli. Ja mēs uzliekam, ka viņam [pedagogam] ir jāpildveido viss pēc kārtas, man liekas, ka stresā viņi var iedzīvoties, vides pilnveide utt., ko tik viņš nav darījis.

Manuprāt, nē, ieraudzīju tās sliktās lietas, padomāšu, bet tas, protams, ir no pedagoga godaprāta, cik viņš ir to visu darījis, bet, ka pilnveidoties vienmēr visu laiku varam, protams. Bet, ja es jūtu, ka mana stiprā joma ir individuālais darbs ar skolēniem, kāpēc man ir jāorganizē pulciņi, nodarbības un vēl kaut kas, kur es tērēšu laiku? Gan jā, gan nē, ieraudzīt labi, bet vai uz to vajag centrēties, es neesmu pārliecināta.

Pēc tās portfolio veidošanas runājām, ka mēs lielāku uzmanību pievēršam pie pārbaudes darba, kad ir bijusi analīze, pēc darbiem, tādu sistēmu sākām skolā veidot, ko tad mēs darām, atspoguļojam.

Bet mēs jau sevi vērtējam tik un tā. Mācību gadu beidzot, veicam pašvērtējumu. Nu, šeit bija citas sadaļas, citi formulējumi. Princips jau paliek tas pats. Tu vērtē savu metodisko darbu, mācību darbu, skolēnu sasniegumus, audzināšanas darbu. Princips jau paliek tas pats. Nedaudz ir mainījusies forma. Līdz ar to, kam tur īpaši vajadzētu, tas vienīgais ieguvums, kas varētu būt, valstij vienots standarts kaut kāds, kaut kādas iedaļas, sadaļas, kaut kāds pamats.

Tā bija vairāk atskaite par padarīto (...). Protams, ja tev kaut kas kaut kur trūkst vai tie kursi nav izietī, vai svešvaloda tev nav tāda līmenī, kā vajadzētu, atkal ar datoru tu labi nestrādā un nedarbojies. Tad tu vari aizdomāties, kā vajadzētu papildināt savas zināšanas, bet tā ir vairāk kā atskaite.

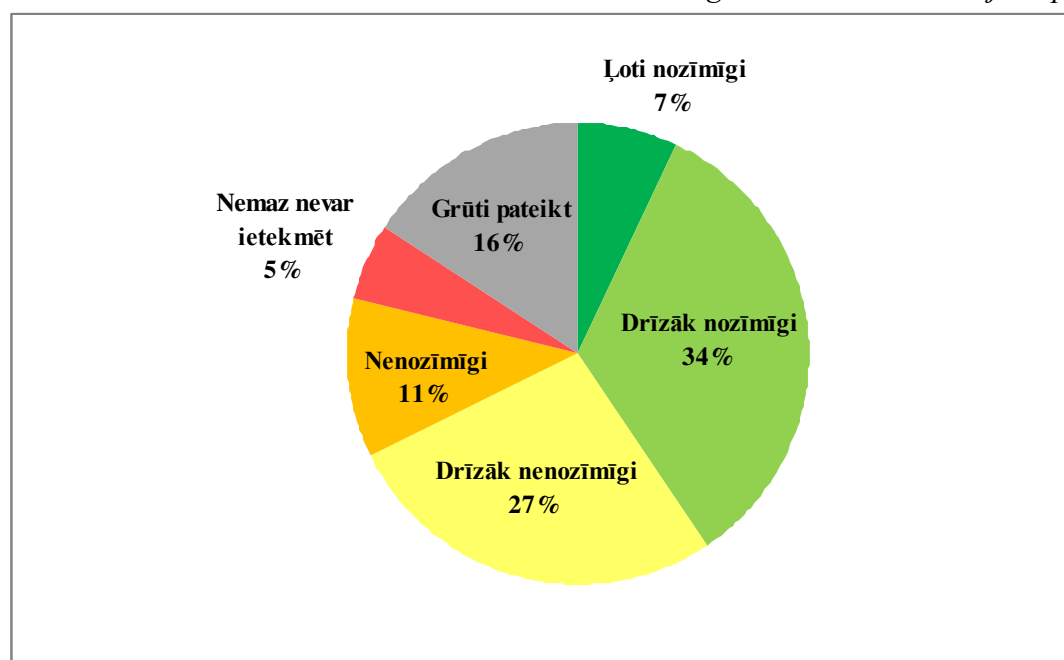
Jebkurš pašvērtējums, jebkura sistematizācija, jebkura darba apkopošana, tā palīdz, kas izdevies, tas ir jāpaveic, tas ir jāizdara.

(..) es kaut kā nodalu šo darbu tieši, šī darba pašvērtējumu, tieši, kas uz projektu bija un ikdienas darbu. (..) Punkti bija izvērtēti, dabūjām to pakāpi, kā nu kurš, tad mēs tā arī runājām, ko mums tas dos? (..) Vienīgais varbūt bija gandarījums, ka tu tiešām esi to kāroto pakāpi dabūjis vai tos punktus esi sasniedzis, kurus arī nevar zināt, cik vajag. Pateikt, ka darbā mainījās, nē.

19. zīmējums.

PPDK novērtēšanas sistēmas ietekme uz izglītības kvalitāti

Jautājums: Cik nozīmīgi, Jūsaprāt, PPK novērtēšanas sistēmas ieviešana var ietekmēt izglītības kvalitāti Latvijā kopumā?

n = 495

Vērtējot, cik nozīmīgi **PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana var ietekmēt izglītības kvalitāti Latvijā kopumā**, 7% pedagogu atzinuši, ka *ļoti nozīmīgi*, 34% snieguši atbildi *drīzāk nozīmīgi*, 27% - *drīzāk nenozīmīgi*, 11% uzskata, ka ietekme ir *nenozīmīga* un 5% domā, ka PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana *nemaz nevar ietekmēt*. Salīdzinoši lielam respondentu skaitam (16%) pedagogu bija grūtības atbildēt uz šo jautājumu (sk. 19. zīmējumu).

Salīdzinot pedagogu atbildes pēc vairākām pedagogus raksturojošām pazīmēm, redzams, ka, piemēram, pedagogi ar 4. un 5. pakāpi biežāk uzskata, ka PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana var *ļoti nozīmīgi* vai *drīzāk nozīmīgi* ietekmēt izglītības kvalitāti Latvijā kopumā. Tā domā 55% pedagogui, kas ieguvuši 4. un 5. pakāpi, un vidēji 38% pedagogu, kas ieguvuši 1., 2. un 3. pakāpi.

Tāpat redzams, ka katrā nākamajā projekta posmā pieaug to respondentu skaits, kas saskata pozitīvu ietekmi, proti, ja no 1. un 2. posma dalībniekiem vidēji 38% uzskata, ka PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana ietekmē izglītības kvalitāti, tad no 3. posma dalībniekiem tā domā 44% respondentu.

Analizējot atbildes šajā jautājumā pēc pedagogu specializācijas pazīmes, secināms, ka pirmsskolas izglītības pedagogi biežāk atzinuši, ka PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana var *ļoti nozīmīgi* vai *drīzāk nozīmīgi* ietekmēt izglītības kvalitāti Latvijā kopumā. Šādu viedokli pauduši 53% pirmsskolas izglītības pedagogu un vidēji 38% pārējo specializāciju pedagogi. Visretāk šim uzskatam piekrituši mākslas vai mūzikas skolu pedagogi – 32%.

Reģionālā griezumā 47% Vidzemes un 43% Rīgas reģionu, vidēji 40% Kurzemes, Latgales un Rīgas pilsētas un 37% Zemgales reģiona pedagogi uzskata, ka PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana var *ļoti nozīmīgi* vai *drīzāk nozīmīgi* ietekmēt izglītības kvalitāti.

Fokusa grupu diskusijās, sniedzot atbildes uz jautājumu par PPDK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz izglītības kvalitāti, pedagogi aktualizēja divus citus būtiskus jautājumus: pirmkārt, par PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešanas plāniem pēc projekta noslēguma; otrkārt, par pedagogu atalgojuma atbilstību iegūtajām kvalitātes pakāpēm. Tas parāda, kā, veidojot savu viedokli, pedagogi saista izglītības kvalitātes un diferencēta atalgojuma jēdzienus vienotā konceptuālā ietvarā.

(..) ja mēs nonāksim, ka tam [kvalitātes pakāpei] būs reāls segums naudā, pedagogi vienmēr grib teikt, ka nauda viņiem nav svarīga, bet tā nav taisnība, un, ja mēs ar to kvalitāti saņemam vairāk, tad ir, uz ko tiekties.

Būs tā kvalitāte, bet, ja tomēr tas, kas tika solīts, nebūs, mēs būsīm vīlušies!

(..) es domāju, ka projekta rezultātā pedagogs daudz vairāk domā par šo savu pašvērtēšanu, un līdz ar to viņš lielāku uzmanību pievērš savai darba kvalitātei zemapziņā, un jo vairāk viņš sevi analizē, jo es taču piedomāju, kā jūs teicāt, ko tad tai stundā īsti dot, jo tur bija tie parametri, runājot par portfolio, man tur tomēr izskatījās, ka man īsti tas nebija. Tātad es padomāšu, es sagatavošu tam bērniņam, kuram ir vājākas spējas. Vēsturē sagatavošu tekstu vienkāršā valodā, nevis došu tos saliktos tekstus. Tomēr pedagogs, analizējot sevi, viņš domā, ko vairāk dot tam bērnam, lai tas rezultāts būtu labāks.

Ja šo projektu veido, tad vajadzētu parādīt gala rezultātu, ko skolotājs iegūs. Mēs tiešām iesaistījāmies dēļ tiem 100 latiem. Tomēr, ja piedāvā projektu, tad, lai arī parāda, ko mēs gūsim, ja mēs šo pakāpi iegūsim.

SECINĀJUMI

Pētījuma galvenās atziņas un secinājumi izriet no pedagogu aptaujā un fokusa grupu diskusijās iegūto datu analīzes rezultātiem. To izklāsts ir strukturēts atbilstoši pētījumā iekļautajām tēmām.

- Informācijas par PPK metodiku pieejamība un kvalitāte ir augstu novērtētas: 81% aptaujāto pedagogu ir atzinuši, ka informācija ir pieejama, 73% uzskata, ka tā ir saprotama, turklāt virs 90% pedagogu ir bijušas noderīgas *portfolio* un pašvērtējuma veidošanas vadlīnijas. Biežāk izmantotie informācijas ieguves avoti par PPK novērtēšanas metodiku ir skola (administrācijas pārstāvji un kolēģi) un projekta mājas lapa.
- Lielākajai daļai pedagogu ir bijusi iepriekšēja pieredze *portfolio* veidošanā. Analizējot *portfolio* veidošanas motīvus, secināms, ka vienlīdz liela loma ir skolas akreditācijai, pedagogu profesionālajām vajadzībām un skolā ieviestajai praksei pedagogiem veidot *portfolio*. Pētījums parādīja, ka nepieciešamība veidot *portfolio* savām paša profesionālajām vajadzībām ir raksturīgāka gados jauniem pedagogiem, kuriem līdz dalībai projektā ir retāk bijusi pieredze *portfolio* veidošanā.
- Pedagogu aptaujas dati ļauj secināt, ka projekta rezultātā ir sekmēta *portfolio* veidošanas prakse Latvijas skolās, par ko liecina tas, ka līdz dalībai projektā to darīja 70% pedagogu, pēc projekta šo praksi plāno turpināt 85% pedagogu. Projekta gaitā ir padziļinājusies arī pedagogu izpratne par *portfolio* veidošanu – tā saturu, apjomu, formu un mērķiem. Tas savukārt ir viens no rādītājiem, kas raksturo sasniegtos rezultātus projekta tiešā mērķa sasniegšanā – ieviest PPK novērtēšanas sistēmu.
- Lai pilnveidotu sasniegtos rezultātus *portfolio* veidošanas praksē, ir nepieciešams attīstīt un atrisīt pedagogu vidū radošu pieeju un pašiniciatīvu *portfolio* veidošanā, lai tas tiktu vairāk veidots pedagogu pašu vajadzībām un interesēm un būtu praktiski izmantojams ikdienas darbā. Šobrīd, kā atklāja fokusa grupu diskusiju dati, daļu pedagogu ierobežo t.s. normatīvās uztveres un rīcības modelis, kas nozīmē izstrādāto vadlīniju stingru (normatīvu) ievērošanu.
- Lielākajai daļai pedagogu jau pirms iesaistīšanās projektā ir bijusi savas profesionālās darbības pašvērtējuma veikšanas pieredze: 88% pirms dalības projektā ir vērtējuši savu darbu, tikai lielākā daļa to darījusi atšķirīgā formā. Aptaujas dati rāda, ka biežāk pedagogi sava darba pašvērtējumu veic akreditācijas mērķiem un sekojot skolā ieviestajai praksei, retāk – pašu profesionālajām vajadzībām. Vienlaikus fokusa grupu diskusijās uzklusītā pieredze atklāj, ka sava profesionālā snieguma analīze ir pedagogu ikdienas darba neatņemama sastāvdaļa, kuras mērķi ir gan apkopot sava darba rezultātus, gan sekot līdzi dažādu aspektu dinamikai, gan arī ieviest nepieciešamās izmaiņas savā darbībā.
- Izplatītāka prakse veikt sava darba vērtējumu līdz šim ir bijusi gados vecāko pedagogu vidū ar lielāku darba stāžu. Tādējādi līdzās *portfolio* veidošanas prakses izpētes rezultātiem arī šis rādītājs ir vērtējams kā projekta pozitīvs ieguldījums jaunāko pedagogu izpratnes veidošanā par pašvērtējuma nozīmi un atbilstošu prasmju attīstīšanā.
- Mazākas grūtības dažādu savas darbības rādītāju novērtēšanā ir bijušas vispārējās izglītības pedagogiem, kas izskaidrojams ar augstāku PPK novērtēšanas metodikas piemērotību šai pedagogu grupai un vispārējās izglītības pedagogu lielāku pieredzi pašvērtējuma veikšanā. Ņemot vērā gan aptaujas, gan fokusa grupu diskusiju rezultātus, secināms, ka ir sniegts nozīmīgs ieguldījums PPK novērtēšanas metodikas pilnveidošanā, lai tā būtu piemērota citu specializāciju pedagogiem, taču atsevišķām pedagogu grupām, piemēram, pirmskolas

pedagogiem, joprojām grūtības rada metodikas netabilstība viņu darba novērtēšanai atsevišķās jomās un rādītājos.

- Kopumā sava darba pašanalīzes prasmes pedagogi vērtē augstu, turklāt augstāku novērtējumu šīm prasmēm ir snieguši tie pedagogi, kuri projektā piedalījušies divas reizes. Tas savukārt liecina par projekta pozitīvo ietekmi pedagogu pašanalīzes prasmju attīstīšanā un pilnveidošanā. Pašvērtējuma veikšanas pozitīvo ietekmi uz dažādu pedagogu prasmju pilnveidošanos raksturo tas, ka pedagogi ar zemāku kvalitātes pakāpi ir attīstījuši dažādākas prasmes nekā pedagogi, kuru iegūtā kvalitātes pakāpe ir augstāka.
- Pedagogu prasmju attīstīšanas rādītājs atspoguļo projekta ietekmi uz izglītības kvalitātes celšanu Latvijas skolās. Visvairāk pedagogi ir attīstījuši prasmes analizēt un sistematizēt savu darbu, ka ir priekšnosacījums izmaiņu ieviešanai savā darbā. Pedagogu darba kvalitāti pozitīvi ietekmē arī viņu pilnveidotās prasmes darbā ar datoru, prasmes sadarboties ar citiem pedagogiem un plānot savu mācību un audzināšanas darbu.
- Vērtējot pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas ietekmi uz izmaiņām pedagogu profesionālajā darbībā, secināms, ka izmaiņas ir vērojamas visos pētījumā iekļautajos pedagoģiskās darbības aspektos. Šie rezultāti saskan ar iepriekš raksturoto rādītāju par pedagogu pilnveidotajām prasmēm. Proti, visbūtiskākās izmaiņas ir notikušas pedagogu prasmē analizēt savu pedagoģisko darbību, savukārt mācību un audzināšanas darba organizēšanas jomās izmaiņas ir mazākas. Nozīmīgākas izmaiņas ir notikušas gados jaunāko pedagogu vidū, kuriem ir arī mazāks darba stāžs, kas nozīmē, ka projekts sniedz tiešu ieguldījumu jauno pedagogu profesionālās darbības pilnveidošanā.
- Izmaiņas pedagogu praktiskajā darbā atspoguļo PPK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz izglītības kvalitāti praksē. Neraugoties uz to, ka vairākos aspektos izmaiņas šobrīd nav ļoti būtiskas, jāņem vērā, ka izmaiņu ieviešana ir nākamais solis pēc savas darbības izvērtēšanas – attiecīgi tā īstenošanai nepieciešams ilgāks laika periods.
- Pedagogu attieksme par PPK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz izglītības kvalitāti kopumā pagaidām ir neviennozīmīga – 68% pedagogu uzskata, ka ietekme pastāv, no tiem 7% pauduši viedokli, ka šī ietekme var būt ļoti nozīmīga. Raksturīgi, ka lielāku PPK novērtēšanas sistēmas ietekmi uz izglītības kvalitāti kopumā saskata pedagogi ar augstāku kvalitātes pakāpi (4. un 5. pakāpi). Šī rādītāja interpretācijā jāņem vērā, ka ne tikai pedagogu vidū, bet arī izglītības politikas veidotāju un ekspertu vidū ir atšķirīga un daudzveidīga izpratne par izglītības kvalitātes jēdzienu, kas savukārt ietekmē sniegtās atbildes.
- Pedagogiem ļoti aktuāls ir jautājums par PPK novērtēšanas sistēmas institucionalizēšanu pēc projekta noslēguma – pedagogiem trūkst drošas informācijas gan par pašas sistēmas pastāvēšanu, gan par tās konkrētiem aspektiem (piemēram, pēc cik gadiem ir atjaunojama iegūtā kvalitātes pakāpe), gan par profesionālās darbības novērtēšanas un pedagogu atalgojuma saikni. PPK novērtēšanas sistēmas institucionalizēšanas jautājums ir ļoti svarīgs arī tāpēc, ka šīs sistēmas ilgtspēju šobrīd pedagogi saskata saiknē starp savas darbības vērtējumu un atalgojumu.
- Nepietiekama informētība par PPK novērtēšanas sistēmas pastāvēšanu pēc projekta noslēguma un tās ietekmi uz pedagogu atalgojumu negatīvi ietekmē pedagogu motivāciju sava darba pašvērtējuma veikšanā pēc būtības un attiecīgi mazina šīs sistēmas lomu izglītības kvalitātes celšanā kopumā. Sekmīgai tālākajai projekta īstenošanai un PPK novērtēšanas sistēmas ieviešanai nacionālās politikas līmenī ir nepieciešams skaidri definēts un pedagogiem izskaidrots šīs politikas mērķis - Izglītības un zinātnes ministrijas vīzija un koncepcija par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmas ieviešanu.

- Kopumā pedagogi atzīst vienotas PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešanas nepieciešamību. Viens no faktoriem, kas ietekmē pedagogu gatavību šādas politikas īstenošanai ir pedagogu diskusija par PPDK novērtēšanas metodikas atbilstību un piemērotību pedagogu darba novērtējumam konkrētas kvalitātes pakāpes izteiksmē, kas būtu tieši saistīts ar diferencētā atalgojuma sistēmu.
- Pedagogu profesionālās darbības vērtējums, izglītības kvalitāte un diferencēts atalgojums ir trīs galvenie elementi, kas raksturo PPDK novērtēšanas sistēmas pamatprincipus. Šobrīd pedagogu diskursā aktuālāka ir saikne starp profesionālās darbības novērtējumu un diferencētu atalgojumu, kas lielā mērā raksturo arī pedagogu motivāciju vērtēt savu profesionālo darbību un pilnveidot to. Tomēr šī saikne neizslēdz trešo elementu, jo izglītības kvalitāte atspoguļojas pedagoga profesionālās darbības vērtējumā.
- Analizējot projekta 3.aktivitātes ieviešanas ietekmi uz izglītības kvalitātes celšanu, balstoties uz pedagogu attieksmju un pieredzes pētījumu, ir ļoti svarīgi ņemt vērā, pirmkārt, iepriekš minēto daudzveidīgo pedagogu izpratni par izglītības kvalitātes jēdzienu; otrkārt, tos rādītājus, kas ļauj secināt par ietekmi uz izglītības kvalitāti praksē – pedagogu attīstītajām un pilnveidotajām prasmēm, izmaiņām ikdienas darbā un turpmākajiem pašvērtējuma veikšanas un *portfolio* veidošanas nolūkiem. Šo rādītāju kopums liecina par pakāpeniskām pozitīvām izmaiņām, kas savukārt ļauj izvirzīt secinājumu par PPDK novērtēšanas sistēmas kā nozīmīga instrumenta lomu izglītības kvalitātes celšanā, īpaši vidējā termiņā un ilgtermiņā, jo profesionālās darbības vērtēšana, atbilstošu izmaiņu ieviešana individuālajā pedagogu darbā un tam sekojošā pozitīvā ietekme uz izglītības kvalitāti kopumā, kas atspoguļojas noteiktos izmērāmos rādītājos, ir pastāvīgs un ilgstošs process.

PIELIKUMI

1. pielikums

Pedagogu aptaujas anketa

Labdien! Lūdzam Jūs piedalīties pētījumā par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmu. Pētījumu sadarbībā ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos” vadības grupu veic Baltijas Sociālo zinātņu institūts.

Pētījuma mērķis ir noskaidrot pedagogu pieredzi un izpratni par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmu un tās ietekmi uz pedagogu profesionālo darbību.

Lai atbildētu uz jautājumiem, Jūs drīkstat izmantot pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas materiālus (piemēram, pašvērtējuma veidlapu).

Aizpildot anketu, lūdzu, uzmanīgi izlasiet jautājumu, un atzīmējiet to atbildi, kura atbilst Jūsu viedoklim vai situācijas raksturojumam, kā arī pievienojiet savus komentārus vai citas atbildes visos tajos gadījumos, kad piedāvātās atbildes nav Jums atbilstošas. Jūsu sniegtās atbildes tiks analizētas apkopotā veidā ar citu pedagogu sniegtajām atbildēm.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā lūdzam sazināties ar Baltijas Sociālo zinātņu institūta pārstāvi Eviju Kļavi (tālrunis 67541528, e-pasts evija.klave@biss.soc.lv).

1. Cik reizes Jūs esat piedalījies/-usies ESF projekta „Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības optimizācijas apstākļos” 3. aktivitātē, kā rezultātā pedagogs var iegūt noteiktu kvalitātes pakāpi?

- 1) Vienu reizi (*atzīmējiet tad, ja esat tikai ir vienu reizi piedalījies/-usies*)
- 2) Divas reizes – mana dalība projektā otrajā reizē ir noslēgusies
- 3) Divas reizes – mana dalība projektā otrajā reizē vēl nav noslēgusies
- 4) Nevienu reizi (*pārtraukt aizpildīt anketu*)

2. Kuros projekta posmos Jūs esat piedalījies/-usies?

Atzīmējiet, lūdzu, visus atbilstošos posmus. Lūdzu, ņemiet vērā, ka 1. posmā uzņemšana notika divās kārtās Pievērsiet uzmanību katra posma laika periodam!

- 1) 1. posms: 2009. gada oktobris-2010.gada janvāris
- 2) 1. posms (papildus uzņemšana): 2009. gada novembris -2011. gada februāris
- 3) 2. posms: 2010. gada februāris - maijs
- 4) 3. posms: 2010.gada septembris – decembris

3. Kuru kvalitātes pakāpi Jūs ieguvāt, piedaloties projektā pirmajā reizē?

- 1) 1. pakāpi
- 2) 2. pakāpi
- 3) 3. pakāpi
- 4) 4. pakāpi
- 5) 5. pakāpi
- 6) Neieguvu nevienu pakāpi

4. Kuru kvalitātes pakāpi Jūs ieguvāt, piedaloties projektā otrajā reizē?

- 1) 1. pakāpi
- 2) 2. pakāpi
- 3) 3. pakāpi
- 4) 4. pakāpi
- 5) 5. pakāpi
- 6) Neieguvu nevienu pakāpi
- 7) Piedalījos tikai vienu reizi projektā

5. Kā Jūs vērtējat kopumā informācijas pieejamību par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas metodiku, proti, par to, kā veikt savas profesionālās darbības vērtēšanu?

- 1) Pilnībā pieejama
- 2) Drīzāk pieejama
- 3) Drīzāk nepieejama
- 4) Pilnībā nepieejama
- 5) Grūti pateikt

6. Kā Jūs kopumā vērtējat informācijas par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas metodiku kvalitāti? Tā ir ...

- 1) ... skaidra un saprotama
- 2) ... drīzāk skaidra un saprotama
- 3) ... drīzāk neskaidra un nesaprotama
- 4) ... neskaidra un nesaprotama
- 5) Neesmu iepazinies/-usies ar šādu informāciju
- 6) Grūti pateikt

7. Kur Jūs parasti ieguvāt/iegūstat Jums nepieciešamo informāciju par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas metodiku vai tās atsevišķiem aspektiem?

- 1) Sava novada/ pilsētas izglītības pārvaldes mājas lapā
- 2) Projekta mājas lapā internetā
- 3) Izglītības pārvaldē no projekta novada koordinators vai cita pārvaldes pārstāvja
- 4) Izglītības pārvaldē speciāli rīkotos semināros vai sapulcēs pedagogiem
- 5) Skolā, no izglītības pārvaldes pārstāvjiem
- 6) Skolā, no skolas administrācijas
- 7) Skolā, no kolēģiem
- 8) Sazinot/sazinājos ar projekta vadības grupu Rīgā
- 9) Informatīvajos semināros
- 10) Citā vietā (*precizējiet, lūdzu, kādā?*) _____

Turpinājumā jautājumi par *portfolio* veidošanu kvalitātes pakāpes iegūšanas vajadzībām:

8. Vai iepriekš - laikā pirms iesaistīšanās projektā - Jūs bijāt veidojis/-usi savu kā pedagoga *portfolio*?

- 1) Jā
- 2) Nē (*pāriet uz 10. jautājumu*)
- 3) Nav atbildes

9. Kādām vajadzībām Jūs līdz šim bijāt veidojis/-usi savu *portfolio*?

- 1) Skolas/ programmas akreditācijas vajadzībām
- 2) Paša/-as profesionālajām vajadzībām
- 3) Skolā ir ieviesta prakse pedagogiem veidot *portfolio*
- 4) Citām vajadzībām (*lūdzu, precizējiet, kādām?*) _____
- 5) Grūti pateikt

10. Vai pirms *portfolio* veidošanas Jūs iepazināties ar tā veidošanas vadlīnijām?

- 1) Jā, iepazinos
- 2) Ne, man tas nebija svarīgi (*pāriet uz 12. jautājumu*)
- 3) Nē, es nezināju, ka ir šādas vadlīnijas (*pāriet uz 12. jautājumu*)
- 4) Nē, man tas nebija nepieciešams (*pāriet uz 12. jautājumu*)

11. Cik lielā mērā Jums noderēja/ palīdzēja šīs vadlīnijas, veidojot savu *portfolio*?

- 1) Ļoti noderēja
- 2) Drīzāk noderēja
- 3) Drīzāk nenoderēja
- 4) Nemaz nenoderēja
- 5) Grūti pateikt

12. Vai Jūs esat saskāries/-usies ar zemāk minētajām grūtībām, veidojot savu *portfolio*? Ja esat saskāries/-usies, lūdzu, atzīmējiet, vai tā Jums radīja mazu, vidēju vai lielu problēmu/ apgrūtinājumu.

	Nē, nebija problēma	Jā, maza problēma	Jā, vidēja problēma	Jā, liela problēma
1) Jums nebija saprotams, kā kopumā veidot savu <i>portfolio</i>	1	2	3	4
2) Jums nebija skaidrs, kādam ir jābūt <i>portfolio</i> saturam	1	2	3	4
3) Jūs nezinājāt, kādam ir jābūt kopējam <i>portfolio</i> apjomam	1	2	3	4
4) Jums nebija skaidrs, kā tehniski noformēt savu <i>portfolio</i>	1	2	3	4
5) Jums nebija skaidrs, kādus tieši materiālus un dokumentus ievietot savā <i>portfolio</i>	1	2	3	4
6) Jums bija grūtības savākt materiālus par noteiktu laika periodu	1	2	3	4
7) Jums nebija skaidrs, kādai jābūt <u>proporcijai</u> starp izglītību, tālākizglītību un profesionālos sasniegumus apliecinošajiem dokumentiem un pārējiem materiāliem	1	2	3	4
8) Jums bija grūtības izvēlēties, kādus materiālus ievietot labās prakses piemēru atspoguļošanai	1	2	3	4
9) Jums bija grūtības savā <i>portfolio</i> atspoguļot savu darbību vai kādu tās aspektu ar	1	2	3	4

konkrētiem materiāliem (<i>portfolio</i> formāts Jūs ierobežoja)				
10) Cita problēma (<i>pierakstiet, lūdzu!</i>)	1	2	3	4

13. Vai Jūs plānojat turpmāk papildināt un izmantot savu *portfolio*?

- 1) Jā
- 2) Drīzāk jā
- 3) Drīzāk nē
- 4) Nē
- 5) Grūti pateikt

Turpinājumā jautājumi par pedagogu profesionālās darbības kvalitātes pašvērtējuma veikšanu:

14. Vai iepriekš – laikā pirms iesaistīšanās projektā – Jūs bijāt veicis/-kusi savu pašvērtējumu?

- 1) Jā, tikai atšķirīgā formā
- 2) Jā, ļoti līdzīgā vai tādā pašā formā
- 3) Nē (*pāriet uz 16. jautājumu*)

15. Kādām vajadzībām Jūs līdz šim bijāt veicis/-kusi savu pašvērtējumu?

- 1) Skolas akreditācijas vajadzībām
- 2) Paša/-as profesionālajām vajadzībām
- 3) Skolā ir ieviesta prakse pedagogiem regulāri veikt savu pašvērtējumu
- 4) Citām vajadzībām (*lūdzu, precizējiet, kādām?*) _____
- 5) Grūti pateikt

16. Vai pirms pašvērtējuma veikšanas Jūs iepazināties ar tā veidošanas vadlīnijām?

- 1) Jā, iepazīnos
- 2) Ne, man tas nebija svarīgi (*pāriet uz 18. jautājumu*)
- 3) Nē, es nezināju, ka ir šādas vadlīnijas (*pāriet uz 18. jautājumu*)
- 4) Nē, man tas nebija nepieciešams (*pāriet uz 18. jautājumu*)

17. Cik lielā mērā Jums noderēja/ palīdzēja šīs vadlīnijas, veicot savu pašvērtējumu?

- 1) Ļoti noderēja
- 2) Drīzāk noderēja
- 3) Drīzāk nenoderēja
- 4) Nemaz nenoderēja
- 5) Grūti pateikt

18. Saki, lūdzu, kurā no četrām pašvērtējuma pamatjomām Jūs jūtaties visspēcīgāk, proti, kurā jomā Jūs vērtējat sevi visaugstāk?

- 1) Mācību un audzināšanas darba plānošana, vadīšana un pedagoga darbības rezultātu izvērtējums
- 2) Pedagoga ieguldījums skolēna individuālo spēju attīstībā un iespēju izmantošana skolēna vajadzību nodrošināšanā
- 3) Pedagoga ieguldījums izglītības iestādes attīstībā
- 4) Pieredzes uzkrāšana un tālāknodošana

- 5) Jūtos vienlīdz spēcīgs/-a visās jomās
- 6) Nejūtos spēcīgs/-a nevienā no jomām
- 7) Grūti pateikt

19. Lūdzu, atbildiet par katru profesionālās darbības pamatjomas kvalitātes rādītāju, vai tas Jums sagādāja grūtības, veicot pašvērtējumu? Ja tas ir sagādājis Jums grūtības, lūdzu, atzīmējiet, vai tas Jums radīja mazu, vidēju vai lielu problēmu.

	Nē, nebija problēma	Jā, maza problēma	Jā, vidēja problēma	Jā, liela problēma
1) Izglītības iestādes normatīvo dokumentu ievērošana pedagoģiskajā darbā	1	2	3	4
2) Mācību procesa organizēšana mācību stundās/ nodarbībās un pedagoga darbības rezultātu vērtēšana	1	2	3	4
3) Audzināšanas darbības organizēšana izglītības iestādē un ārpus tās, rezultātu izvērtēšana	1	2	3	4
4) Pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamās dokumentācijas aizpilde	1	2	3	4
5) Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana, rezultātu apkopošana un analīze	1	2	3	4
6) Individuālais darbs ar skolēniem (t.sk. konsultāciju un atbalsta sniegšana)	1	2	3	4
7) Sadarbība ar skolēna ģimeni	1	2	3	4
8) Komandas darba prasmes (t.sk. līdzdalība izglītības iestādes ikgadējās darbības plānošanas un pašvērtēšanas procesā)	1	2	3	4
9) Līdzdalība pedagoģiskās padomes un mācību priekšmeta/ izglītošanās jomas metodiskās komisijas darbā	1	2	3	4
10) Darba vides pilnveide	1	2	3	4
11) Profesionālās ētikas normu ievērošana	1	2	3	4
12) Pedagoga pētnieciskā darbība	1	2	3	4
13) Pedagoga profesionālā pilnveide (t.sk. tālākizglītības kursu ietekme uz pedagoga profesionālo izaugsmi)	1	2	3	4
14) Svešvalodu izmantošana	1	2	3	4
15) Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošana	1	2	3	4
16) Pedagoga darbība profesionālajās organizācijās	1	2	3	4

17) Pedagoģa sadarbība ar institūcijām izglītības jomā	1	2	3	4
---	---	---	---	---

20. Kuru savas profesionālās darbības aspektus Jums bija visgrūtāk atspoguļot pašvērtējumā un *portfolio*? Atklātais jautājums! Lūdzu, ierakstiet savu atbildi brīvā formā!

---

21. Kā Jūs kopumā vērtējat savas prasmes veikt pedagoģiskās, mācību un audzināšanas darbības pašanalīzi? Tās ir ...

- 1) ... augstas
- 2) ... drīzāk augstas
- 3) ... vidējas
- 4) ... drīzāk zemas
- 5) ... zemas
- 6) Grūti pateikt

Turpinājumā jautājumi par pedagoģu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmas ietekmi uz Jūsu darbu:

22. Cik lielā mērā pedagoģu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas metodika – pašvērtējums un *portfolio* - ļāva Jums atspoguļot sava darba kvalitāti?

- 1) Pilnībā ļāva
- 2) Drīzāk ļāva
- 3) Drīzāk neļāva
- 4) Pilnībā neļāva
- 5) Grūti pateikt

23. Lūdzu, norādiet, vai pēc savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas Jūsu darbā ir notikušas izmaiņas sekojošos aspektos? Ja ir notikušas izmaiņas, lūdzu, atzīmējiet, vai tās ir bijušas nozīmīgas, drīzāk nozīmīgas vai drīzāk nenozīmīgas?

	Nē, nav notikušas izmaiņas	Jā, nozīmīgas izmaiņas	Jā, drīzāk nozīmīgas izmaiņas	Jā, drīzāk nenozīmīgas izmaiņas
1) Mācību darba organizēšana mācību stundās/ nodarbībās	1	2	3	4
2) Audzināšanas darba organizēšana	1	2	3	4
3) Savas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšana	1	2	3	4
4) Pieredzes apmaiņas regularitāte ar kolēģiem	1	2	3	4
5) Tālākizglītības vajadzības	1	2	3	4

24. Kuras prasmes Jūs attīstījāt savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas procesā?

- 1) Prasmi analizēt savu darbu
- 2) Prasmes strādāt ar datoru
- 3) Prasmes sistematizēt savu darbu
- 4) Prasmi noformēt dažādus dokumentus
- 5) Prasmi sadarboties ar citiem pedagogiem/ kolēģiem
- 6) Prasmi plānot mācību un/vai audzināšanas darbu
- 7) Citas prasmes (*lūdzu, ierakstiet!*) _____

25. Cik nozīmīgi, Jūsuprāt, pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas sistēmas ieviešana var ietekmēt izglītības kvalitāti Latvijā kopumā?

- 1) Ļoti nozīmīgi
- 2) Drīzāk nozīmīgi
- 3) Drīzāk nenozīmīgi
- 4) Nenozīmīgi
- 5) Nemaz nevar ietekmēt
- 6) Grūti pateikt

26. Kāda ir Jūsu kā pedagoga specializācija?

- 1) Vispārējās izglītības pedagogs (*lūdzu, precizējiet kuru mācību priekšmetu/-us Jūs mācāt*)
_____
- 2) Profesionālās izglītības pedagogs (t.sk. vispārējās izglītības pedagogs, kas strādā profesionālās izglītības iestādē)
- 3) Pirmsskolas izglītības pedagogs
- 4) Vispārējās izglītības speciālais pedagogs
- 5) Mākslas vai mūzikas pedagogs
- 6) Sporta skolas pedagogs (treneris/-e)
- 7) Interesu izglītības pedagogs, kas strādā interešu izglītības iestādē, jaunrades centrā, jaunrades namā u.tml.
- 8) Sociālais pedagogs
- 9) Logopēds
- 10) Psihologs
- 11) Cita (*ierakstiet, lūdzu!*) _____

27. Atzīmējiet, lūdzu, kuram skolas tipam atbilst skola, kurā Jūs strādājat un kurā ieguvāt pedagoga profesionālās darbības kvalitātes pakāpi? Atzīmējiet visas atbilstošās atbildes.

- 1) Pirmsskolas izglītības iestāde
- 2) Sākumskola (tikai 1.- 4./6. klase)
- 3) Pamatskola (1. – 9. klase)
- 4) Vidusskola (1.-12. klase)
- 5) Profesionālā skola
- 6) Mākslas skola
- 7) Mūzikas skola
- 8) Sporta skola
- 9) Interesu izglītības centrs
- 10) Cita tipa izglītības iestāde (*precizējiet, lūdzu!*) _____

28. Kurā novadā atrodas Jūsu skola? (Ierakstiet, lūdzu!) _____

29. Jūsu dzimums:

- 1) Sieviete
- 2) Vīrietis

30. Jūsu vecums (pilni gadi): |__|__| (ierakstiet, lūdzu!)

31. Kopējais pedagogiskā darba stāžs (pilni gadi): |__|__| (ierakstiet, lūdzu!)

Paldies par Jūsu atsaucību!

2. pielikums

Fokusa grupu diskusijas vadlīnijas (I)

Iesildošā daļa - iepazīšanās

Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi! Pastāstiet katra par sevi, pirmkārt, kāda ir jūsu kā pedagoga specializācija; otrkārt, par savu dalību projektā – cik reizes esat tajā piedalījies un kādu kvalitātes pakāpi esat ieguvusi?

PPDK NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMA

Balstoties uz savu pieredzi, kāds jums ir šobrīd izveidojies viedoklis par PPK novērtēšanas sistēmu?

Kāds, jūsuprāt, ir PPK novērtēšanas sistēmas mērķis? Cik lielā mērā PPK novērtēšanas metodika ļauj sasniegt šo mērķi?

Kādas ir šīs metodikas stiprās puses? Kādas ir šīs metodikas vājās puses?

Tā kā jūs esat piedalījušās projektā divas reizes, sakiet, lūdzu, kādas jūs esat pamanījušas izmaiņas PPK novērtēšanas sistēmā projekta īstenošanas gaitā?

Cik lielā mērā šīs izmaiņas ir bijušas pamatotas, raugoties no jūsu kā pedagogu viedokļa?

Kā šīs izmaiņas ietekmēja jūsu darbu, veicot savas profesionālās darbības kvalitātes novērtējumu?

Portfolio veidošana

Kāda ir Jūsu pieredze kopumā portfolio veidošanā? Kāda ir Jūsu skolas sistēma/prakse portfolio veidošanā?

Vai jūs iepazīnāties ar portfolio veidošanas vadlīnijām? Kā jūs vērtējat šo vadlīniju noderīgumu portfolio veidošanā? Kāda informācija jums pietrūka?

Ar kādām grūtībām jūs saskārāties, veidojot savu portfolio? Kā jūs noteicāt portfolio iekļaujamus materiālus?

Kāda veida materiālus jūs iekļāvat portfolio? Piemēram, dažādus kvalifikāciju apliecinājumus, dokumentus, mācību stundu tematiskos plānus, skolēnu darbus u.tml. Ko jums bija svarīgi parādīt ar šiem materiāliem?

Vai, veidojot portfolio, jums radās grūtības ar tā kopējo apjomu?

Kāda jūsu gadījumā veidojās portfolio iekļaujamo materiālu veidu proporcija – piemēram, divas trešdaļas profesionālās izglītības dokumenti, viena trešdaļa mācību procesa atspoguļojoši materiāli?

Pedagoga profesionālās darbības kvalitātes viens no būtiskiem pamatkritērijiem ir spēja un prasme veikt sava mācību un audzināšanas darba pašanalīzi. Ar kādiem portfolio iekļautajiem materiāliem to, jūsuprāt, var atspoguļot? Ar kādiem materiāliem jūs to atspoguļojāt savā gadījumā?

Kā jūs komentētu izteikumu, ka portfolio veidošana „radošu pedagogu ieliek rāmjos”? Lūdzu, pamatojiet savu viedokli!

Vai jūs portfolio veidošanu izjutāt kā savu radošo spēju ierobežošanu? Lūdzu, komentējiet savu atbildi!

Ko no skolotāja veiktā darba joprojām nav iespēju atspoguļot portfolio?

Kā mainījās jūsu stratēģija/ pieeja portfolio veidošanā, salīdzinot pirmo un otro reizi?

Kā Jūs plānojat turpmāk rīkoties ar savu portfolio? Kā Jūs to izmantojat/ plānojat izmantot? Vai Jums ir nodoms to turpināt papildināt, atjaunot?

Ja plāno papildināt, izmantot, jautāt: Kāpēc Jums tas ir svarīgi? Kāpēc Jūs to darāt/ plānojat darīt?

Pašvērtējuma sagatavošana

Sakiet, lūdzu, kurā no visām četrām pašvērtējuma pamatjomām jūs jūtaties visspēcīgāk, proti, kurā jomā jūs vērtējat sevi visaugstāk? Kāpēc?

Sakiet, lūdzu, kurā no visām šīm piecām jomām jūs jūtaties visvājāk, proti, kurā jomā jūs vērtējat sevi viszemāk? Kāpēc?

Kurā no jomām, jūsuprāt, jums vajadzētu pilnveidot savu darbību? Kādā veidā jūs esat iecerējušas to darīt? Kādus konkrētus mērķus jūs esat sev izvirzījušas?

Kā jūs kopumā vērtējat tieši šādu jomu iekļaušanu pašvērtējumā? Kā jūs pamatotu katras šīs jomas nepieciešamību? Cik lielā mērā katra no šīm jomām atklāj/ ļauj vērtēt pedagoga darba kvalitāti?

Kuras no šīm jomām un/ vai tām atbilstošajiem kvalitātes rādītājiem varētu izslēgt no pašvērtējuma? Kāpēc? Lūdzu, pamatojiet savu viedokli?

Veicot savu pašvērtējumu katrā no rādītājiem jūs sniežat gan sava vērtējuma aprakstu, gan liekat sev punktus (0-3 punkti). Kā jūs pašas vērtējat abu šo vērtēšanas formu samērīgumu savā gadījumā? Kāda nozīme, jūsuprāt, ir šim samērīgumam starp aprakstošo vērtējumu un vērtējumu punktu izteiksmē?

Kā jūs noteicāt savas kompetences līmeni katrā rādītājā?

Pašvērtējumā ir iekļauti tādi kritēriji kā IKT [informācijas un komunikācijas tehnoloģijas] un svešvalodu zināšanu izmantošana. Kā jūs kopumā vērtējat šo kritēriju iekļaušanu pašvērtējumā?

Kā konkrēti šajos divos aspektos – IKT un svešvalodas – jūs noteicāt savu zināšanu un to pielietojuma vērtējumu?

PPDK novērtēšanas sistēmas ietekmes līmeni

Kādas jaunas prasmes jūs ieguvāt vai pilnveidojāt, veicot savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanu?

Kādas prasmes/ zināšanas jums pietrūka, veicot savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanu?

Ko konkrēti jūs esat mainījušas savā darbā pēc savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas? Kā šis novērtēšanas process un rezultāts atspoguļojas jūsu tālākajā darbā?

Kādās konkrētās sava kā pedagoga darba jomās (un/vai rādītājos) jūs saskatījāt nepieciešamību pilnveidot sevi/ uzlabot savu darbu?

Ko tieši jūs esat darījušas, lai uzlabotu savu sniegumu šajās jomās (un/vai rādītājos)?

Cik lielā mērā pēc savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanas jūs esat mainījušas mācību procesa organizēšanu klasē – proti, kas ir mainījies veidā, kādā jūs strādājat klasē ar skolēniem?

Kas, jūsu skatījumā, raksturo profesionālu pedagogu?

Cik lielā mērā PPDK novērtēšanas sistēma ļauj pedagogam noteikt tos aspektus, kas viņam ir jāpilnveido savā profesionalitātē?

Raugoties uz PPDK novērtēšanas sistēmu kopumā, no kuriem tās elementiem (jomām, kvalitātes rādītājiem vai kritērijiem) būtu lietderīgi atteikties vai tos mainīt? Kāpēc? Lūdzu, pamatojiet savu viedokli!

Kas ir trīs būtiskākie elementi, kas, jūsu prāt, nosaka mācību procesa kvalitāti?

Kādā veidā, jūsu prāt, PPDK novērtēšanas sistēmas ieviešana ietekmē mācību procesa kvalitāti? Kā reāli izpaužas/ varētu izpausties šī ietekme jūsu kā pedagoga darbā?

Kādam, jūsu prāt, vajadzētu būt PPDK sistēmai, lai tā reāli ietekmētu izglītības kvalitāti Latvijā?

3. pielikums

Fokusa grupu diskusijas vadlīnijas (II)

Iesildošā daļa - iepazīšanās

Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi! Pastāstiet katra par sevi, pirmkārt, kāda ir jūsu kā pedagoga specializācija; otrkārt, par savu dalību projektā – cik reizes esat tajā piedalījusies un kādu kvalitātes pakāpi esat ieguvusi?

Informācijas pieejamība

Vai kāds no Jums, iesaistoties projektā, saskārās ar informācijas pieejamības grūtībām?

Kas Jums nebija skaidrs? Par kādiem PPK sistēmas aspektiem Jūs uzskatāt būtu nepieciešams pilnveidot informāciju – saturu, formu, izplatīšanas veidu?

Portfolio veidošana

Kāda ir Jūsu pieredze kopumā *portfolio* veidošanā?

Ja Jūs esat veidojis/-usi savu *portfolio* paša vajadzībām, sakiet, lūdzu, kā tieši tas Jums ir palīdzējis Jūsu darbā? Ko tas Jums deva?

Vai jūs iepazīnāties ar portfolio veidošanas vadlīnijām? *Ja nav, tad jautāt:* Kāpēc Jūs tās nelasījāt?

Kāda informācija jums pietrūka? Kur Jūs to meklējāt?

Cik lielā mērā skolotājiem pašiem būtu jāuzņemas iniciatīva un jāpieiet radoši *portfolio* veidošanai? Kāpēc?

Ko no skolotāja veiktā darba joprojām nav iespēju atspoguļot portfolio? Kāpēc? Kas tieši to ierobežo – norādes par to, kas jāiekļauj *portfolio*? šādu norāžu trūkums?

Kādus risinājumus Jūs meklējāt un radāt, lai atspoguļotu to, kas tieši Jums ir svarīgi?

Kā Jūs plānojat turpmāk rīkoties ar savu portfolio? Kā Jūs to izmantojat/ plānojat izmantot? Vai Jums ir nodoms to turpināt papildināt, atjaunot?

Ja plāno papildināt, izmantot, jautāt: Kāpēc Jums tas ir svarīgi? Kāpēc Jūs to darāt/ plānojat darīt?

Pašvērtējuma sagatavošana

Kāda ir Jūsu pieredze kopumā pašvērtējuma veidošanā? Kāds ir kopumā Jūsu viedoklis par šāda pašvērtējuma veikšanas nepieciešamību?

Sakiet, lūdzu, kurā no visām četrām pašvērtējuma pamatjomām jūs jūtaties visspēcīgāk, proti, kurā jomā jūs vērtējat sevi visaugstāk? Kāpēc?

Sakiet, lūdzu, kurā no visām šīm piecām jomām jūs jūtaties visvājāk, proti, kurā jomā jūs vērtējat sevi viszemāk? Kāpēc?

Kurus savas profesionālās darbības aspektus Jums bija visgrūtāk atspoguļot pašvērtējumā un *portfolio*?

Kādus risinājumus Jūs meklējāt un radāt, lai atspoguļotu to, kas tieši Jums ir svarīgi?

PPDK novērtēšanas sistēmas ietekme uz ikdienas profesionālo darbību

Kādas jaunas prasmes Jūs ieguvāt vai pilnveidojāt, veicot savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanu?

Kādas prasmes/ zināšanas Jums pietrūka, veicot savas profesionālās darbības kvalitātes novērtēšanu?

Kuros aspektos ir notikušas izmaiņas Jūsu darbā pēc savas profesionālās darbības novērtēšanas? Kāpēc?

Kāpēc, Jūsprāt, izmaiņas ir notikušas pamatā savas pedagoģiskās darbības rezultātu analizēšanas jomā, bet mazāk citās jomās, piemēram, tālākizglītības vajadzību jomā?

Ja izmaiņas ir nenozīmīgas, kāda ir jēga no pedagoga darba pašvērtējuma? Ko tas Jums dod priekš sevis?

PPDK novērtēšanas sistēmas institucionalizēšana un ilgtspēja

Kāds ir Jūsu viedoklis jautājumā par to, kā PPDK novērtēšanas sistēma var ietekmēt izglītības kvalitāti, sākot no Jūsu kā pedagoga darba (katra atsevišķā pedagoga līmenī) un plašākā - valsts mērogā?

Kāds ir kopumā, Jūsprāt, PPDK novērtēšanas sistēmas un atbilstošas kvalitātes pakāpes iegūšanas – mērķis un jēga?

Vai šāda sistēma ir jāievieš? Ko tā dotu konkrēti Jums?

Kā Jūs vērtējat to, ka šāda sistēma tiktu ieviesta Latvijā ne tikai kā projekts, bet pastāvīgi? Kādus Jūs saskatāt sev kā pedagogam ieguvumus no tā?

Vai Jūs kopumā atbalstāt/ neatbalstāt diferencētu pakāpju un attiecīgi diferencēta atalgojuma ieviešanu? Lūdzu, pamatojiet savu viedokli!

Kādām vajadzētu būt atalgojuma atšķirībām atbilstoši katrai kvalitātei? Ja šī diferenciācija izpaustos piemaksu apmērā – cik lielām vajadzētu būt šīm piemaksām par katru pakāpi?